ST. LUKE

IN

GIRYAMA AND SWAHILI,

THE LATTER IN THE CENTRAL DIALECT AS SPOKEN AT

MOMBASA.

LONDON:
THE BRITISH AND FOREIGN BIBLE SOCIETY.
1892.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

U *W*ORO-WA-T'O

WA

MWÉRI LUKA.

UDZAGALUZWA KI-GIRYAMA.

UKAP*IG*I*W*A CHAP'A TS'I YA LONDON
K*W*A VIT'U ZHA
BRITISH AND FOREIGN BIBLE SOCIETY,
U MWAKA WA BWANA WEHU,
1892.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

INJILI

YA

MTAKATIFU LUKA.

IMELETWA KWA UTUNGO

WA

KI-SWAHILI.

IMEPIGWA CHAP'A KWA GHARAMA ZA
BRITISH AND FOREIGN BIBLE SOCIETY,
MJI WA LONDON

KATIKA MWAKA 1892 WA KIMASIHIYA.

Digitized by Google

Original from
HARVARD UNIVERSITY

2235.87.14
Harvard College Library
Sept. 23, 1910
Gift of the
British & Foreign Bible Society

ST. LUKE IN GIRYAMA.

[NOTE: Giryama transliteration—

d and t are non-dental sounds ("cerebrals").

d and *t* are dental sounds.

w is pronounced by forcing air and voice through the lips when nearly closed as in shutting the mouth.

dh is as th in then.

zh is as the French j, but with a trace of vy, for which it grammatically stands.

ch and j are these consonants pronounced by laying the back of the tongue against the palate, the teeth being kept asunder.

ch′, k′, p′, t′, *t*′, ts′, are aspirated, or "explosive" consonants.

nj, ng, mb, nd, n*d*, ndz, are blends of n with the respective voice-consonants, and correspond to the preceding, which are blends of breath-consonants with that letter.

m' and n' are pronounced without any accompanying vowel, by uttering the sound through the organs of speech kept as close as possible.

ng as in finger, ng' as in singer.

ny is the Spanish ñ, a palatal sound.

Initial hh, hm, hn, hv, are h, m, n, v, accompanied by a strong breathing.

a, *e*, *i*, *o*, *u*, are close vowels.]

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

ST. LUKE IN SWAHILI,

AS SPOKEN IN MOMBASA.

[*Tentative Edition.*]

[NOTE: Swahili transliteration—
d and *t* are dentals; *dh* and *th* are Arabic sounds resembling the th in "then"; th and dh are as in "thin" and "then" respectively. "Explosive" consonants are indicated by a (') after them.]

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

U*W*ORO-WA-T'O WA LUKA.

UKOMO WA K*W*ANDZA.

1. MAKIK*A*LA at'u anji madzangiza mikono kuhenda-t'o-henda-t'o kus*e*ma-k*w*e go maut'u gadzigoj*e*nezwa-t'o k*w*ehu,
2 here hviryahu madzizhohufishizha o maro-k*a*la enye kurona enye hangu kuandza-k*w*e ro n*e*no makirihumikira,
3 dzas*i*kira-t'o mimi nikik*a*la ni mut'u nidze-gaon*e*rera gosi k*w*a kutsundza hangu kuan*d*ika, kukuorera hvivi here p'ore-p'ore-ye, uwe mu-t'u-m'zima *T*eofilo,
4 umanye maut'u garyahu udzoony*e*swa ku-k*a*la k'agana kim*o*yo-m*o*yo.

5 Mak*a*ti ga Hero*d*e shaha ra Ju*d*ea hák*a*la na mut'u mumwenga mulombi dzina-re uifwa Zakaria, myongo-ni mwa *i*sa ra Abia, na mu-che-we ni hat'u ha ana a Harun' ana-ache, dzina-re uifwa Elisabe*t*i:
6 na-o mák*a*la enye ujeri mb*e*re za Mulu-ngu, machenderera na maamulo gosi na mala-gizo ga Bwana haso kun*e*nerwa:

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

INJILI YA LUKA.

MLANGO WA KWANZA.

1. Wakiwa wat'u wangi wametia mikono kutengeza mafunuo ya mambo yakubaliwayo sana kwetu,
2 kama walivyotufikiza wat'u waliokuwa wenyi kuliona wenyewe lile neno tangu mwanzo na kulitumikia,
3 nimeona vyema nami, nikiwa ni mt'u niliyeyapeleleza yot'e tangu asili yakwe kwa kutunza, kukuandikia hivi kama taratibu yakwe, Theofilo uliyetukuka,
4 upate jua imara yakwe mambo yale uliyofunzwa.

5 Zamani za Herode mfaume wa Judea kulikuwa na mt'u mmoja kuhani jina lakwe akiitwa Zakaria, katika zamu ya Abia, na mkewe katika wana wa Aaron wanawake, jina lakwe akiitwa Elisabeti:
6 nao walikuwa wat'u wenyi haki mbele ya Mngu, wakendelea katika amri zot'e na maagizo ya Bwana pasipo laumu:

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

7 na k'amere na muhoho, kwa kukala were t'asa Elisabeti, kaheri mere madzenderera osi airi na siku zao.

8 Na arihokala akihenda ulombi-we kahi ya p'ore-p'ore ya isa-re mbere za Mulungu,
9 here ada ra ulombi, wákala wa kutulukirwa ni mburuga kufukiza uvumba, achangira ridziza-ni mwa Bwana.
10 Na murongo wa kufukiza uvumba m'tunganano wosiwa enye-mudzi mere makihvoya-ndze;
11 achombolerwa ni malaika wa Bwana, wimire luhande lwa mukono wa kurya lwa kifukizirwacho uvumba;
12 achangalala Zakaria kwa kum'ona-kwe, akihenda oga.
13 Iye malaika akimwamba, Sogohe Zakaria, kwa kukala udzasikirwa kuhvoya-ko, na m'-che-o Elisabeti undakuzhalira mwana mwana-mulume, na dzina-re undamwiha Johan'ne.
14 Na-we undakala na kufwahirwa na kitseko: kaheri at'u anji mandafwahirwa kwa kuzhalwa-kwe.
15 Kwani yundakala m'bomu mbere za Bwana, na uchi na p'ombe k'andanwa kamare; na-ye yundakuadzazwa ni Roho ra Kutsuka hangu kombola ndani mwa mame-ye.
16 Na anji kahi ya ana a Isiraili yundaagaluza kwa Bwana Mulungu wao;
17 na-ye yundatongodhya mbere-ze na roho na nguvu za Elia, kuigaluza myoyo ya baba-ze-at'u kwa ahoho ao, na enye kikani kwa

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

7 *t*ena walikuwa hawana mwana kwa kuwa alikuwa t'asa Elisabe*t*i, *t*ena wametangulia wot'e wawili katika siku zao.

8 Ha*t*a alipokuwa akifanya ukuhani wakwe katika *t*ara*t*ibu ya zamu yakwe mbele ya Mngu,
9 kama *d*asi*t*uri ya ukuhani, alikuwa yeye kupata kura kufukiza uvumba, akingia katika hekalu ya Bwana.
10 Na saa ya kufukiza uvumba kusanyiko lot'e la wenyeji walikuwa wakisali n*d*e;
11 aka*t*okewa ni malaika wa Bwana, amesimama upande wa mkono wa kuume wa chombo cha kufukizia uvumba:
12 akasangaa Zakaria akimuona, akangiwa ni hofu.
13 Yule malaika akamwambia, Usiche Zakaria, kwani umesikizwa kuomba kwako, na mkeo Elisabe*t*i a*t*akuzalia mwana mwanamume, na jina lakwe u*t*amwita Johanne.
14 Nawe u*t*akuwa na furaha na kutekerea; *t*ena wat'u wangi wa*t*afurahiwa kwa kuzaliwa kwakwe.
15 Kwani a*t*akuwa mkubwa mbele za Bwana, na tembo na p'ombe ha*t*akunwa kamwe; nae a*t*ajawa ni Roho Mtakatifu tangu ku*t*oka katika tumbo la mamae.
16 Na wangi katika wana wa Israili a*t*awageuza kuwalekeza kwa Bwana Mngu wao,
17 nae a*t*amtangulia mbele zakwe katika roho na nguvu za Elia, kuigeuza myoyo ya mababa iwalekee watoto, na wakai*d*i kwa

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

akili za enye ujeri, k*w*amba am'hendere-t'o Bwana enye-mudzi madzodhya kura.

18 Zakaria akimwamba malaika, Nimany*i*-swe ni-ni ut'u uno? k*w*ani ni muzhere, na m'changu na-ye udzenderera s*i*ku-ze.

19 Malaika akim'dzigidzya, akiamba, Mimi ni Gabirieli, niimaye mbere za Mulungu; ni-dzahumwa kudza nena na-we, kuk*w*ambira u u*w*oro udzo.

20 Na-we lola undak*a*la bw*i*bw*i*, utsa*d*ima kun*e*na, ha*t*a s*i*ku gandihoombola ga maut'u, k*w*a kuk*a*la k'us*i*kirire man*e*no gangu, na-go gandaku*t*imira gandihofisha maka*t*i-ge.

21 Na aryahu enye-mudzi mere makim'ri-ndiza Zakaria, machangalala k*w*a kukala-dii--k*w*e muryahu ridz*i*za-ni.

22 Achombola na k'a*d*imire kun*e*na na-o; makimanya k*w*amba udzombolerwa ni ut'u adziowona muryahu ridz*i*za-ni, na-ye mwenye were kuony*e*sa m'kono, akakala na ubw*i*bwi-we.

23 Kidza, s*i*ku zirihogoma za kurindiza-k*w*e, achenda nyumba-ni k*w*ak*w*e.

24 Ha*t*a nyuma ya s*i*ku ziryahu muche-we Elisabe*t*i wáhenda mimba, akidzifitsa my*e*zi mitsano;

25 akiamba, Hvivi ndo adzizhonihendera Bwana, s*i*ku ya kuona-t'o-k*w*e, kunilazha aibu yangu mbere za at'u.

26 Ha*t*a mw*e*zi wa handahu malaika Gabirieli

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

akili za wenyi haki, illi kumfanyia Bwana tayari wenyeji wa kutengezwa.

18 Zakaria akamwambia malaika, Nitambue wapi neno hili? kwani ni mzee, na mkewangu nae ametangulia katika siku zakwe.

19 Malaika akamjibu akamwambia, Mimi ni Gabirieli, nisimamae mbele za Mngu: nimetumwa kuja kusema nawe, na kukupa habari hizi njema.

20 Nawe angalia utakuwa bubwi usiweze kusema mpaka siku yatakayotokea haya, kwa kuwa hukunisadiki maneno yangu; nayo yatatimia kwa wakati wakwe.

21 Na wale wenyeji walikuwa wakimngojea Zakaria, wakataajabu kwa kukawia kwakwe ndani ya hekalu.

22 Akatoka, wala asiweze kusema nao. Wakatambua kuwa ametokewa n neno mle hekaluni, nae mwenyewe alikuwa akiwapungia--pungia, akendelea na ububwi wakwe.

23 Hata kisha, zilipotimia siku za ungojezi wakwe, akenda zakwe nyumbani kwakwe.

24 Hata baada ya siku zile mkewe Elisabeti akafanya mimba, akawa kutawa myezi mitano;

25 akasema, Hivi ndivyo alivyonifanyia Bwana, kwa siku alizopendezewa, kuniondolea aibu yangu kati ya wat'u.

26 Hata mwezi wa sita, malaika Gabirieli

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

akihumwa kula' kwa Mulungu kwenda mudzi mumwenga wa Galili, dzina-re uifwa Nazareti,

27 kwa m'sichana erepigirwa kifuko ni m't'u mulume dzina-re uifwa Josefu, mut'u wa nyumba ya Davidi, na yuyahu m'sichana dzina-re wáifwa Mariam'.

28 Malaika achangira kwakwe, akimwendera, akinena, Uzima u kwako, udzepata hendzezo: Bwana yu na-we; baha uwe hat'u ha ana-ache.

29 Achangalala kwa maneno gago, akiaza, Uworo uu undakala-dze?

30 Malaika akimwambira, Usogohe Mariam', kwani udzapata hendzezo kwa Mulungu.

31 Lola! undahenda mimba mwako ndani, uzhale mwana mulume, na dzina-re undamwiha JESU.

32 Na-ye yundakala m'bomu, yundaifwa mwana wa Ariye-dzulu-zhomu, na Bwana Mulungu yundam'p'a kihi cha indzi cha baba-ye Davidi;

33 na-ye yundatawala dzulu ya nyumba ya Jakobo kare, na k'akundakala na ha kusindikiziza ha ushaha-we.

34 Mariam' akimwamba malaika, Gandakala--dze gago, nami sim'manya mulume?

35 Malaika akim'dzigidzya, akimwamba kwamba, Roho ra Kutsuka rindakudzirira dzulu-yo, na nguvu za Are-dzulu-zhomu zindakufinikira kivuri-vuri: ndo kicho cha kutsuka kindichozhalwa kula' kwako kiifwe Mwana wa Mulungu.

36 Na-we lola, mbari-yo Elisabeti udzahenda mimba na-ye na uzhere-we, ya muhoho mu-

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

akatumwa kutoka kwa Mngu kwenda mji mmoja wa Galili, jina lakwe Nazarethi,

27 kwa mwanamwali aliyeposwa ni mt'u mume jina lakwe akiitwa Josefu, mt'u wa nyumba ya *Davidi*, na yule mwanamwali jina lakwe akiitwa Mariam.

28 Akangia kwakwe, akamwendea, akasema, Salamu, uliyefa*dh*iliwa; Bwana yu pamoja nawe, umebarikiwa katika wanawake.

29 Akasangaa kwa maneno yakwe, akawaza, Salamu hiyo i jinsi gani?

30 Malaika akamwambia, Usiche Mariam, kwani umepata fa*dh*ili kwa Mngu.

31 Angalia u*tat*ukua mimba tumboni mwako uzae mwana mwanamume: nawe jina lakwe u*t*amwita JESU.

32 Nae a*t*akuwa mkubwa, *t*ena a*t*aitwa mwana wa Aliye-Juu-Sana, na Bwana Mngu a*t*ampa kiti cha babae *Davidi*;

33 nae a*tat*awala juu ya nyumba ya Jakobo milele, wala hau*t*akuwa na mwisho ufaume wakwe.

34 Mariam akamuuliza malaika, Li*t*akuwaje neno hili, nami simjui mume?

35 Malaika akamjibu akamwambia, Roho Mtakatifu a*t*akujilia juu yako, na nguvu za Aliye-Juu-Sana zi*t*akufinika kivuli: ndipo na Kitakatifu hicho ki*t*akachozawa ku*t*oka k*w*ako kiitwe Mwana wa Mngu.

36 Nawe angalia jamaazako Elisabe*t*i nae ame*t*ukua mimba ya mtoto mwanamume kati-

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

lume; na uu ni mwezi wa handahu kwa iye ariyeifwa t'asa.

37 Kwani kwa Mulungu k'akuna neno kamare risiroadimika.

38 Maria akinena, Lola, ni mukumiki wa Bwana; na vikale kwangu here maneno-go. Kidza malaika akimuukira achenda.

39 Mariam' akiima kahi ya siku ziryat'u, achenda nyangamo haraka, kwenda mudzi wa Juda;

40 achangira nyumba-ni mwa Zakaria, akim'lam'sa Elisabeti.

41 Hata Elisabeti yunasikira mulam'so-we Maria, kakisumba ko kahoho katsanga mwakwe nda-ni; Elisabeti achadzalwa ni Roho ra Kutsuka,

42 akipiga k'ululu na mumiro m'bomu, akinena, Baha uwe kahi ya ana-ache, baha na uzhalo wa mwako ndani.

43 Na-mi ut'u uu dzaupata hiho, hata nidziyedzirirwa ni mameye Bwana-wangu?

44 Kwani lola, mumiro wa mulam'so-o udzihon'angira masikiro-ni mwangu, kadzaererwa ka kahoho katsanga kakasumba mwangu ndani.

45 Na iye muche erekuluhira ni akale-t'o, kwani go arigoangwa gandapata kutimira-kwe.

46 Mariam' akiamba, M'oyo wangu unam'kunya Bwana,

47 na roho rangu rifwahirwe kwa Mulungu M'okoli wangu,

48 kwa kukala udzalola unyonge wa muhu-

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

ka uzee wakwe; na huu ni mwezi wa sita kwakwe aliyekwitwa t'asa.

37 Kwani kwa Mngu hakuna neno lo lot'e lisilomkinika.

38 Mariam akasema, Angalia, ni kijakazi cha Bwana, na iwe kwangu kama maneno yako. Kisha akaondoka malaika akamuata.

39 Mariam akasimama katika siku zile, akenda milimani kwa haraka, kwenda mji wa Juda;

40 akangia nyumbani kwa Zakaria akamuamkua Elisabeti.

41 Na aliposikia Elisabeti kuamkua kwakwe Mariam, kikaruk'a kitoto kichanga ndani ya tumbo lakwe; Elisabeti akajawa ni Roho Mtakatifu,

42 akapaza sauti k'uu, akasema, Umebarikiwa wewe katika wanawake, umebarikiwa na uzao wa tumbo lako.

43 Nami neno hili nnapata wapi, hata nijiwae ni mamae Bwana wangu?

44 Kwani angalia, sauti ya kuamkua kwako iliponingia mashikioni mwangu kilifurahi kitoto kichanga kikiruk'a matumboni mwangu.

45 Nae raha ndakwe mwanamke aliyeamini; kwani hayo aliyoambiwa yatakuja kutimia.

46 Mariam akasema, Moyo wangu wamkuza Bwana,

47 na roho yangu inamfurahia Mngu mwokozi wangu,

48 kwa kuwa ameuangalia unyonge wa kija-

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

miki-we. Kwani lola! hangu hvikara vizhazi zhosi vindanihadza kwa vidzo;
49 kwa kukala Munguvu udzanihendera mabomu, na dzina-re ni ra kutsuka,
50 na mbazi-ze ni kukala hata vizhazi na vizhazi kwa mam'ogohao.
51 Udzahenda nguvu kwa m'kono-we. Udzaatsamula enye unyet'i na myazo ya myoyo yao.
52 Enye-ts'i udzaatsereza kahi ya vihi zha indzi, na udzaanula anyonge.
53 Enye ndzala udzaadzaziza tele vit'u vidzo, na ashaha udzaadodomeza ahuhu.
54 Udzamwavwiza Isiraili muhoho-we, kwa kuakumbukirira mbazi,
55 here arizhoaamba ts'awi-zehu, Abaraham' na uzhalo-we hata kare.

56 Mariam' akikala na-ye hata hat'u ha myezi mihahu, kidza akiuya nyumba-ni kwao.

57 Zikim'fikira Elisabeti siku-ze za kuzhala, akizhala mwana mwana-mulume;
58 makisikira o andzi-e na mbari-ze kwamba Bwana udzam'hendera nyinji mbazi-ze, makifwahirwa hamwenga na-ye.
59 Hata siku ya nane kwákudza at'u kudza hina kahoho, makikala kumwiha Zakaria, kwa kutuwa dzina ra baba-ye.
60 Mameye akidzigidzya, So-zho, naifwe Johan'ne.
61 Makinena na-ye, makimwamba, Kahi

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

kazi chakwe. Kwani hao ndio, wa*t*anitaja kwa wema vizazi vyo*t'*e;
49 kwa kuwa Mwenyi-nguvu amenifanyia mambo makuu, na jina lakwe ni takatifu,
50 *t*ena rehema zakwe huwa ha*t*a vizazi na vizazi kwa wenyi kumcha.
51 Amefanya ubora kwa mkono wakwe. Amewa*t*awanya wenyi unye*t'*i katika mawazo ya myoyo yao.
52 Wenyi ku*t*awala amewashusha katika viti vyao vya enzi, *t*ena amewa*t*ukuza wanyonge.
53 Wenyi n*d*aa amewajaliza *t*ele vit'u vyema, na ma*t*ajiri amewatokomeza watupu.
54 Amemsai*d*ia Israili mtoto wakwe, katika kuwakumbukia rehema,
55 kama alivyowambia babazetu, Abaraham na uzao wakwe milele.

56 Mariam akakaa nae yapata myezi mitatu, kisha akaru*d*i nyumbani kwakwe.

57 Zikam*t*imilia Elisabe*t*i zamani zakwe za kuzaa, akazaa mwana, mwanamume;
58 wakasikia jirani zakwe na jamaa zakwe ya kwamba Bwana amemfanyia nyingi rehema zakwe, wakafurahi pamoja nae.
59 Ha*t*a kwa siku ya nane kulikuja wat'u kuja kukipasha *t*ohara kile kitoto; wakawa kumwita Zakaria kwa kufuata jine la babae.
60 Mamae akasema, Sivyo. Naitwe Johanne.
61 Wakasema nae, wakamwambia, Katika

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

ya mbari-zo k'akuna mut'u aifwaye dzina riro.

62 Makimwerekeza baba-ye kwamba mamanye yundamwiha-dze.

63 Akimala kabao ka kuorera, akiora akiaamba, Dzina-re nde Johan'ne. Makimaka osi.

64 Haho hvivi kakivuguka ko kanwa-ke na lo lurimi-lwe, akinena kwa kumulika Mulungu.

65 Osi mariokala kanda-k'anda makihenda oga; gakinenwa-t'o maut'u garyahu gosi kahi ya nyangamo yosi ya Judea.

66 Osi marogasikira makigaika myoyo-ni mwao, makiamba, Muhoho yuno yundakaladze? Na mukono wa Bwana ukikala hamwenga na-ye.

67 Na Zakaria, babe-yuyahu muhoho, achadzalwa ni Roho ra Kutsuka, achambiriza, akinena,

68 Baha iye Bwana Mulungu wa Isiraili, kwa kukala udzaalola at'u-e na udzaahendera ukombolwi;

69 na udzafwanulira p'embe ya wokoli kahi ya nyumba ya Davidi muhoho-we;

70 here arizhonena na makanwa ga ambirizi-e a kutsuka marokala hangu kare,

71 kuhupa wokolwi na ai ehu, na kahi ya mikono ya at'u osi mahutsukirirwao,

72 kuhenda mbazi-ze dzulu ya ts'awi-zehu, na kukumbukira malagano-ge ga kutsuka;

73 kilagane arichom'laga ts'awi yehu Abaraham',

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

jamaa zako hakuna mt'u mwenyi kuitwa jina hilo.

62 Wakamlekeza babae kujua atakavyomwita.

63 Akataka kibao cha kuandikia, akaandika, akawambia, Jina lakwe Johanne. Wakataajabu wot'e.

64 Papo hapo likafumbuka kanwa lakwe, ulimi wakwe ukafunguka, akanena kwa kumsifu Mngu.

65 Wot'e waliok'eti k'ando-k'ando wakangiwa ni hofu; yakasemwa mambo yale yot'e katika nt'i nzima ya milimani Judea.

66 Wot'e walioyasikia wakayaweka myoyoni mwao, wakasema, Mtoto huyu atakuwa namna gani? Na mkono wa Bwana ulikuwa pamoja nae.

67 Na Zakaria babae yule kijana akajawa ni Roho Mtakatifu, akaagua, akasema,

68 Nabarikiwe Bwana Mngu wa Israili, kwa kuwa amewaangalia wat'u wakwe, amewafanyia na ukombozi;

69 tena ametuinulia p'embe ya wokofu katika nyumba ya Davidi mtoto wakwe;

70 kama alivyosema kwa makanwa ya manabii wakwe watakatifu waliokuwa tangu milele,

71 kutupa wokofu mbele za adui zetu na katika mikono ya wot'e watutukiao;

72 kuzifanya rehema zakwe juu ya babazetu, na kukumbuka maagano yakwe matakatifu,

73 kiapo alichomuapia babaetu Abaraham,

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

74 kwamba yundahup'a hasiho oga, hamwenga na kuokolwa na mikono ya ai ehu,
75 kum'humikira kwa kutsuka na ujeri mbere-ze siku zosi hundizokala-ts'i.
76 Na-we kahoho, undaifwa Mwambirizi wa Ariye-dzulu-zhomu, kwani undam'tongodhyera Bwana mbere ya uso-we, kwa kum'hendera-t'o ngira-ze,
77 kwamba kuapa at'u-e kuumanya wokolwi kwa kurichirwa mai gao,
78 kwa mbazi nyinji za Mulungu wehu, zihufishizhazo maombolero ga dzulu,
79 kuamurika at'u makelesio kiza-ni na kivuri-vuri cha kifwa, kwamba kuhugoloza magulu gehu ngira ya dheri.

80 Na yuyahu muhoho wákula, akikala m'bomu, achongerera nguvu rohoni-mwe, akikala nyika hata siku arigooneka lwazu kwa Isiraili.

UKOMO WA HIRI.

2. KWÁKALA siku ziryahu kulaa malagizo kwa Kaisari Augusuto, kwamba kuorwa talo-re urumwengu wosi.
2 Na talo riryahu rákala ra kuandika Kuirinio arihokala na indzi ts'i ya Suria.
3 At'u mere machenda kila mut'u mudzi wao kwenda orwa matalo.
4 Na Josefu na-ye akiuka Galili kula' mu-

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

74 ya kwamba atatupa pasipo hofu, pamoja na kuokoka na mikono ya adui zetu,
75 kumtumikia kwa utakatifu na haki mbele zakwe siku zot'e za maisha yetu.
76 Nawe kijana, utaitwa nabii wa Aliye-Juu-Sana, kwani utamtangulia Bwana mbele ya uso wakwe, kwa kumtengezea ndia zakwe,
77 illi kuwapa wat'u wakwe kuujua wokofu kwa kusamehewa dhambi zao,
78 kwa huruma nyingi za Mngu wetu, zitufikizazo matokeo ya juu,
79 kuwamulikia wat'u wak'etio katika kiza na kivuli cha mauti, illi kutuongoza maguu yetu katika ndia ya amani.

80 Na kile kijana alikua akawa mkubwa, akaongea nguvu rohoni mwakwe, akakaa katika nt'i zisizo wat'u hata zamani za kuonekana kwakwe kwa Isiraili.

MLANGO WA PILI.

2. Ilikuwa zamani zile kutoka amri kwa Kaisari Augusuto kuandikwa orodha ulimwengu wot'e.
2 Nao ulikuwa orodha wa kwanza kutawala kwakwe Kuirinio katika Suria.
3 Wat'u walikuwa wakenda killa mt'u mjini kwao kwenda kuandikwa orodha.
4 Na Josefu nae akaondoka nt'i ya Galili,

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

dzi wa Nazareti, achambuka kwenda Judea, achenda mudzi wa Davidi uifwao Betilehem, kwa kukala iye ni lukolo lwa Davidi na mbari-ze,

5 kwamba aorwe talo-re hamwenga na Mariam' m'che-we am'lolaye, na-ye yuna mimba.

6 Na go makati ga kukala kuko, zikifika siku za kuzhala-kwe,

7 akim'zhala mwana-we wa mbere, akim'vwika nguwo za kihoho, akim'laza kidau-ni, kwani k'amere na makalo kahi ya dahu ra ajeni.

8 Na ts'i iryahu yere na arisa, makelesi lwanda-ni makirinda mabadi gao kwa maisa usiku.

9 Malaika wa Bwana po! haho udzaaimira, ch'enje za Bwana zikiang'alira k'anda-k'anda, machangirwa ni oga unji.

10 Ye malaika akiamba, Sogoheni: kwani nam'p'a uworo udzo, wa kufwahirwa kunji mandikokala na-ko enye-mudzi osi,

11 kwani rero mudzazhalirwa M'okoli, nde Masiha Bwana, mudzi-ni mwa Davidi.

12 Na muwano wenu ni uu. Mundakaona ko kahoho katsanga kadzavwikwa nguwo za kihoho, kadzalazwa kidau-ni.

13 Haho hvivi po! anji a mulungu-ni ma hamwenga na-ye yuyahu malaika, mam'likao Mulungu, makinena kwamba,

14 Nguma ha dzulu zhomu ina Mulungu, na dheri dzulu ya-ts'i; kuhendzana-t'o kahi ya at'u.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

kutoka mji wa Nazarethi, akakwea akenda Judea kwenda mji wa Davidi uitwao Bethilehem, kwa kuwa ni katika nyumba na mlango wa Davidi,

5 illi kuandikwa orodha yeye pamoja na Mariam mkewe wa kuposa, nae yuna mimba.

6 Hata katika kukaa kwao huko, zilitimia siku za uzazi wakwe,

7 akamzaa mwanawe wa kwanza, akamvika nguo za utoto, akamlaza katika hori, kwa kuwa hawana nafasi katika banda la wageni.

8 Na nt'i ileile walikuwako watunga wak'eti bara walinda kundi lao kwa zamu usiku.

9 Na malaika wa Bwana aliwatokea, utukufu wa Bwana ukawang'aria k'ando-k'ando, wakangiwa ni hofu wakacha.

10 Malaika akawambia, Msiche; kwani nna habari nzuri nataka wapa ya furaha nyingi itakayokuwa ni ya wenyeji wot'e;

11 kwani leo amezaliwa kwenu Mwokozi, nae ni Masiha Bwana, katika mji wa Davidi.

12 Na hii iwe ni dalili kwenu: hicho kitoto kichanga mtakiona kimevikwa nguo za utoto, kimelala katika hori.

13 Mara ile walikuwapo pamoja na yule malaika ungi wa jeshi ya mbinguni wamsifu Mngu, wasema,

14 Utukufu ulio juu sana una Mngu, na amani juu ya nt'i; kupendekezana kati ya wat'u.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

15 Na kuuka kwao o malaika marihoaricha machenda mulungu-ni, machambirana o arisa: Hindeni hufururize hata Betilehem', hukaone neno riro ridziroombola, adzirofwambira Bwana.

16 Machenda haraka makim'tekeza Mariam' na Josefu, na ko kahoho karere kidau-ni.

17 Na marihoaona makiamanyisa maneno marigoambirwa ut'u wa yuyahu muhoho.

18 Osini mariosikira makimaka kwa hviryahu madzizhoambirwa ni arisa.

19 Na Mariam' were akigatsundza maneno garyahu gosi, akigaririkana m'oyo-ni-mwe.

20 Makiuya o arisa na kum'kunya Mulungu na kumulika, kwa zhosi marizhosikira na kuona, hviryahu zhenye here madzizhoambirwa.

21 Na siku nane zirihofika za kum'hina, dzina-re wáifwa JESU, riro ariroifwa ni malaika k'adzahenderwa mimba.

22 Na siku zirihofika za kudzitsusa ye muche here ugwirwi wa Mose, machambuka na-ye machenda Jerusalem', kwenda m'ika kwa Bwana,

23 (here virizhoorwa kahi ya wagirwi wa Bwana, zha kwamba, Kila kilume kisúndula--tsandzu ndani mwa mameye na kiifwe kieri cha Bwana,)

24 na kwenda kulazha sadaka, here virizho-

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

15 Hata kuondoka kwao wale malaika walipowaata wakenda mbinguni, ilikuwa kusemezana wale watunga: Twendeni basi, tufulize hata Bethlehem, tukaone neno hilo lililotukia, alilotuarifu Bwana.

16 Wakenda upesi wakamk'uta Mariam na Josefu, na kitoto kichanga nacho kimelala katika hori.

17 Hata walipokwisha waona wakawaarifu habari ya maneno waliyoambiwa katika kile kijana.

18 Wot'e waliosikia wakataajabu kwa yale waliyoambiwa ni watunga.

19 Na Mariam alikuwa akiyaweka maneno yale yot'e, akiyawaza moyoni mwakwe.

20 Wakarudi wale watunga, huku wakimtukuza Mngu na kumsifu kwa yot'e waliyosikia na kuona, vilevile kama walivyoambiwa.

21 Hata zilipotimia siku nane za kumpasha tohara, alikwitwa jina lakwe JESU, kama alivyoitwa ni malaika asijatukuliwa mimba.

22 Hata zilipotimia siku za kujitakasa yule mwanamke kama sharia ya Mose, walikwea wakenda nae Jerusalem, kwenda kumweka kwa Bwana;

23 (kama ilivyoandikwa katika sharia ya Bwana, kwa kwamba: Killa kiume kifunguacho tumbo la mamae na kiitwe kitakatifu cha Bwana:)

24 wapate na kutoa sadaka, kama ilivyone-

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

angwa uagirwi-ni mwa Bwana, Ukweru-kweru uiri hedu makinda mairi ga magiya-manga.

25 Lola, kwere na mut'u Jerusalem', dzina-re uifwa Simeon', na-ye iye were m't'u m'jeri wa kugwira sana, arindizaye uongolwi wa Isiraili, na Roho ra Kutsuka rere dzulu-ye.

26 Na-ye wáonyeswa kare ni Roho ra Kutsuka kwamba k'andaona kifwa hata am'one kwandza Masiha wa Bwana.

27 Achenda ut'u wa kukala Roho-ni, achangira ridziza ra Bwana, na muhoho Jesu yunarefwa ndani ni azhazi-e makam' hendere here ririzho ada ra uagirwi kwakwe,

28 na iye akim'hokera mikono-ni-mwe, akim'hadza-t'o Mulungu; akinena,

29 Hvikara unamuricha m'sunye-o Hmwinyi, here neno-ro, kwa dheri;

30 kwani matso gangu gadzawona wokoli-o,

31 urioika-t'o nyuso-ni mwa at'u osi:

32 ni m'langaza wenye kuzigunulira k'olo maut'u, ni lilikiro ra Isiraili enye-mudzi-o.

33 Na Josefu na mame iye muhoho mere makimaka kwa go arigonenerwa hat'u-he.

34 Simeon' akiahadza-t'o, akimwamba Mariam' mame-m't'u, Lola yuyu udzaikwa kwa kugwa na kwanuka kwa anji mario Isiraili, na kwa muwano undionenerwa kinyume.

35 Na-we na roho-ro undakudza kira mushu, igunulwe myazo ndani mwa myoyo minji.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

nwa katika sharia ya Bwana, Jozi ya n*d*iwa, au makinda mawili ya n*d*iwa-manga,

25 Nawe angalia, palikuwa na mt'u Jerusalem jina lakwe akiitwa Simeon, nae ni mt'u mwenyi haki huyo na u*t*auaa, yuangojea uongofu wa Israili; na Roho Mtakatifu alikuwa juu yakwe.

26 Nae alikuwa ameonywa ni Roho Mtakatifu kuwa ha*t*aona kifo illa amuone kwanza Masiha wa Bwana.

27 Akenda ali ndani ya Roho, akangia hekaluni, nao wa katika kumpeleka ndani kijana Jesu wale wazee wakwe wawili, kwenda kumfanyia kama ilivyokuwa a*d*a ya sharia kwakwe,

28 nae akampokea mikononi mwakwe, akambarikia Mngu: akasema,

29 sasa wamua*t*a mtumwa wako Mwinyi, mfano wa neno lako, kwa amani;

30 kwani ma*t*o yangu yameuona wokofu wako,

31 uliouweka *t*ayari nyusoni mwa wat'u wot'e,

32 muanga wa kuwafunulia mambo ma*t*aifa, *t*ena u*t*ukufu wa wenyeji wako Israili.

33 Na Josefu na mamae yule mtoto walikuwa waki*t*aajabu kwa yale yaliyosemwa juu yakwe.

34 Simeon akawabarikia, akamwambia Mariam mamae-mt'u, Angalia, huyu amewekwa kwa kuanguka na kuinuka wangi walio Israili, na kwa *d*alili i*t*akayonenewa kinyume.

35 Nawe ha*t*a roho yako u*t*akuja kupita upanga katikati yako, yapate funuliwa mawazo ndani ya myoyo mingi.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

36 Here na Han'na mwambirizi muche, mwana wa Fanueli, hat'u ha lukolo lwa Asheri, na-ye kukala-kwe uenderera siku mbahe: wákala na mulume myaka mifungahe nyuma ya usichana-we,

37 na-ye ni gungu here myaka mirongo minane na myaka mine, wákala k'aombola mo ridziza-ni, akihumikira Mulungu usiku na m'tsana na maziro na madhedhejo.

38 Na-ye po! achombola murongo uryahu were kum'lazhira m'vera Bwana, akim'sema uworo-we yuyat'u muhoho na osini mariokala makirindiza wokolwi Jerusalem'.

39 Na marihogonya maut'u gosi gaagirwego ni uagirwi wa Bwana, makiuya Galili, machenda mudzi-ni mwao, Nazareti.

40 Na-ko kahoho kakikula, kachongerera nguvu roho-ni kadzaadzalwa ni ulachu udzo, hendzezo ra Mulungu rikim'kalira dzulu-ye.

41 Be baba-ye na mameye mere machenda Jerusalem' mwaka hata mwaka makati ga sadaka bomu ya pasiha.

42 Hata arihohenda kipindi cha myaka kumi na miiri, na-o machambuka machenda Jerusalem' here ada ya sadaka bomu;

43 na marihokiza siku-ze, kugaluka kwao, ye muhoho Jesu akikala nyuma, na Josefu na mame-mut'u k'amam'manyire,

44 macherekeza kwamba yu mo charo-ni

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

36 Palikuwa na nabii mke, Hanna, binti Fanuel katika kabila ya Asheri; nae umri wakwe umekwendelea siku nyingi: alik'eti na mume myaka sabaa baada ya uanawali wakwe.

37 Nae ni mjane wa tangu myaka aruba wa thamanini. Alikuwa yeye haondoki katika hekalu, akiabudu usiku na mtana na kufunga kungi na kunyenyekea.

38 Nae akitokea saa ile alikuwa kumtolea Bwana shukurani, akisema habari zakwe na wot'e waliokuwa wakingojea wokofu Jerusalem.

39 Hata walipokwisha timiza mambo yot'e yaliyopaswa ni sharia ya Bwana, wakarudi Galili; wakenda mji wao Nazareti.

40 Kile kitoto kikakua, kikaongea nguvu roho yakwe, amejawa ni hikima, na fadhili za Mngu zili juu yakwe.

41 Nao wazee wakwe walikuwa wakenda Jerusalem mwaka hata mwaka katika idi ya Pasiha.

42 Hata alipopata umri wakwe myaka kumi na miwili, wakiwa wamekwea huko kama dasituri ya idi:

43 walipokwisha timiza zile siku zakwe wakirudi kwao alisalia nyuma yule kijana Jesusi kuko Jerusalem, Josefu na yule mamaemt'u hawana habari,

44 wamthania kwamba yu katika safari yao:

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

mwao, machenda m'tsana dii, makimumala kwa mbari-zao na andzi-ao:

45 na marihom'ona k'ako, makim'uyira Jerusalem' makim'mala-mala.

46 Na siku ya hahu makim'tekeza mo ridziza-ni, yukelesi mwa ashomyi akiasirikiza maneno gao na kuauza mauzo;

47 makimaka osini mwero wa mariosikira kwa akili-ze na maudzyo-ge.

48 Nao marihom'ona machangalala: mameye akimwamba, Mwanangu, ni-ni kuhuhenda hvino? Lola mimi na baba-yo fwere hukikumala na kwakakwa.

49 Akiamba, Vidzakala-dze kunimala? Kam'manyire kwamba niagirwe nikakala mwa Baba?

50 Na k'ariang'alire ro neno adziroamba.

51 Akitaramuka, achenda na-o Nazareti, akiakalira t'si-ni yao. Na mameye were akigamanyirira ga gosi m'oyo-ni-mwe.

52 Na-ye Jesu were akifururiza ulachu udzo na kimo, na hendzezo kwa Mulungu na kwa at'u.

UKOMO WA HAHU.

3. HATA myaka kumi na mitsano ya indzi ya Kaisari Tiberio, arihokala Pontio Pilato liwali wa Judea, na Herode shaha ra Ga-

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

wakenda mwendo wa kutwa, wakawa kumtafuta kwa jamaazao na wenziwao.

45 Hata walipomuona hako, wakarudi kuko Jerusalem, wakimtafuta.

46 Hata kwa siku ya tatu walimuona katika hekalu, amek'eti kati-kati ya wana-wa-vyuoni, akiwasikiza akiwauliza na masuali.

47 Wakataajabu wot'e kadiri waliomsikia kwa akili zakwe na majibu yakwe.

48 Nao walipomuona walisangaa, mamae akamwambia, Mwanangu, n nini kutufanya hivi? Angalia, mimi na babaako tulikuwa tukikutafuta huku tukisikitika.

49 Akawambia, Mlikuwaje kunitafuta? Hamkujua kwamba imenipasa kuwa katika mambo ya Babaangu?

50 Nao hawakujua maana yakwe lile neno alilowambia.

51 Akateremka, akenda nao Nazareti, akajiweka t'ini yao. Na mamae alikuwa akiyaweka haya yot'e moyoni mwakwe.

52 Nae Jesu alikuwa akendelea katika hikima na kimo, na kupendekeza kwa Mngu na kwa wat'u.

MLANGO WA TATU.

3. HATA mwaka wa kumi na t'ano kutawala kwakwe Kaisari Tiberio, alipokuwa Pontio Pilato liwali wa Judea, na Herode mfaume wa

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

lili, na Filipo ndugu-ye shaha ra Iturea na-ts'i ya Tarakoniti, na Lusania shaha ra Abilene,

2 masiku ga ulombi-ubomu wa An'na na Kaiafa, wákala na neno ra Mulungu dzulu-ye Johan'ne mwana wa Zakaria kuryahu lwanda-ni.

3 Achenda-ts'i zosi za muho wa Jorodan' k'anda-k'anda, achambiriza at'u kuangizwa madzi kwa kurichirwa dambi,

4 here virizhoorwa chuwo-ni mwa maneno ga muonyi Isaia, dza kwamba, Mumiro wa mut'u ariraye lwanda-ni, Hendani-t'a ngira ya Bwana, igololeni mikondo-ye.

5 Kila det'e rinda'dzazwa, na kila murima na ts'ulu vindatserezwa, na zirizo k'ombo-k'ombo zindakala ngira ya kugoloka, na zigwarurazo zindakala ngira t'ot'ot'o,

6 na kila mwiri undaona wokolwi wa Mulungu.

7 Be akiaamba mitunganano marolaa mwao kwenda angizwa madzi ni iye, Henwi uzhalo wa nyoka, ni hani adziyem'onyesa kwamba muchimbire k'oro zindizokudza ?

8 Bai, hendani ndude ziagirwezo ni kukolwa; na m'sikale kunena ndani mwenu kwamba, Babiyehu huna-ye Abaraham' : kwani namwamba kwamba hat'u ha mawe gaga Mulungu yunadima kumwanulira ahoho Abaraham'.

9 Hata hvikara tsoka ridzaikwa kare makolo ga mihi : be kila muhi wosi usiozhala ndude mbidzo ni kutemwa na kutsufwa moho-ni.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

Galili, na Filipo nduguye mfaume wa Iturea na nt'i ya Tarakoniti, na Lusania mfaume wa Abilene,

2 wakati wa ukuhani ukuu wa Anna na Kaiafa, alikuwa Johanne mwana wa Zakaria na neno la Mngu juu yakwe kuko barani.

3 Akenda nt'i zot'e za Jorodan k'ando-k'ando, akihubiri kutiwa-maji kwa kusamehewa dhambi,

4 kama ilivyoandikwa katika chuo cha maneno ya nabii Isaia, kwamba, Sauti ya mt'u aliae katika bara, Tengezani ndia ya Bwana, inyosheni mikondo yakwe.

5 Killa bop'o litajazwa, na killa mlima na ch'uguu vitatwezwa, na zilizokwenda k'ombo zitakuwa kunyoka, na ziparuzazo zitakuwa ndia sawa,

6 na killa kiwiliwili kitaona wokofu wa Mngu.

7 Basi akawambia mak'utano waliotokea kuja kutiwa maji nae, Enywi uzao wa nyoka, n nani aliyewaonya kukimbia hasira ijayo?

8 Basi, fanyani t'unda zisitahilizo na toba; wala msiwe kusema ndani yenu kwamba, Babaetu tunae Abaraham: kwani nawambia kwamba katika mawe haya Mngu aweza kumuinulia watoto Abaraham.

9 Hata sasa shoka limekwisha tiwa mashina ya miti: basi killa mti usiozaa t'unda nzuri hutemwa, ukawa kutupwa motoni.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

10 Makim'uza yo mitunganano, makiamba, Hundahenda-ni bai?
11 Akidzigidzya akiaamba, Ere na k'andzu mbiri nam'p'e ase k'andzu, na mwenye zhakurya nahende hvizho.
12 Machenda na alazhi a mafungu kwenda angizwa madzi, makim'uza, M'shomyi, huhende-ni?
13 Akiaamba, M'silazheni vit'u dzulu ya murizholagizwa.
14 Makim'uza na at'u mendao viha-ni, makinena, Na sino huhende-ni? Akiaamba, M'sim'hendereni mut'u nguvu; m'sim'semeni mut'u kwa ulongo: kaheri murifwazho vim'toshe.

15 Na o enye mudzi marihokala makilolera, makiaza osini myoyo-ni mwao ga Johan'ne, K'anji ndeye Masiha?
16 Akiudzya Johan'ne, akiaambira osi, Mino nam'hosa kwa madzi, ela kidza yunadza are na nguvu kunikira mimi, hasiyekala hat'u hangu kamare ha kum'vugula mikowa ya virahu-zhe, iye yundam'hosa kwa Roho Mwaruhe na m'oho.
17 Na-ye m'kono-ni mwakwe muna lungo-lwe, yundaluhendera-t'o muhala-we, na mutsere yundaukundzumanya luts'aga-ni mwakwe, na zho vitsu yundavitsoma na m'oho usiozinyika.
18 Be were akiaambira uworo-wa-t'o o enye mudzi, kwa kuaonyesa mangine manji;
19 hata shaha Herode akichemerwa ni iye

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

10 Wakamuuliza yale mak'utano, wakasema, Tufanyeni basi ?
11 Akajibu akawambia, Mwenyi k'anzu mbili nampe asiye k'anzu ; na mwenyi vyakula afanye vivyo.
12 Wakenda wa*t*ozi wa ushuru nao kwenda kutiwa maji, wakamuuliza, Mwalimu, tufanyeni ?
13 Akawambia, Msi*t*oze k'itu juu ya mlivyoagizwa.
14 Wakamuuliza na wat'u wendao vitani, wakasema, Naswi tufanyeni ? Akawambia, Msimtenze mt'u nguvu : msimshi*t*aki mt'u kwa uwongo : *t*ena, mshahara wenu na uwa*t*oshe.

15 Na wale wenyeji walipokuwa wakitezama, wat'u wo*t*'e wakiwaza myoyoni mwao habari za Johanne, kana kwamba Huyu siye Masiha?
16 Alijibu Johanne, akawambia wo*t*'e, Kuwatia-maji nawatia, lakini huyo ajae yuna nguvu kunipita mimi, isiyekuwa kiasi changu ha*t*a kumfungulia vigwe vya viatu vyakwe ; basi, huyo a*t*awatia-maji kwa Roho Mtakatifu na moto.
17 Nae u*t*eo wakwe anao mkononi mwakwe, a*t*ausafia uwan*d*a wakwe, na nafaka a*t*azikusanyia bukharini mwakwe, ayateketeze makapi kwa moto usiozimika.
18 Basi alikuwa akiweleza injili wale wenyeji kwa kuwaonya mengine *t*ena mangi ;
19 ha*t*a mfaume Hero*d*e alipok'aripiwa nae

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

kahi ya u*w*oro wa Hero*d*ia, muche wa nd*u*gu-ye, na go maut'u mai gosi arigohenda iye Hero*d*e,
20 achongeza na hvivi kaheri dzulu ya zhosini, akim'funga Johan'ne chumba-ni.

21 Hák*a*la hat'u ha ku*t*obywa k*w*ao o enye mudzi osi, na iye Jesu, arihogonywa ku*t*obywa, kahi ya kuomba-k*w*e, kukigunuka dzulu,
22 Roho ra Kutsuka rikitserera dzulu-ye, rina sura za mwiri here giya; ukiombola mumiro dzulu, ukiamba, Uwe u mwanangu nikuhendza-ye, ninafwahirwa na-we.

23 Na-ye mwenye Jesu were yunaandza mwaka wa hat'u ha m'rongo wa hahu, makimwerekeza kuk*a*la mwana wa Josefu, wa Eli,
24 wa M*a**t**a**t*i, wa Lewi, wa Maluki, wa Jan'nai, wa Josefu,
25 wa Mata*t*ia, wa Amosi, wa Nahum', wa Esuli, wa Nagai,
26 wa Maa*t*i, wa Mata*t*ia, wa Shimei, wa Joseki, wa Ju*d*a,
27 wa Johanan', wa Resa, wa Zorobabeli, wa Sala*t*ieli, wa Neri,
28 wa Maluki, wa A*d*i, wa Kosam', wa Elumad*d*am', wa Eri,
29 wa Jesua, wa Eliezer, wa Jorim', wa Matati, wa Lewi,
30 wa Simeon', wa Ju*d*a, wa Josefu, wa Jonam', wa Eliakim',

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

katika habari ya Hero*di*a, mkewe nduguye, na mambo mabaya yo*t'*e aliyofanya yeye Hero*de*,
20 akaongeza na hili *te*na juu ya yo*te*, alimfunga Johanne gerezani.

21 Ilikuwa katika kùtiwa kwao maji wale wenyeji wo*t'*e, na Jesu nae alipokwisha tiwa-maji, yu katika kuomba Mngu, kukapasuka juu,
22 Roho Mtakatifu akamshukia juu yakwe yuna sura kama za kiwiliwili, kama n*di*wa, ika*t*oka sau*t*i mbinguni, ikimwambia, Wewe u mwanangu, mpenzi wangu; nami nimefurahiwa kwako.

23 Nae mwenyewe Jesu alikuwa umri wakwe yuapata mwanzo wa myaka thalathini, aki*tha*niwa kuwa mwana wa Josefu, wa Eli,
24 wa Matha*t*i, wa Lewi, wa Malki, wa Jannai, wa Josefu,
25 wa Ma*t*athia, wa Amosi, wa Nahum, wa Esili, wa Naghai,
26 wa Maathi, wa Ma*t*athia, wa Shimei, wa Joseki, wa Ju*da*,
27 wa Johanan, wa Resa, wa Zorobabeli, wa Salathieli, wa Neri,
28 wa Malki, wa A*di*, wa Kosam, wa Elma*da*m, wa Eri,
29 wa Jesua, wa Eliezeri, wa Jorim, wa Matha*t*i, wa Lewi,
30 wa Simeon, wa Ju*da*, wa Josefu, wa Jonam, wa Eliakim,

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

31 wa Melea, wa Men'na, wa Mat*a*ta, wa Nat*a*n, wa *D*avi*d*i,
32 wa Jesai, wa Obe*d*i, wa Boazi, wa Salumani, wa Naashon',
33 wa Amina*d*abi, wa Arinai, wa Esurom', wa Faresi, wa Ju*d*a,
34 wa Jakobo, wa Isaak, wa Abaraham', wa *T*era, wa Nahor,
35 wa Saruku, wa Ragan', wa Faleki, wa Eber, wa Shela,
36 wa Kainan', wa Arafasha*d*i, wa Shem', wa Noa, wa Lameki,
37 wa Me*t*usala, wa Enoko, wa Jare*d*i, wa Maleleeli, wa Kainan',
38 wa Enosi, wa Se*t*i, wa A*d*am', wa MULUNGU.

UKOMO WA-NE.

4. Na Jesu udzaadzala Roho ra Kutsuka, akiuya kuko Joro*d*an' akihirik*w*a lwand*α*-ni ndani ya Roho ra Kutsuka,
2 akij*e*zwa s*i*ku mirongo m*i*ne ni P'ep'o, na k'arire kit'u s*i*ku zizo, ha*t*a kumar*i*gisa-k*w*e zirihot*i*mizwa akis*i*kira ndzala.
3 P'ep'o akimwamba, Chamba u mwana wa Mulungu, rambire rino iwe k*w*amba rik*α*le mukahe.
4 Jesu akim'udzya, akiamba, Zháorwa k*w*amba, Mu*d*amu k'ak*α*la m'*o*yo k*w*a mukahe *t*uu, *e*la ni k*w*a k*i*la n*e*no rosi ra Mulungu.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

31 wa Melea, wa Menna, wa Matatha, wa Nathan, wa Davidi,
32 wa Jesai, wa Obedi, wa Boazi, wa Salmani, wa Naashon,
33 wa Aminadabi, wa Arnai, wa Esirom, wa Faresi, wa Juda,
34 wa Jakobo, wa Isaaki, wa Abraham, wa Thera, wa Nahori,
35 wa Saraku, wa Ragau, wa Faleki, wa Eberi, wa Shela,
36 wa Kainani, wa Arafakasadi, wa Shem, wa Noa, wa Lameki,
37 wa Methusala, wa Enoko, wa Jaredi, wa Maleleeli, wa Kainani,
38 wa Enosi, wa Sethi, wa Adam, wa MNGU.

MLANGO WA-NE.

4. Jesu akarudia huko Jordan hali ya kujaa Roho Mtakatifu, akapelekwa barani ali katika Roho,
2 akijaribiwa ni Shetani siku arubaini, nae siku hizo alikuwa hali k'itu, hata kisha zilipotimia alisikia ndaa.
3 Shetani akamwambia, Ukiwa u mwana wa Mngu, lambie hilo jiwe liwe mkate.
4 Jesu akamjibu, akasema, Imeandikwa kwamba, Bin-Adam hawi mzima kwa mkate tuu, illa kwa killa neno la Mngu.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

5 P'ep'o akimwambusha dzulu ya kirima kire, akim'onyesa udzumbe wosi wa urumwengu-ni kwa kirurumo kichache.
6 P'ep'o akimwambira, Nindakup'a indzi riri rosi, na ubomu wao aa, kwani náikirwa dzulu yangu, nami ni kum'p'a nihendzaye.
7 Be undihonipigira mavwindi mbere zangu undakala na-zho zhosi.
8 Jesu akim'udzya akimwamba, Uka-ko, uuye nyuma zangu, P'ep'o: kwani zháorwa, Undam'pigira mavwindi Bwana Mulungu-o, um'humikire iye mumwenga.
9 Na-ye akim'hirika Jerusalem, achenda akimwinya dzulu ya kitsuri cha ridziza ra Mulungu, akimwamba, Chamba ndiwe mwana wa Mulungu, kuko uriko dzitsuhe ts'i-ni,
10 kwani zháorwa, Yundaalagiza malaika-e hat'u-ho, kwamba makutsundze,
11 kaheri, Mandakuanula mikono-ni mwao, p'ore ukadza dzikwala kigulu-cho iwe-ni.
12 Na-ye Jesu akim'dzigidzya, akimwamba, Zhánenwa, Usim'jeze Bwana Mulungu-o.
13 Hata arihomarigisa kujeza kosini, P'ep'o akiuka akim'richa kipindi.

14 Akiuya Jesu kwa nguvu za Roho achenda Galili, kuvuma-kwe kukijenera ts'i zosi za k'anda-k'anda.
15 Na-ye mwenye were akifunda migojo-ni mwao, akikunywa ni osi.

16 Achenda Nazareti, arihorerwa, hata kwa

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

5 Shetani akamkweza juu ya mlima mrefu, akamuonyesha ufaume wot'e wa ulimwenguni kwa dakika moja.

6 Shetani akamwambia, Nitakupa enzi hii yot'e, na utukufu wao hawa, kwa kuwa nimewekewa juu yangu, nami nimpendae humpa.

7 Basi wewe utakaponisujudia mbele zangu, vit'u hivi utakuwa navyo vyot'e.

8 Jesu akamjibu akamwambia, Ondoka uende nyuma yangu, Shetani: kwani imeandikwa, Msujudie Bwana Mngu wako, umtumikie yeye mmoja.

9 Nae akampeleka Jerusalem, akamsimamisha juu ya nt'a ya hekalu, akamwambia, Kwamba u mwana wa Mngu, huko uliko jitupe t'ini,

10 kwani imeandikwa, Atakuagizia malaika wakwe kwamba wakutunze,

11 tena, Watakuinua mikononi mwao, usije ukakunguwaa guu lako jiweni.

12 Nae Jesu akamjibu akamwambia, Imeambiwa, Usimjaribu Bwana Mngu wako.

13 Hata alipotimiza kuonda kwakwe kot'e, aliondoka yule Shetani akamuata kitambo.

14 Akarudi Jesu kwa nguvu za Roho, akenda Galili, kikaenea kivumi chakwe nt'i zot'e za k'andok'ando.

15 Nae mwenyewe alikuwa akifunza-funza katika misikiti yao, akipata sifa kwa wot'e.

16 Akenda Nazarethi, huko alikolewa, hata

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

siku ya jumwa rao achangira rigojo-ni mwao here ada-re, akiima kushoma,

17 achombozezwa chuwo cha Mwambirizi Isaia, akikigunula akiona hat'u harihoorwa,

18 Roho ra Bwana ri dzulu yangu, ndosa akinangiza mafuha, niasumurire anyonge uworo-wa-t'o; udzanihuma kuahoza marioti-sika myoyo, kuambiriza ataawwa urichwi, na atsowi a matso kuona kaheri, kuaricha mahuru mariotsikitswa,

19 kuwambiriza mwaka wa Bwana m'tsagulwa.

20 Akikundza chuwo, akim'udziza muhumiki, akikelesi, na matso ga mariokala-ho osi mo rigojo-ni gakim'huriziza.

21 Akiaha kunena na-o, akiambira, Rero maoro gaga gadzatimira masikiro-ni mwenu,

22 osi makim'lazhira uzhodherwa, makimakira go maneno ga hendzezo garigolaa kauwa--ni-mwe, machamba, Yuno si mwana wa Josefu?

23 Akiambira, K'avina hae-hae m'ndaniamba ndumo ii, Muganga dzizikihe hat'u-ho: gosi hurigosikira gadzahendeka Kaperinaum' gahende haha mudzi wenu mwenye.

24 Akiamba, Ni jeri namwambira kwamba, K'ahana mwambirizi ariyehendzerwa ts'i-yao mwenye.

25 Siulongo namwambira magungu anji mariokala-ko Isiraili siku za Eliya, mulungu-ni kurihofungwa wula myaka mihahu na myezi mihandahu, ts'i ririhoangira gumbo bomu:

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

kwa siku ya saba*to* akangia katika msikiti wao kama dasi*t*uri yakwe, akasimama illi kusoma,

17 aka*t*olewa chuo cha Nabii Isaia, akakiku-n*d*ua kile chuo, akaona pahali palipoan*d*ikwa:

18 Roho wa Bwana yu juu yangu, ndipo akanitia mafuta, nipate kuwahubiri masikini habari njema: amenituma kuwapoza waliopondeka myoyo, kuwatangazia mateka mawa*t*o, na vipofu kurejea kuona kwao, kuwaa*t*a mahuru wat'u walioshetwa,

19 kutangaza mwaka wa Bwana ulio*t*auliwa.

20 Akakikun*d*a chuo, akamru*d*ishia mngojezi, akak'e*t*i, na wo*t*'e waliokuwapo msikitini wakimtulizia ma*t*o yao.

21 Akaanza kusema nao, akawambia, Leo maan*d*iko haya yame*t*imia masikioni mwenu.

22 Wakamshuhu*d*ia wo*t*'e, waka*t*aajabia maneno ya neema yaliyo*t*oka kanwani mwakwe, wakasema, Huyu siye mwana wa Josefu?

23 Akawambia, Hapana shaka m*t*anambia fumbo hii, Mganga, agua náfusi yako: yo*t*'e tuliyosikia kutendeka Kapernaum, yatende na hapa katika n*t*'i yako mwenyewe.

24 Akawambia, Ni kweli nawambia, kwamba Hakuna nabii aliyekubaliwa katika n*t*'i yakwe mwenyewe.

25 Hakika yangu nawambia, kulikuwa na wajane wangi Isiraeli zamani za Elia, majira kulipofunga mvua mbinguni myaka mitatu na myezi si*t*a, ikingia n*d*aa k'uu n*t*'i vo*t*'e:

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

26 na-o k'ahirikirwe Eliya kwenda kwa ao m'mwenga waho, ela Zarefata iriyo ts'i-ya Sidon' kwa m't'u-m'che gungu.

27 Na amahana anji mariokala-ko Isiraili makati ga mwambirizi Elisha, na k'ahana ariyetsuswa asihokala Naaman' M'suri.

28 Machadzalwa ni k'oro mariokala-ho rigojo-ni osi marihosikira hvivi,

29 makiima makim'tsuha-ndze ya mudzi, makim'hirika hata t'aramuko za kirima kirichoakwa mudzi wao, kwamba makamuworomose,

30 na-ye akikira kahi-kahi yao, achenda.

31 Akitaramuka achenda Kaperinaum' mudzi wa Galili, akikala akiafundya siku za sabato,

32 machangalala kwa mafundyo-ge, kwani neno-re rere hamwenga na wadimi.

33 Na mo rigojo-ni mwere na mut'u yuna roho ra p'ep'o mukolo akipiga k'ululu na mumiro m'bomu,

34 akiamba, Richa! siswi huna-ni na-we, Jesu wa Nazareti? Udzire fwononga? Nakumanya u hani: u muēri wa Mulungu.

35 Jesu akim'chemera, akimwamba, Nyamala, m'ombole. P'ep'o akim'tsuha kahi-kahi, akim'ombola, na k'amuhendere ut'u.

36 Makihenda kumaka osi, makiuzanya ao kwa ao, makiamba, Ut'u uno ni inoni wa iye kuamulira p'ep'o akolo kwa wadimi na nguvu, machombola?

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

26 wala hakuletwa Elija kwa mmoja wapo illa kwa yule mwanamke mjane aliyek'eti Zarefatha nt'i ya Sidon.

27 Na wakoma wangi walikuwako Israili zamani za nabii Elisha, wala hapana aliyetakaswa isipokuwa Naaman Msuri.

28 Wakajawa ni hasira wot'e waliokuwapo msikitini waliposikia haya,

29 wakaondoka wakamtoa n'de ya mji wakampeleka hata ukungo wa kilima kilichojengewa mji wao, wapate mpomoshea t'ini,

30 mwenyewe akapita katikati yao akenda.

31 Akateremuka akenda Kaperinaum mji wa Galili, akawa kuwafunza-funza kwa siku za sabato,

32 wakasangaa kwa mafundisho yakwe, kwani neno lakwe lilikuwa pamoja na uwezo.

33 Palikuwa na mt'u mmoja humo msikitini yuna roho ya p'epo mchafu, akipiga k'elele kwa sauti k'uu,

34 akasema, Ata! swiswi tunani nawe, Jesu wa Nazarethi? umekuja kutuangamiza? Nakujua u nani, mtakatifu wakwe Mngu.

35 Jesu akamkemea, akamwambia, Nyamaza umtoke. Nae p'epo akamwangusha nt'i katikati, kisha akamtoka, asimdhuru neno.

36 Wakafanya ajabu wot'e, wakasemezana wao kwa wao, wakasema, N neno gani hili, hata akawaamru p'epo wachafu kwa uwezo na nguvu, wakitoka?

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

37 Rikijenera rurumo-re kut'u kwa k'anda-k'anda kosi.

38 Achombola mo rigojo-ni, achangira nyumba-ni mwa Simon'. Na m'tsedza-we Simon' mame muche-we were udzagwirwa ni kidhingidhyo kinji, makim'hvoya kwa ut'u-we.
39 Iye na kumwimira dzulu-ye, akikichemera cho kidhingidhyo, kikim'richa; akiuka haho henye, akiaha kuahumikira.

40 Na dzua ririhofisha kutswa osi mariokala na akongo ao enye ukongo ungine-ungine makim'rehera, na-ye akiaikira mikono-ye dzulu yao kila mut'u, akiahoza.
41 Na anji mákala machombolwa ni p'ep'o, makipiga k'ululu, makiamba, Uwe u Masiha mwana wa Mulungu. Akiachemera na k'arichire makanena, kwa kukala manam'manya ndeye Masiha.
42 Hata kurihocha achombola achenda hat'u hasiho at'u, yo mitunganano ikikala kumumala, makim'kwendera, makim'zulia atsaaukira.
43 Akiamba, Hata midzi mingine na-yo niagirwe kwenda iambiriza udzumbe wa Mulungu, kwani ndosa nikihumwa.

44 Na-ye were achambiriza kahi ya migojo ya Galili.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

37 Kivumi chakwe kikaenea nt'i za k'ando-k'ando kot'e-kot'e.

38 Akatoka msikitini, akangia katika nyumba ya Simon. Na mkwewe Simon mamae mkewe alikuwa ameshikwa ni homa k'ali, wakamtaka kwa ajili yakwe,
39 akamsimamia juu yakwe, akaikemea homa; ikamuata; akaondoka muda ule, akawa kuwatumikia waliokuwapo.

40 Na jua lilipotua wot'e waliokuwa na wagonjwa wenyi maradhi aina nyengine-nyengine walimletea kwakwe, akiwaweka mikono juu yao killa mmoja akawapoza.
41 Na wangi walikuwa wakitokwa ni p'epo, huko wakipiga k'elele, wakisema, Wewe u Masiha, mwana wa Mngu. Akawakemea wala asiwaate wakasema, kwa vile wamjuavyo kuwa ndiye Masiha.
42 Hata kulipopambauka akatoka akenda pahali pasipokuwa na watu, wale mak'utano wakamtafuta-tafuta, wakamwendea kwakwe, wakataka kumzuia kwamba asiwaondokee.
43 Akawambia kwamba, Hata miji hiyo iliyobaki imenipasa kuuhubiri ufaume wa Mngu; kwani ndiyo maana yakwe hata nikatumwa.

44 Nae alikuwa akihubiri katika misikiti ya Galili.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

UKOMO WA TSANO.

5. KWÁKALA o m'tunganano urihomumınya kwa kusirikiza maneno ga Mulungu, na-ye mwenye wimire k'anda ya ziya ra Gen'nesareti,
2 akiona zhombo vi'ri viimire k'anda ya ziya: na avuhi madzatserera manaogesa nyavu zao.
3 Akikwera kahi ya kimwenga-che zho zhombo kirichokala cha Simon', akim'mala kukihirika kure ut'u uchache na ngoka. Akikelesi, akiaha kuifundya mitunganano mo chombo-ni.
4 Hata arihogonya kunena, akimwambira Simon', Kihirike hata ridzina-ni, mukatsereze nyavu zenu muhale pato.
5 Simon' akidzigidzya, akimwamba, Bwana, zho hudzizhohenda kazi hata kutswa k'ahupatire kit'u: ela kwa neno-ro nindazitsereza nyavu.
6 Na-o marihomarigisa kuhenda hvizho, makigadengereshera makumba iho zima, nyavu zao zikimala kutaruka:
7 makiaiha na mikono angara ao mariokala chombo cha hiri madze ma'avwize, makidza machadzaza zhombo zhosi vi'ri, na-zho vikimala kuhoha.
8 Simon' Petero arihoona garyahu akigwa mavwindi-ni mwa Jesu, akimwamba, Nitanira, kwa kukala ni mut'u mwenye dambi, hewe Bwana.
9 Kwani wámaka iye na osi mariokala na-ye, kwa pato ra makumba marovuha;

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

MLANGO WA *TANO*.

5. ULIPOKUWA kumsonga hivi ule mk'utano kwa kusikiza maneno ya Mngu, nae mwenyewe amesimama k'ando ya ziwa la Gennesare*ti*,
2 aliona vyombo viwili vimekaa k'ando ya ziwa: wameshuka wavuvi waosha nyavu zao.
3 Akapanda katika vyombo hivyo kimoja wapo, nacho ni cha Simon, akam*taka* akipeleke mbali kidogo na ufuo. Akak'e*ti*, akawa kuwafunza makut'ano mumo chomboni.
4 Ha*ta* kisha, alipokwisha nena maneno yakwe, alimwambia Simon, Kipeleke ha*ta* kinani, mkashushe nyavu zenu mupate t'anzi.
5 Simon akajibu akamwambia, Bwana mkubwa, hivi tulivyofanya kazi ku*t*wa hatujapata k'itu: lakini kwa hilo neno lako *t*'azishusha nyavu.
6 Ha*ta* wakisha fanya mambo yale wakazingira samaki *t*'umbi nzima, nyavu zao zikawa kuraruka:
7 wakawapungia mikono washirika wao waliokuwa chombo cha pili, wapate kuja kusai*dia*; wakaja, wakavijaza *te*le vile vyombo vyao, vyot'e viwili, vika*taka* kuzama.
8 Akisha ona yale Simon Pe*te*ro, alianguka magot'ini pakwe Jesu, akamwambia, Ondoka kwangu, kwa kuwa ni mt'u mwenyi dhambi, ewe Bwana.
9 Kwani ali*taa*jabu yeye na wot'e waliokuwa nae kwa t'anzi za samaki waliovua;

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

10 na hvizho Jakobo na Johan'ne, ana a Zebedeo, mariokala angara-e Simon'. Jesu akimwamba Simon', Sogohe, hangu hvikara undakala kugwira at'u.

11 Na marihogonya kuvuha madau gao ngoka-ni makiricha zhosini makim'tuwa.

12 Yákala arihokala yo midzi mumwenga-waho, po mut'u areadzala mahana, arihom'ona Jesu akigwa kimbere-mbere, akim'dhedheja, akimwamba, Bwana ukihendza unádima kunitsusa.

13 Akigoloza m'kono-we akimgut'a, akimwamba, Nahendza, tsuka. Mahana-ge gakim'ombola haraka.

14 Akim'laga kwamba atsamwambira m't'u neno: ela enda uwe ukadz'onyese kwa mulombi, na uhirike zha kutsuswa-ko, here arizholagiza Mose, vikale zhodherwa kwao.

15 Éla ndo garihokaza kujenera go maneno-ge. Ikitunganana miminyano minji kudza m'sirikiza, na kuhozwa ni iye makongo gao.

16 Na-ye mwenye were akidz'ahusa kwenda kut'u kusiko at'u, akihvoya.

17 Kwákala siku ziryahu mwenga-waho, iye mwenye wákala kufundya at'u, na Mafarisi na afundi a ugwirwi mere haho makelesi mala' kila kadzidzi ka Galili na Judea, na Jerusalem' na-ko, haho hakikala na nguvu za Bwana za iye kuahoza.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

10 na Jakobo na Johanne wana wa Zebe*d*eo nao vivyo, waliokuwa washirika wakwe Simon. Jesu akamwambia Simon, Usiogope, tangu sasa u*t*apata t'anzi za wat'u.

11 Nao walipokwisha egesha ma*d*au yao p'wani, walia*t*a vyo*t*'e, wakamfuata.

12 Ilikuwa alipokuwa katika miji ile mmoja wapo, huyo ndiye, mt'u mume amejawa ni ukoma; alipomuona Jesu akaanguka kiuso-uso, akamsihi, akamwambia, Bwana ukipen*d*a waweza kunitakasa.

13 Akanyosha mkono wakwe, akamgusa, akamwambia, Napen*d*a, takata. Ukoma wakwe ukam*t*oka mara.

14 Akamuonya, akamwambia asimwambie mt'u neno: lakini enda wewe ukajionye kwa kuhani, upeleke na vya kutakaswa kwako, kama alivyoamru Mose, iwe ushushu*d*a kwao.

15 Habari yakwe ikazi*d*i kuenea *t*uu. Wakak'utana makut'ano mangi kuja kumsikiza na kupozwa nae magonjwa yao.

16 Nae mwenyewe alikuwa akijiepua kwenda mwahali msimo wat'u, kwenda kuomba Mngu.

17 Ilikuwa siku zile moja wapo yeye mwenyewe alikuwa akifunza wat'u, na Mafarisi na wakufunzi wa *t*ora*t*i walikuwa papo wamekaa, walio*t*okea killa kijiji cha Galili na Ju*d*ea, na Jerusalem nako. Na nguvu za Bwana zilikuwapo, ha*t*a akawapoza.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

18 Po! at'u alume madzatsukula mut'u mwenye kutikwa-tikwa ni vilungo-zhe, madzam'tsukula dzulu ya kit'anda, manamala kumwangiza ndani, kumwikira mbere-ye;

19 hata makiona k'ahana hat'u ha kum'kiza ndani na-ho kwa o muminyano wa at'u, makikwera dzulu ya nyumba, makim'tsereza kahi ya lwavu iye na kat'anda-ke makim'laza kahi-kahi mbere za Jesu.

20 Na-ye arihoona kuluhiro rao, akimwamba, Mut'u, zidzarichwa kwako dambi-zo.

21 Makikala kugaluzanya-galuzanya o Mafarisi na o aori, makiamba, Ni hani yuno anenaye makosa? Ni hani adimaye kurichira dambi asihokala Mulungu hake-ye?

22 Hata Jesu unamanya magaluzanya gao akidzigidzya, akiamba, Ni-ni kugaluzanya myo-yo-ni mwenu?

23 Ririro rangwangu ni hiro? ni kwamba, Zidzarichirwa dambi-zo, hedu kwamba, Uka uzhoge?

24 Na-nwi kwamba mum'one kukala na wadimi mwana wa mudamu dzulu ya-ts'i wa kurichira dambi,—akimwamba ye mwenye kutika-tika, Nakwambira uwe, uka, utsukule ko kat'anda-ko, udzendere kwako nyumba-ni.

25 Haho akiima mbere zao, akitsukula kiryahu aricholalira achenda nyumba-ni-kwe akim'lika Mulungu.

26 At'u osi machangalala, makikala kum'lika Mulungu, machadzalwa ni oga, makiamba, Rero hudzaona dhedhu!

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

18 Nao hao ndio, wat'u waume wametukua mt'u aliyepooza juu ya kit'anda; wakataka kumpeleka ndani, kumwekea mbele yakwe;

19 wasipate pa kumpisha ndani kwa ajili ya ghasia ya wat'u, wakapanda juu ya dari wakamshusha kati ya paa yeye na kile kijit'anda chakwe katikati mbele ya Jesu.

20 Nae alipoona imani yao, alimwambia, Ewe mt'u, zimesamehewa kwako dhambi zako.

21 Wakawa kuhujiana wao kwa wao wale Mafarisi na waandishi, wakasema, N nani huyu asemae ya kukufuru? N nani awezae kusamehe dhambi asipokuwa Mngu pekee?

22 Nae Jesu akijua huja zao, alijibu akawambia, Mwahujianani myoyoni mwenu?

23 Lililo jepesi n lipi? ni kusema, Zimesamehewa kwako dhambi zako, au ni kusema, Ondoka utembee?

24 Nanywi mpate muona kuwa na uwezo mwana wa mt'u juu ya nt'i wa kusamehe dhambi,—akamwambia yule aliyepooza, Nakwambia wewe, ondoka, utukue hicho kijit'anda chako wende zako nyumbani kwako.

25 Mara ile akasimama mbele zao, akatukua kile alicholalia, akenda nyumbani kwakwe, huku akimsifu Mngu.

26 Wakasangaa wot'e, wakawa kumsifu Mngu, wakajawa ni hofu, wakasema, Leo tumeona mambo!

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

27 Kidza nyuma ya gaga achombola, akim'lola mupizi wa ts'andzi, dzina-re uifwa Lewi, ukelesi hatsangwaho; akimwamba, Nituwa.

28 Akiricha zhosini akiuka akim'tuwa.

29 Na-ye Lewi akim'hendera nyambura bomu kwakwe nyumba-ni, machadzala tele apizi-a-ts'andzi na angine mariokelesi kurya chakurya ho hamwenga na-o.

30 Mafarisi na aori ao mariokala-ho makinung'unizanya kwa afundwi-e, makiamba, Ni-ni kurya na kunwa hamwenga na apizi a ts'andzi na enye dambi?

31 Jesu akidzigidzya akiamba, Mamumalao m'ganga so maro na matsia; ni akongo tu'.

32 Sidzire aiha maro ut'u udzo, ela maro ut'u ui kudza kolwa na vii zhao.

33 Na-o makimwamba, Hambe afundwi-e Johan'ne manazira k'ana nyinji, na kuhasa, na a afundwi a Mafarisi manahenda hvizho; be ela ano ako manarya mananwa!

34 Akiamba, Dzee munadima kwamba muazize asena a aro-ni makazira akikala hamwenga na-o iye mulozi?

35 Ela kidza zo siku zindakudza: na andihouswa kwao ye mulozi, ndo mazire, siku zizo.

36 Aki'ambira na funjo, kwamba, K'ahana

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

27 Hata baada ya haya akatoka, akenda akamuona mt'u mmoja mtozi-wa-nyushuru, jina lakwe akiitwa Lewi, amekaa pahali zilipotozwa nyushuru; akamwambia, Nandama.
28 Akaata vyot'e, akaondoka akamuandama.
29 Nae Lewi akamfanyia karamu k'uu nyumbani kwakwe, wat'u wakajaa tele, watozi-wa-nyushuru na wat'u wenginewe waliokaa wakila chakula pamoja nao.
30 Mafarisi na waandishi wao waliokuwako wakawanung'unikia wanafunzi wakwe, wakasema, N nini kula na kunwa pamoja na watozi-wa-nyushuru na wenyi dhambi?
31 Jesu akajibu akawambia, Wat'u wenyi afia hawana haja na mganga, isipokuwa wagonjwa tuu.
32 Sikuja kuweta wenyi haki, illa wenyi dhambi, kuja kutubu.

33 Nao wakamwambia, Hao wanafunzi wa Johanne mbona wafunga mara nyingi, na kufanya dua, na vivyo wanafunzi wa Mafarisayo, nao hawa wako wala, wakinwa!
34 Akawambia, Jee mwaweza kuwafanya wana wa ukumbi wa harusi wafunge awapo pamoja nao yeye bwana harusi?
35 Lakini siku zile zitakuja, atakapoondolewa kwao bwana harusi, ndipo nao wafunge, katika siku zile.

36 Akawambia na fumbo, kana kwamba,

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

mut'u ahalaye nguwo mbisha k*w*enda iangiziza ki*d*emu cha nguwo ya kare: na akihala, yo mbisha udzai*t*arura, na yo ya kare k'achereke-zenye na-yo ki*d*emu cha nguwo mbisha.

37 Na k'ahana angizaye uchi witsi vikuchi zha kare, na achiangiza o witsi undavi*t*arura vikuchi ukaka*a*la kumw*a*gika, na zho vikuchi vikaonongeka:

38 *e*la uchi witsi uangizwa vikuchi visha, zhosi vi'ri vikaka*a*la-t'o.

39 Na k'ahana mutu adziyenwa uchi wa kare, haho akam*a*la witsi, k*w*ani yunan*e*na, U wa kare ni baha.

UKOMO WA HANDAHU.

6. KW*Á*K*A*LA s*i*ku ya saba*t*o ya hiri, iyo iriyo nyuma-ze yo ya k*w*andza, kukira iye kahi-kahi ya minda, o afun*d*wi-e makihulula-hulula masuche makirya manahokotsa hvivi maga-ndza-ni mwao.

2 Angine mwero wa Mafarisi makiamba, Hambe m'nahenda visizhofwaha kuvihenda k*w*a mas*i*ku ga Saba*t*o.

3 Jesu akiadzigidzya akiamba, K'am'dzasho-ma ha*t*a hviryat'u zha *D*avi*d*i, arizhohenda ho arihos*i*kira ndzala iye na o mariok*a*la-ho na-ye?

4 Achangira kahi ya nyumba ya Mulungu, akig*w*ira yo mikahe ya uso, akirya, akiap'a na o andzi-e, na-yo k'aifwaha kuriwa ni at'u masihok*a*la alombi haki-yao.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

Hakuna atwaae nguo mpya akatia kiraka nguo k'uu-k'uu; na akitwaa, ile m'pya ameipasua; na ile k'uu-k'uu hakilingani nayo kiraka cha ile m'pya.

37 Wala hakuna atiae mvinyu m'pya katika viriba vikuu-kuu, na akitia, ile m'pya hupasua viriba, wenyewe ikamwaika, vikaharibika viriba;

38 Lakini mvinyu m'pya hutiwa viriba vipya, vyot'e viwili vikawa salama.

39 Wala hakuna mwenyi kunwa mvinyu ya kale mara akatamani m'pya, kwani yuasema, Afudhali ya kale.

MLANGO WA SITA.

6. Ilikuwa kwa siku ya Sabato ya pili baada ya kwanza, kupita yeye katikati ya mashamba, nao wanafunzi wakwe walikuwa kupururа mashuke, wakila huku wakiyapukusa-pukusa mikononi mwao.

2 Wengine katika Mafarisi wakawambia, Mbona mnafanya isiyokuwa halali kuyafanya siku za Sabato?

3 Jesu akawajibu akawambia, Hamjasoma hata hayo aliyofanya *Davidi*, alipokuwa na ndaa yeye na waliokuwapo nae?

4 Kana kwamba alingia katika nyumba ya Mngu akatwaa ile mikate ya uso, akala, akawapa na waliokuwapo nae; nayo si halali wat'u kuila isipokuwa makuhani pekeyao.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

5 Akiaambira kwamba, Mwana wa mudamu ni Bwana wa Sabato na-yo.

6 Na siku ya Sabato nyingine, kwákala iye kwangira mo rigojo-ni, akifundya. Na-ho hana mut'u m'kono-we wa kurya udzamumalala.
7 Aori na Mafarisi makikala kum'lolera, mam'one k'anji yundahoza kwa siku ya Sabato, mapate ra kwenda m'sema.
8 Iye na kumanya magaluzanya gao, akimwamba yuya mut'u mwenye m'kono wa kumalala, Uka uime kahi-kahi. Àkiuka akiima.
9 Be, Jesu akiamba, Na-mi namuuza ut'u: kwamba inafwaha kuhenda vidzo kwa siku ya Sabato hedu kuhenda vii, kutizha roho hedu kuriononga?
10 Na arihoalola osini kuno na kuno, akimwambira, Goloza o m'kono-o: akihenda hvizho, m'kono-we ukim'uya.
11 Na-o machadzalwa ni vilalu, makisumurira enye kwa enye mam'hende-dze ye Jesu.

12 Zhákala siku zizo, achombola achenda murima-ni kwenda hvoya, akichesa kucha kuhvoya Mulungu.
13 Na kurihong'ala akiaiha afundwi-e, akitsagula mwao at'u kumi na airi, akiap'a na dzina ra ahumwi:
14 Simon' ariyemwiha na dzina ra Petero, na ndugu-ye Andarea, Jakobo na Johan'ne, Filipo na Baratolomeo,

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

5 Akawambia kwamba, Mwana wa mt'u ni Bwana wa Sabato nayo.

6 Hata siku ya Sabato nyengine ilitukia yeye kungia katika msikiti, akifunza: napo pana mt'u mkono wakwe wa kulia umemvia.
7 Waandishi na Mafarisi wakawa kumtezama, wapate muona kwamba atapoza kwa siku ya Sabato; illi wapate la kumshitaki.
8 Mwenyewe akatambua huja zao, akamwambia yule mwenyi mkono wa kupooza, Ondoka usimame hapa kati. Akaondoka akasimama.
9 Jesu akawambia, Nami nawauza neno: Jee, ni halali kwa siku ya Sabato kutenda mambo mema, au kutenda mambo mabaya, kuponya roho au kuangamiza?
10 Akawaangalia wot'e upande huu na huu, kisha akamwambia, Nyosha mkono wako. Akaunyosha, ukarejea mkono wakwe.
11 Nao wale walijawa ni wazimu, wakawa kusemezana wao kwa wao wamtendeje yeye Jesu.

12 Ilikuwa siku hizo, akatoka akenda mlimani kwenda kuomba Mngu; akakesha kucha ali katika kuomba kwa Mngu.
13 Hata kulipopambauka, aliweta wanafunzi wakwe; akataua wat'u kumi na wawili kwao, akaweta jina lao mitume:
14 Nao ni Simon aliyemwita na jina la Petero, na nduguye Andarea, Jakobo na Johanne, Filipo na Baritholomeo,

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

15 Mateo na Toma, Jakobo wa Alufeo na Simon' aifwaye Zelote.
16 Na Juda wa Jakobo, na Juda Muisikaria, ariyekala m'fitini-we.
17 Akitaram'ka achenda na-o, akiima hat'u hahembeleleho, na m'tunganano m'bomu wa afundwi-e na enye mudzi mala' Judea yosi na Jerusalem', na t'si za Turo na Sidon' za k'anda za madzi-manji, ritundu rizima, madzire m'sirikiza na kuhozwa makongo gao,
18 na at'u mariokumbwa ni p'ep'o za ukolo makikala kuzikifwa.
19 Makimala kum'gut'a mutunganano wao wosi, kwa hviryahu urizhokala unam'la' wadimi ukiahoza osi.

20 Na-ye wáanula matso akialola afundwi-e, akinena, Baha ninwi akiya, kwa kukala udzumbe wa Mulungu ni wenu.
21 Baha ninwi mre na ndzala hvikara, kwa kukala mundakwakushwa. Baha ninwi murirao hvikara, kwa kukala mundakudza mutseke.
22 Baha ninwi at'u mandihom'tsukirirwa, mandihom'shula, na kum'sholera, na kuritsuha-ndze dzina renu here rii, kwa ut'u wa mwana wa mudamu.
23 Fwahirwani siku iyo, mutuluke-tuluke, kwani fungu renu ni bomu at'i ko mulungu--ni: kwani ni here hvivi babizao marizhokala makiahenda o ambirizi.
24 Ela ore wenu apati, kwani mudzapata kare o uongoli wenu.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

15 Matheo na Thoma, Jakobo wa Alfeo, na Simon aitwae Zelote,
16 na Juda wa Jakobo, na Juda Muisikaria, aliyekuwa khaini wakwe.
17 Akateremuka, akenda nao akasimama pahali patambarare, na wanafunzi wakwe wamejaa tele, na kundi kuu la wenyeji, waliotokea Judea yote na Jerusalem, na nti za p'wani-p'wani za Turo na Sidon; wamekuja kumsikiza na kupozwa magonjwa yao:
18 wakawa kupozwa hao waliopagawa ni p'epo wachafu.
19 Wakataka kumgusa mk'utano wao wote, kwa kuwa uwezo ulikuwa ukitoka kwakwe, ukiwapoza wote.

20 Nae alivua mato akawaangalia wanafunzi wakwe, akasema, Mmebarikiwa nywinywi masikini, kwa kuwa ufaume wa Mngu ni wenu.
21 Mmebarikiwa mlio na ndaa sasa, kwa kuwa mtakuja kushibishwa. Mmebarikiwa mliao sasa, kwa kuwa mtakuja kuteka.
22 Mmebarikiwa nywinywi, wat'u watakapowatukia, watakapowaepusha, na kuwafyolea, na kulitupa n'de jina lenu kama baya, kwa ajili ya mwana wa mt'u.
23 Furahiwani siku hiyo muruk'e-ruk'e, kwani mshahara wenu ni mkubwa ati huko mbinguni. Kwani babazao walikuwa wakiwafanya manabii kama haya.
24 Lakini, ole wenu wenye mali, kwani mnakwisha pata tuzo lenu.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

25 Ore wenu muadzalao hvikara, k*w*ani mundakus*i*kira ndzala. Ore wenu, mutsekao hv*i*kara, k*w*ani mundaakak*w*a na kurira.

26 Ore wenu at'u osi mandihomuhadza-t'o--hadza-t'o, k*w*ani ni here hvivi babizao marizhok*a*la makiahenda arya ambirizi a ulongo.

27 *E*la kidza namwambira ninwi m's*i*k*i*rao, Ahendzeni ai-enu, ahendereni-t'o mamutsukirirwao,

28 ahadzeni-t'o mam'hukanirao, ahv*o*yereni mam'onerao.

29 Akup*i*gaye mbalahe ino, m'galuzire na ino: na akuhokaye amba-ro sim'lashe na yo ya ts'i-ni.

30 Mwero wa akum*a*laye m'p'e, na akuhokaye zhako, usivim*a*le k*w*ak*w*e kaheri.

31 Na mum*a*lazho kuhenderwa ni at'u nwi ahendereni hvizho.

32 He*d*u k*a*la munaahendza o mam'hendzao, mudzapata m'vera wa-ni? k*w*ani ha*t*a enye *d*ambi ni kuahendza maahendzao.

33 Na k*a*la munaahendera-t'o o mam'henderao-t'o, mudzapata m'vera wani? kwani ha*t*a o enye *d*ambi ni kuhenda hvivi.

34 Kaheri k*a*la munaap'a at'u kuno muki*a*za kurifwa, mudzapata m'vera wani? k*w*ani ha*t*a o enye *d*ambi ni kuap'a enye *d*ambi andzi-ao makirifwa zha kara--kara.

35 *E*la ninwi hendzani ai enu, muahendere-t'o at'u; mup'anane, m'siho*a*za kurifwa; na-

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

25 Ole wenu mliojaa sasa, kwani m*t*asikia n*d*aa. Ole wenu m*t*ekao sasa, kwani m*t*asiki*t*ika na kulia.

26 Ole wenu wat'u wo*t*'e wa*t*akapowataja kwa wema, kwani babazao walikuwa wakiwafanya manabii wa uwongo kama haya.

27 Lakini nawambia nywinywi msikiao, Wapen*d*eni a*d*ui zenu, watendeni vyema wawatukiao,

28 wabarikieni wawaapizao, waombeeni wawaoneao.

29 Akupigae kofi la upande huu, msongezee na huu, na akunyang'anyae joho lako usimzuilie wala k'anzu yako.

30 Mpe aku*t*akae awae yot'e: na akunyang'anyae vyako usivi*t*ake kwakwe *t*ena.

31 Nanywi killa m*t*akalo fanyiwa ni wat'u wafanyieni nao lilo.

32 Nanywi kwamba mwawapen*d*a wawapen*d*ao, mmepata ahasan*t*a gani? kwani ha*t*a wenyi dhambi huwapen*d*a wawapen*d*ao.

33 Na kwamba mwawatendea vyema wawatendeao vyema, mmepata ahasan*t*a gani? kwani ha*t*a wenyi dhambi hufanya vivyo.

34 *T*ena kwamba mwawapa wat'u kara*dh*a huko mki*t*umaini kupata kit'u, mmepata ahasan*t*a gani? kwani ha*t*a wenyi dhambi huwapa kara*dh*a wenyi dhambi wenziwao wakirejezwa kama vile.

35 Lakini a*d*ui zenu wapen*d*eni; tendeanani mambo mema, mupanane kara*dh*a msipo*t*umaini

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

-nwi fungu renu rindakala rinji: kaheri mundakala ana a Ariye-dzulu-zhomu, kwa kukala iye ni mudzo kwa masio m'vera, at'u ai.

36 Bai kalani na mbazi here dza iye Babiyenu arizho na mbazi.

37 M'tsaalamula, na-nwi k'amundalamulwa: m'tsaasema at'u ui-ni, na-nwi k'amundasemwa ui: richirani, na-nwi m'ndarichirwa.

38 Agereni at'u, na-nwi mundagerwa; kiezo kidzo kidzokandamizwa kikasindirwa hata kikamwagika-mwagika, ndo mandichom'gera malaga-ni mwenu. Kwani kiezo muezacho ndocho mundichokudza muezezwe.

39 Akiambira na funjo, Mutsowi wa matso yunaadima kumulongoza mutsowi wa matso mwandzi-we? K'amandagwerera wina-ni osini?

40 Mufundwi k'akala dzulu ya mufundi-we, ela kaheri kila mut'u wosi adzekira yukala here dza mufundi-we.

41 Kaheri ni-ni uwe kukalola kadzihi kare ndani ya dzitso ra ndugu-yo, na k'usikire riryat'u gogo riro kahi ya dzitso-ro mwenye.

42 Hedu undaadima-dze kumwambira ndugu-yo, Ndugu-yangu niricha nikakulazhe kadzihi kare kahi ya dzitso-ro, na ro gogo uriro na-ro kahi ya dzitso-ro mwenye k'urilola; hewe m'longo, kwandza dzilazhe gogo ririro kahi ya dzitso-ro mwenye, be ndo uone-t'o kukalazha kadzihi kariko dzitso-ni mwa ndugu-yo.

43 Kwani k'akuna muhi mudzo uhendao

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

kurejezwa; nanywi ujira wenu utakuwa mwingi: tena mtakuwa wana wa Aliye-Juu-Sana, kwa kuwa yeye ni mwema kwa wat'u wasio ahasanta wenyi ubaya.

36 Basi iwani na huruma kama Babaenu alivyo na huruma.

37 Msiamueni, nanywi hamtaamuliwa: msihukumuni, nanywi hamtahukumiwa: waatieni wat'u, nanywi mtaatiwa.

38 Toani, nanywi mtatolewa; kiasi chema, kimeshindiliwa na kusukwa-sukwa hata kikamwaika, ndicho watakachowapa vifuani mwenu. Kwani kiasi mpimiacho ndicho mtakachokuja kupimiwa.

39 Akawambia na fumbo, Jee mt'u aliye kipofu aweza kumuongoza kipofu mwenziwe? ehe, hawataangukia shimoni wot'e wawili?

40 Mwanafunzi hawi juu ya mkufunzi wakwe, lakini killa mmoja aliye mtimilifu huwa kama mkufunzi wakwe.

41 Nawe waangaliliani kijiti kilicho ndani ya jito la nduguyo, na ile boriti iliyo ndani ya jito lako huna habari nayo.

42 Au utapataje kumwambia nduguyo, Ndugu yangu, niata nikakutoe hicho kijiti kilicho ndani ya jito lako, nawe ile boriti iliyo ndani ya jito lako, mbona huiangalii. Mnafiki wewe, jitoe kwanza boriti ya jitoni mwako, kisha ndipo utakapoona vyema kukitoa kijiti kilicho ndani ya jito la nduguyo.

43 Kwani hakuna mti mwema uzaao matu-

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

ndude mbii, he*d*u k'akuna muhi mui uhendao ndude mbidzo:

44 k*w*a kuka*l*a k*i*la muhi wosi umanyika k*w*a ndude-ze. K*w*ani k'amatsungumanya k'uyu miya-ni, kaheri k'amakundzumanya k'ongoza-manga chong*w*a-ni.

45 Mut'u are mudzo kahi ya vidzo vidzizhoik*w*a m'*o*yo-ni-mwe, ulazha zhambazho ni vidzo: na mut'u are mui, kahi ya vii vidzizhoik*w*a m'*o*yo-ni-mwe, ulazha zhambazho ni vii: k*w*ani go gang*w*ago ni kanwa-ke ni kulaa ndani ya unji wa o m'*o*yo.

46 Na-nwi ni-ni kuniha Bwana, Bwana; m'sihohenda ga nine*n*ago?

47 Mut'u wosi anidziriraye k*w*angu, akis*i*kira mane*n*o gangu na kugahenda, nindam'ony*e*sa udzahalana na hani:

48 udzahalana na mut'u muaki wa nyumba, aretsimba-ts'i akihenda kidzina, akiika viguzo--zhe dzulu ya iwe: ha*t*a ganatserera madzi, ukifunga o muho, ukiiyerera nyumba-ye, na k'awa*d*imire kuisumbya, k*w*a hviryahu idzizhoangizizwa viguzo-zhe iwe-ni.

49 *E*la kaheri yuya ambaye udzas*i*kira na k'ahendere, udzahalana na mut'u areaka nyumba-ye dzulu ya mitsanga, na viguzo-zhe k'azhangizizwe ndani, ha*t*a o muho unadza iyerera, ikig*w*a yo nyumba haho henye, *w*oromoko-re riki*k*ala rinji.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

nda maovu, wala hata mti muovu uzaao matunda mema:

44 Kwani killa mti hujulikana kwa matunda yakwe. Kwani katika miba wat'u hawakusanyi tini, wala katika mbigili hawatundi zabibu.

45 Mt'u aliye mwema katika akiba njema ya moyoni mwakwe hutoa ambayo ni mema; na mt'u aliye mbaya katika akiba mbaya ya moyoni mwakwe hutoa ambayo ni mabaya: kwani mt'u ni katika kuzidi kwa ule moyo inenavyo midomo yakwe.

46 Nanywi mbona mnanita Bwana, Bwana; msipofanya nisemayo?

47 Killa mt'u mwenyi kunijia kwangu, akisikia maneno yangu na kuyatenda, t'awaonyesha mfano alio:

48 ni mfano mt'u ajengae nyumba, aliyetimba na kushusha t'ini, akapiga msingi juu ya mwamba; kukaja maji ya mvo, ule mkondo ukaifulia ile nyumba, usiweze kuitukusa; kwani ilikuwa imepigiwa msingi juu ya mwamba.

49 Lakini yule aliyesikia, wala hakutenda, ni mfano mt'u aliyejenga nyumba juu ya udongo pasipo msingi; ukaifulia ule mto, ikaanguka mara ile nyumba, maboromoko yakwe yakawa makuu.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

UKOMO WA FUNGAHE.

7. HATA arihomarigisa maneno-ge gosi masikiro-ni mwao aryat'u enye mudzi, kumala-kwe achangira-ts'i ya Kaperinaum'.

2 Na-ho here na mut'u mumwenga m'bomu wa asikari, yuna m'tumwa-we muhendzwi-we, na-ye were udzagwirwa ni ukongo, yunamala kufwa.

3 Be arihosikira uworo wa Jesu, akihuma at'u azhere kahi ya Mayahudi mende kwakwe makamumale adze akamutizhe m'tumwa-we.

4 Hata manafika kwakwe makim'dhedheja sana, makiamba, Mut'u iye yunafwaha um'hendere ut'u uo,

5 kwani yunahendza ts'i-yehu, hata ro rigojo adzefwakira ni iye.

6 Jesu achenda na-o, hata unafikira hehi ho nyumba-ni yuyat'u mubomu wa asikari akim'rehera asena-e, makimwamba, Bwana, utsadzisirinya, kwani sifwaha uangire ts'i-ni ya mbavu za nyumba yangu:

7 Be ndo kuno kudziona sifwaha hata kukwendera. Ela nena uwe tu', muhoho wangu yundahola.

8 Kwani na-mi ni mut'u niriyeikwa ts'i-ni ya indzi, nina asikari ts'i-ni yangu, hata nikimwambira yuno Enda, unenda; na yuno Ndzoo, yunadza; na mutumwa wangu, Henda hvivi, ni kuhenda.

9 Jesu arihosikira gaga akimumakira, aki-

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

MLANGO WA SABAA.

7. NAE alipokwisha ya*ti*miza maneno yakwe yo*t'*e masikioni mwao wale wenyeji, kisha alingia katika Kaperinaum.

2 Basi aki*da* fulani mtumwa wakwe alikuwa hawezi, aki*th*aniwa mau*ti*: nae ni mt'u apen*de*kezae kwakwe.

3 Aliposikia habari ya Jesu, alimpelekea wazee katika Mayahu*di*, illi kum*ta*ka aje akamponye yule mtumwa wakwe.

4 Walipofika kwakwe wale, walimsihi sana, wakimwambia, Amesi*ta*hili huyo umtendee neno hilo:

5 kwani yuatupen*da* *ta*ifa yetu, na msikiti wetu ametujengea.

6 Jesu akenda nao. Ha*ta* alipopata karibu ya nyumba yakwe, aki*da* alimpelekea katika masahibu yakwe, akamwambia, Bwana, usiudhike, kwani sifai ungie *t'*ini ya paa la nyumba yangu.

7 Ndipo hajiona sifai kuja kwako mwenyewe: illa *ta*mka use*m*e neno *t*uu, mtoto wangu a*ta*poa.

8 Kwani mimi ni mt'u niliyewekwa *t'*ini ya hukumu, nna asikari *t'*ini yangu: nikimwambia huyu, Enda, yuenda; na huyu, N*do*o, yuaja; na mtumishi wangu, Fanya haya, hufanya.

9 Jesu aliposikia yale akam*taa*jabia, akawa-

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

udengerekera o mutunganano wa at'u mamutuwao, akiamba, Namwámba, hata kahi ya Isiraili sidzangwe kuona rikuluhiro dza riri.
10 Aryat'u madziohumwa makiuya hata nyumba-ni, makim'ona udzakala baha yuyat'u mutumwa.

11 Kidza nyuma ya gaga achenda mudzi mumwenga dzina-re uifwa Nain', na afundwi-e mere makim'tuwa na mutunganano munji.
12 Hata unafikira hehi ho muwirya wa mudzi, mut'u adzefwa po! yunatsukulwa-ndze, amba-ye were mwana-we hake-ye mameye, ni muche gungu, na at'u anji a mudzi-ni ma haho ha-mwenga na-ye.
13 Bwana unam'lola hvivi akim'onera mbazi, akimwamba, Utsarira.
14 Akisongera hehi akilugut'a lo lutara-lwe; o atsukuli makiima. Akiamba, Hewe mutana, nakwambira, Uka.
15 Akiuka yuyat'u adzefwa akikelesi, akiaha kunena. Akimup'a mameye akale na-ye.
16 At'u osi makihenda oga, makim'kunya Mwenye-Mulungu makiamba, Kwehu udza-ombola mwambirizi mubomu; kaheri, Mulungu udzaalola enye-mudzi-e.
17 Uchombola uworo hat'u-he uchenda-ts'i yosi ya Judea, na-ts'i zosi za k'anda-k'anda.

18 Na Johan'ne wáreherwa uworo ni afundwi-e hat'u ha maut'u garyahu gosi.
19 Akiaiha ye Johan'ne airi kahi ya afu-

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

lekeza ule mk'utano uliomuan*d*ama, akawambia, Nawambia, sijaona imani k'ubwa mfano huu, ha*t*a katika Israili.

10 Wakarejea wale waliotumwa wakenda nyumbani, wakamuona yule mtumwa ha jambo.

11 Ha*t*a baada ya haya p'un*d*e, alikwenda mji mmoja uitwao jina lakwe Nain, amean*d*amiwa ni wanafunzi wakwe na mak'utano mangi.

12 Ha*t*a alipopata karibu nao ule mji langoni pakwe, huyo ndiye, mai*t*i yua*t*ukuliwa n'*d*e, ni mwana pekee wa mamae, nae ni mjane, na wat'u wa mji wangi wali pamoja nae.

13 Bwana alipomuona akangiwa ni huruma kwakwe akamwambia, Usilie.

14 Akasongea, akaigusa jeneza: wakasimama wale walioi*t*ukua. Akamwambia, Ewe kijana, nakwambia, Ondoka.

15 Yule mai*t*i akaondoka, akakaa, akaanza kusema. Akampa mamae awe nae.

16 Wat'u wo*t*'e wakangiwa ni oga, wakim*t*ukuza Mwenyiezi-Mngu, huku wakisema, Kwetu ame*t*okea nabii mkuu, *t*ena, Mngu amewaangalia wenyeji wakwe.

17 Ika*t*oka ile habari yakwe, ikaenea Ju*d*ea yo*t*'e, na n*t*'i zo*t*'e za k'andok'ando.

18 Na Johanne aliletewa habari ya mambo yale yo*t*'e ni wanafunzi wakwe.

19 Johanne akaweta wawili katika wana-

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

ndwi-e, akiahuma mende kwa Jesu makam'-uze: Uwe ndeye adzaye, hedu hum'rindize mungine?

20 Hata manafika kwakwe arya at'u alume, makimwamba, Mutobyi Johan'ne udzahuhuma kwako, yunakuuza: Uwe ndeye adzaye, hedu hum'lolere mungine?

21 Be haho henye were akihoza at'u anji makongo na mapigo na p'ep'o mbii, na at'u anji marofwa-matso akiagera kuona kwao.

22 Iye na kuadzigidzya, akiamba, Endani mukam'p'e uworo Johan'ne gaga mudzigoona hvivi na kusikira: atsowi a matso manaona kaheri, vidende ni kwenda, amahana ni kutsuswa, abwibwi ni kusikira, at'u marofwa manafufulwa, akiya ni kwambirizwa uworo-t'o.

23 Na baha iye! mut'u ambaye k'andakwala kwangu.

24 Hata o ahumwa-e Johan'ne makihouka, akiaha kuambira yo mitunganano hat'u ha Johan'ne:. Mudzala' kwenda ona-ni ko weru--ni? hedu ni rangi risumbywa-sumbywaro ni p'eho?

25 Ehe! mudzala' kwenda ona-ni? ni mut'u adzevwikwa mavwalo molovu! Hambe o enye nguwo za kuramara mahafunao ut'u udzo ma kahi ya midzumba ya mashaha.

26 Mudzala' kwenda ona-ni be nwi kuko? ni mwambirizi? K'ona! namwamba, ni ut'u unji kum'kira mwambirizi.

27 Yuno ndeye ereorerwa here gaga: Lo-

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

funzi wakwe, akawatuma kwa Jesu, wakamuulize kwamba, Wewe ndiye ajae, au tumtezamie mwengine?

20 Wakisha fika kwakwe wakamwambia, Mzamishi Johanne ametutuma kwako, akuuliza: Wewe ndiye ajae, au tumtezamie mngine?

21 Na wakati ule alikuwa akipoza wat'u wangi magonjwa na mapigo, na kuwachomoa p'epo wabaya, akiwapa wangi vipofu kuona kwao.

22 Ndipo akajibu akawambia, Endani mkamuarifu Johanne habari ya hayo mliyoona na kusikia: vipofu wakiona tena, wenyi viguu wakenda masia, wenyi ukoma wakitakata, viziwi wakisikia, maiti wakifufuliwa, masikini wakihubiriwa injili.

23 Nae raha ndakwe asiyejikuwaa kwangu.

24 Basi wakisha ondoka wale wajumbe wakwe Johanne, alikuwa kuwambia mak'utano habari ya Johanne: Mmetoka kwenda kutezama nini huko barani? ni mwanzi usukwa-sukwao ni upepo?

25 Ehe, mmetoka kwenda onani? ni mt'u aliyevaa mavao mororo? kumbe walio na mavazi ya kung'ara watafunao raha wa katika majumba ya wafaume!

26 Illa mmetoka kwenda onani? ni nabii? Nawambia, naam, tena ni zaidi ya nabii.

27 Huyo ndiye aliyeandikiwa kama maneno

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

la, nam'huma muhumwi wangu mbere ya uso-o, andiyekuhendera-t'o ngira-yo mbere--zo.

28 Kwani namwámba, Hat'u ha mariozhalwa ni at'u-ache k'ahana mut'u mubomu am'kiraye Johan'ne, ela kaheri ariye mutite hat'u ha ushaha wa Mulungu um'kira.

29 Makisikira o enye mudzi osi na apizi-a--ts'andzi, makim'p'a Mulungu ujeri-we, makikala ni at'u madzioangizwa madzi ni iye Johan'ne.

30 Ela aryabu Mafarisi na afundi a uagirwi mere kukahala chuwo cha Mulungu dzulu yao, makatsaangizwa madzi ni iye.

31 Ye Bwana akiamba, Be, niahalanye na inoni at'u a kizhalo kino? na-o madzahalana na-ni?

32 Ni kuhalana na ahoho makelesio muhala wa madhora, makiihana, makiamba, Hudzamupigira vwoti, k'am'zazigire; hudzamukelelesi hanga-ni, k'amuririre.

33 Kwani udzire mutobyi Johanne kar'ya mikahe na k'anwa uchi, na-nwi munaamba, Yuna p'ep'o:

34 Kidza udzire mwana wa mudamu unarya, unanwa, na-nwi munaamba, Yuno ndeye! mut'u mulafi munwadzi wa uchi, m'sena wa apizi-a-ts'andzi na enye dambi.

35 Na ulachu ugerwa ujeri-we ni ana-e osi.

36 Be mut'u mumwenga hat'u a Mafarisi

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

haya: Angalia, namtuma mjumbe wangu mbele ya uso wako akakutengezee n*d*ia yako mbele zako.

28 Kwani nawambia, Katika waliozaliwa ni wanawake hakuna aliye mkubwa kumpita Johanne, illa aliye mdogo katika ufaume wa Mngu humpita.

29 Wakasikia wale wenyeji wo*t*'e na wa-*t*ozi-wa-nyushuru, wakampa Mngu haki, wakiwa ni wat'u waliotiwa maji ni Johanne.

30 Lakini wale Mafarisi na walimu wa *t*ora*t*i walilipinga shauri la Mngu juu yao, wasitiwe maji nae.

31 Bwana akasema, Basi niwafananishe na nini wat'u wa kizazi hiki? nao wamefanana na nini?

32 Wamefanana na watoto waliok'e*t*i sokoni, wakiitana, wakisema, Tumewapigia p'irimbi msi*t*eze, tumeombolea msilie.

33 Kwani amekuja mzamishi Johanne hali mkate wala hanwi mvinyu, nanywi mwasema, Yuna p'epo!

34 Kisha amekuja mwana wa mt'u, akila akinwa, nanywi mwasema, Huyo ndiye, mt'u mlafi, mnwaji wa mvinyu, sahibu wao wa*t*ozi wa nyushuru na wenyi dhambi.

35 Hikima nayo imepawa haki yakwe, myongoni mwa wanawe wo*t*'e.

36 Kisha mt'u mmoja katika Mafarisi aka-

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

akimumala adze arye chakurya kwakwe; achangira nyumba-ni mwa yuya Farisi, akikelesi kurya chakurya.

37 Na-we lola, were haho mwana-muche nganya wa mudzi urya, ni muche mwenye dambi, na-ye arihopata uworo-we kwamba yumo nyumba-ni mwa yuya Farisi, yunarya chakurya, wáhala ts'azi ya mafuha genye luwula,

38 achenda akiima nyuma-nyuma magulu-ni hakwe, akirira, akiaha ku-m'-dweseza matsozi magulu-ge, akim'hangusa-hangusa na nyere za kitswa-che, akim'tsudza magulu na kugahaka go mafuha ga luwula.

39 Hata yuya Farisi ariyemwiha yunalola hvivi, akiamba ndani ya m'oyo-we: Mut'u yuyu kala were mwambirizi angere udzamumanya yu muche ni hani, ni mwana-muche wa-ni amugut'aye, kukala iye ni mwenye--dambi.

40 Ye Jesu akim'dzigidzya akimwamba, Hewe Simon', nina ut'u namala kukwambira. Akimwamba, Mufundi, nena.

41 Mut'u mumwenga mwenye deni were na adeni-e at'u airi: yuno mumwenga unairwa riali magana matsano, na mwandzi-we unairwa riali makumi matsano:

42 Na marihokala k'amana kit'u cha kumuriha, akiarichira osi airi. Be, iye andiyem'hendza sana ni hiye?

43 Ye Simon' akidzigidzya akimwamba, K'anji ndeye adziyemurichira sana. Akimwamba, Udzaalamula ujeri.

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

mtaka aje ale chakula kwakwe; akangia nyumbani kwakwe Farisi, akak'eti kula chakula.

37 Nawe angalia, mwanamke fulani katika mji ule, nae ni mwanamke mmoja mwenyi dhambi, alipokwisha mjua kuwa yu nyumbani kwa yule Farisi yuala chakula, alileta t'upa ya manuk'ato,

38 akenda akasimama kwa nyuma katika maguu yakwe, akilia hivi, akawa kumuosha maguu kwa matozi yakwe, akiyafuta kwa nywele za kitwani mwakwe, huku akimbusu--busu maguu na kuyapaka manuk'ato.

39 Alipoona mambo yale yule Farisi aliyemwita, alisema moyoni mwakwe: Mt'u huyu kwamba alikuwa nabii, angemtambua mwanamke huyu n nani, ni mt'u namna gani huyu amgusae, ya kwamba ni mwenyi dhambi.

40 Jesu akajibu akamwambia, Ewe Simon, nna neno langu nataka kwambia. Akamwambia, Mwalimu, sema.

41 Mt'u mmoja mwenyi deni alikuwa na wadeni wakwe wat'u wawili: yule mmoja awiwa dinari mia t'ano, mwenziwe awiwa dinari hamsini.

42 Walipokuwa hawana la kumlipa, aliwasamehe wot'e wawili. Basi atakaempenda sana ni yupi?

43 Simon akajibu akamwambia, Nathani ni yule aliyemsamehe sana. Akamwambia, Umeamua haki.

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

44 Akimwerekeza yuya mwana-muche, akimwamba Simon', Mwana-muche yuyu una-m'ona? Dzaangira mwako nyumba-ni, uwe k'unip'ere madzi ga kuoga magulu; na yu muche udzanogesa magulu na matsozi-ge, akanihangusa na nyere za kitswa-che.

45 K'unip'ere hata tsudzo, na-ye hangu haho nidzihoangira k'arichire kunitsudza magulu gangu.

46 Uwe k'unihakire kitswa changu mafuha, na-ye udzanihaka magulu mafuha ga luwula.

47 Bai nakwamba ndo adzihorichirwa zi dambi-ze nyinji hvivi, kwa kuno kuhendza -kwe kunji: ela ye adzerichirwa vichache uhendza vichache.

48 Akimwamba, Udzarichirwa dambi-zo.

49 Arya mariokelesi chakurya-ni hamwenga na-ye makiaha kunena ndani mwao, Ni hani yuyu aarichiraye at'u dambi?

50 Akimwamba mwana-muche, Kuluhiro-ro ridzakutizha: enda na udheri.

UKOMO WA NANE.

8. KIDZA nyuma za gaga ye mwenye were kudengereka midzi-midzi na udzidzi-udzidzi, achambiriza at'u na kuaonyesa uworo-wa-t'o wa ushaha wa Mulungu; na arya at'u kumi na airi ma hamwenga na-ye,

2 na at'u-ache nganya asiku mariohozwa ma-

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

44 Akamlekeza yule mwanamke akamwambia Simon, Wamuona mwanamke huyu? Nalingia mimi nyumbani kwako, hukunipa maji ya kunawa maguu; nae ameninavya maguu kwa matozi, ameyafuta kwa nywele za kitwani mwakwe.

45 Hukunipa busu; nae tangu pale nilipongia, hakuata kunibusu maguu yangu.

46 Hukunipaka kitwa changu mafuta; nae amenipaka manuk'ato maguu yangu.

47 Kwa ajili ya haya nakwambia, amesamehewa dhambi zakwe zilizo nyingi, kwa kuwa amekuwa mwenyi kupenda sana: ela asamehewae kidogo nae hupenda kidogo.

48 Akamwambia, Zimesamehewa kwako dhambi zako.

49 Basi wale waliok'eti nae kula chakula walikuwa kusema ndani yao, N nani huyu awasameheye wat'u dhambi nazo?

50 Akamwambia mwanamke, Imani yako imekuokoa: enda na amani.

MLANGO WA NANE.

8. Kisha baada ya haya alikuwa yeye kutembea miji miji na vijiji vijiji, akihubiri, huku akiwambia na injili ya ufaume wa Mngu; na wale wat'u kumi na wawili wa pamoja nae,

2 na wanawake kadhawakadha waliopozwa

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

roho mai na makongo : ni Maria aifwaye M'magi*d*ali, ambaye udzaombolwa ni p'ep'o afungahe,
3 na Joan'na muk*a*za-Kuza, mumanyiriri-we Hero*d*e, na Susan'na, na andzi-ao anji at'u mam'humikirao kahi ya marizho na-zho.

4 Be marihok*a*la ku*t*unganana at'u anji, ha*t*a o at'u marola' midzi-midzi manam'k*w*endera hvivi, akik*a*la kuas*u*murira k*w*a funjo :
5 W*á*ombola mulayi wa mb*e*yu, achenda laya mb*e*yu-ze : arihok*a*la akilaya zo mb*e*yu, nyingine zikig*w*a k'anda ya ngira, zikizhog*w*a na ku riwa ni ts'ongo ;
6 nyingine zikig*w*a ho mbarara-ni, ha*t*a zinamera hvivi zikiuma kwa ko kutsowa-k*w*e ki*w*a*w*are ;
7 nyingine zikig*w*a kahi ya miya, ikimera yo miya hamwenga na-zo, ikizimi-nya.
8 Nyingine zikig*w*a kahi ya ulongo udzo, zikimera zikihenda kuzhala-k*w*e lwa-gana. Be, kun*e*na-k*w*e gaga were kup*i*ga k'ululu : Mwenye mas*i*k*i*ro ga kusik*i*ra ni as*i*k*i*re !

9 O afun*d*wi-e makim'uza, Ni inoni yo funjo ?
10 Akiamba, K*w*enu ninwi vidzap'ewa kumanya njama za ushaha wa Mulungu, *e*la k*w*a angine vidzak*a*la ni k*w*a funjo-funjo, k*w*amba mangahoona matsaona-t'o, mangahos*i*k*i*ra visiang'arire.
11 Na-yo ndo yo funjo : mb*e*yu ndo man*e*no ga Mulungu :

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

maroho mabaya na magonjwa: nao ni Maria aitwae Mmagi*d*ali, aliye*t*okwa ni p'epo sabaa,
3 na Johanne mkewe Kuza, wakili wakwe Hero*d*e, na Susanna, na wengine wangi waliokuwa wakimtumikia katika walivyo navyo.

4 Walipok'utanika wat'u wangi, na wale katika miji-miji wakimwendea hivi, ndipo akasema nao kwa fumbo:
5 Mpanzi wa mbeyu ali*t*oka kwenda kupanda mbeyu zakwe: alipokuwa akipanda nyengine zilianguka k'ando ya n*d*ia, zikakanyagwa-kanyagwa na kuliwa ni nyuni wa angani:
6 nyengine zikaanguka penyi mwamba; zilipo*t*epuza zilikauka mara kwa kukosa ru*t*uba.
7 Nyengine zikaanguka kati ya miba, ile miba ika*t*epuza pamoja nazo, ikasonga zile mbeyu, zikafa.
8 Nyengine zikaanguka katika udongo mzuri, zika*t*epuza, zikazaa moja kwa mia. Akisha sema haya alikuwa kupiga ukelele, Mwenyi masikio ya kusikia nasikie.

9 Wanafunzi wakwe wakamuuliza, Maana yakwe n nini fumbo hiyo?
10 Akasema, Nywinywi mmepawa kujua siri za ufaume wa Mngu: na wengine wo*t*'e kwa fumbo-fumbo, illi kwamba wangaona wasione, wangasikia wasifahamu.
11 Nayo ndiyo maana yakwe fumbo: Mbeyu n neno la Mngu.

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

12 a k'anda za ngira ndo mambao madzihosikira haho yunadza P'ep'o akigahoka go maneno kahi ya myoyo yao, p'ore makalaho kukuluhira makatiya;

13 na-o a mbarara-ni ndo mambao haho masikiraho ni kugagwira maneno kwa kufwahirwa, na k'amana sina ano: ndo makuluhirao kipindi, hata makati ga kujezwa ni kuahuka;

14 na-zo zirizogwa kahi ya miya, ndo aa mambao haho madzihosikira manenda hvivi, manafwitika kwa masirinyo na mali na kufwahirwa zha ut'u uu wa urumwengu-ni, matsaivwisa kit'u ng'o.

15 Na-zo za kahi ya ulongo udzo, ndo at'u mambao madzihosikira go maneno, ni kugaunya kahi ya myoyo midzo iriyo ut'u udzo, makihenda ndude kwa kuvumirira.

16 Be k'ahana mut'u adziyeasa tsala akaribinigiza na nyungu, hedu akariangiza muvungu--ni; ela ni kuriika dzulu ya kiya-che, kwamba at'u mangirao ndani maulole o mulangaza-we.

17 Kwani k'ahana ut'u uriofitsika wambao k'aundakuikwa lwazu: na k'ahana urioikwa kinjama usiokwenda manyikana na kuombola lwazu.

18 Dzimanyirireni bai zho mundizhosikira; kwani kit'u mukala na-cho up'ewa, na m'tsowi-we uusizwa hata chambacho udzadziona ni mwenye kukala na-cho.

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

12 Wa k'ando ya n*d*ia ni hao waliosikia, kisha akenda She*t*ani akaliondoa lile neno myoyoni mwao, wasije wakaamini wakaokoka.

13 Wa juu ya mwamba ni hao, ambao wakisha sikia hulipokea lile neno kwa furaha, wala hawana shina hao, ni wat'u waaminio kitambo kidogo, ha*t*a waka*t*i wa kujaribiwa hukengeuka.

14 Walioanguka mibani ni hao waliosikia, ha*t*a wakenda hivi husongolewa hivi ni masumbuko na mali na anasa vya maisha haya, wasiivishe cho cho*t*'e.

15 Na wa katika udongo mwema, ni wat'u waliolisikia neno, wakalishika katika moyo mwema uliolekea, wakazaa mazao kwa kuvumilia.

16 Basi, hapana mt'u aliyewasha *t*aa kisha akaifinikiza chombo, au kuitia mvunguni: illa huiweka juu ya kinara illi wangiao wapate ona nuru zakwe.

17 Kwani hakuna lililofinikwa illa li*t*akalokwenda likafunuliwa; wala hakuna lililo fi*t*amana illa li*t*akalo kujulikana, lika*t*okea wazi.

18 Jiangalieni basi kwa m*t*akavyosikia: kwani kit'u mwenyi nacho hupawa, na asiyekuwa nacho hunyang'anywa ha*t*a a*th*aniwacho kuwa nacho.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

19 Makim'k*w*endera mameye na nd*u*gu-ze na k'amapatire kumug*w*ira k*w*a uryat'u mu-minyano wa at'u.

20 Akimany*i*swa k*w*amba, Mameyo na nd*u*-gu-zo madzaima ho-ndze manam*a*la kuonana na-we.

21 Akidzigidzya akiamba, Mimi hmama na nd*u*gu-zangu ndo ao mas*i*kirao man*e*no ga Mulungu na kugahenda.

22 Kwák*a*la k*w*a s*i*ku ziryahu mwenga-waho ye mwenye unak*w*era dzulu ya chombo na afun*d*wi-e, akiamba, Ni huvuke ziya fwende nyangamo: be makihirik*w*a kidzina-ni.

23 Ha*t*a manenenda hvivi akilala usindzizi. Lukitserera luvu*t*o lwa p'eho dzulu ya ziya, chombo kichadzalwa ni madzi, makik*a*la z*a*ni-ni.

24 Makim'k*w*endera makim'hondosa, maki-amba, Hmwinyi, hmwinyi, hunaangamika! Akiuka akiich*e*mera yo p'eho na imbi ra ma-dzi: vikiricha, kukihurira.

25 Akiauza, Kukuluhira k*w*enu ku hiho? Be makihenda oga makimaka, machambirana, Ni mut'u wani yuno bai? ha*t*a aamuliraye p'eho na madzi vikim's*i*rikiza.

26 Makifika lalo ra Gerasi, rambaro rere-kezenye na Galili.

27 Ha*t*a unaomb*o*la dzulu ya-ts'i achenda m'ona mut'u-mulume nganya wa uryat'u mu-dzi, yuna p'ep'o anji; s*i*ku nyinji were k'avwa-

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

19 Wakamwendea mamae na nduguze, wasipate kum*d*iriki kwa ule mk'utano wa wat'u.

20 Akaletewa habari kana kwamba, Mamaako na nduguzo wamesimama n'*d*e wa*t*aka kuonana nawe.

21 Akajibu akawambia, Mamaangu na nduguzangu hao ndio wasikiao neno la Mngu na kulitenda.

22 Na siku zile moja-wapo ilikuwa yeye kupanda chomboni na wanafunzi wakwe, akawambia, Na tuvukie ng'ambu ya pila ya ziwa. Wakapelekwa kinani.

23 Wakenda hivi alilala usingizi. Ikashuka *dh*aruba ya upepo juu ya ziwa, chombo kikawa kujaa maji, wakawa katika ha*t*ari.

24 Wakamwendea wakamwamsha, wakasema, Bwana mkubwa, bwana mkubwa, tu katika kuangamia. Akaondoka akaukemea upepo na lile wimbi la maji, vikaa*t*a; kukawa shuwari.

25 Akawambia, I wapi imani yenu? Wakafanya hofu, wakamaka, wakasemezana, N nani basi huyo, ha*t*a aamruye upepo na maji, vikimsikiza?

26 Wakafikilia p'wani ya n*t*'i ya Wagerasi, iliyolekea Galili.

27 Ha*t*a aliposhuka p'wani, akak'utwa ni mt'u mmoja wa katika mji ule, yuna p'epo-p'epo; hakuvaa nguo siku nyingi wala ha-

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

la mavwalo, na k'akalire nyumba-ni isihokala mbira-ni tu'.

28 Be akim'ona akipiga lukululu, akigwa mbere-ze, akiamba kwa mumiro mubomu, Mimi nina-ni na-we, Jesu mwana wa Mulungu Ariye-dzulu-zhomu? Nakudhedheja utsanisirinya.

29 Kwani were kumwamulira p'ep'o mukolo kum'ombola yuyat'u mut'u, kwani wákala udzam'gwira siku nyinji, ye mwenye akifungwa chumba-ni akiikwa-t'o na mikufu na p'ingu, hata akihotosa zho arizhofungwa akiingwa ni p'ep'o akihirikwa kut'u kusiko at'u.

30 Ye Jesu akim'uza, Dzina-ro ndiwe hani? Akimwamba, Dzina rangu ndimi Mudhia mino; kwa hviryat'u adzizhoangirwa ni p'ep'o anji.

31 Makim'dhedheja kwamba akatsaamulira kuuka kwenda kidzina-ni.

32 Rákala haho kundi ra nguluwe anji manarisa murima-ni: be makim'dhedheja kwamba aariche makangire mwao; akiaricha.

33 P'epo makim'ombola yuyat'u mut'u makiangira nguluwe. Rikidudum'ka ro kundi rikitserera ngoka-ni, richangira ziya-ni, makifwitika makifwà.

34 Hata o arisa manazhona virizhokala, makichimbira, machenda m'dzi-ni na minda-ni, kwenda sema uworo-we.

35 At'u makila' kudza lola virizhokala; hata manamk'wendera Jesu makim'ona yuyat'u mut'u madziyem'ombola o p'ep'o, yukelesi

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

kukaa nyumbani isipokuwa katika maziara.

28 Alipomuona Jesu, akapiga k'elele akamuangukia mbele yakwe, akasema kwa sau*ti* k'uu, Ninani nawe, Jesu mwana wa Mngu Aliye-Juu-Sana? nakusihi usinitese.

29 Kwani alikuwa kumuamru p'epo mchafu kum*to*ka mt'u, kwani siku nyingi alikuwa amempagaa, akifungwa kifungoni akiwekwa kwa mikufu na p'ingu; kisha alipovik'ata vile alivyofungwa alikuwa akifukuzwa ni p'epo, akipelekwa mwahali msimo wat'u.

30 Jesu akamuuliza, Jina lako n nani? Akamwambia, Jina langu mimi ni Safu; kwa kuwa amengiwa ni p'epo wangi.

31 Wakamsihi kwamba asiwaamru kuondoka kwenda kinani.

32 Napo palikuwa na kundi la ngue wangi walisha milimani: basi wakamsihi kwamba awape ruhusa kuwangia wale. Akawapa ruhusa.

33 P'epo wakam*to*ka yule mt'u wakawangia ngue. Likafulia *t'*ini lile kundi katika ukungo wa kilima, wakangia ziwani, wakapaliwa roho.

34 Walisha walipoona mambo yale walikimbia, wakenda ha*ta* mjini na viungani, waka*to*a habari.

35 Wat'u waka*to*ka kwenda kuangalia yaliyotendeka, wakamwendea Jesu, wakamuona yule mt'u aliye*to*kwa ni p'epo amek'e*ti* magu-

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

magulu-ni hak*w*e Jesu, udzavwala mavwalo, na urungo yuna-o; makihenda oga.

36 Arya at'u mariom'ona makiap'a u*w*oro-we, adzizhookolwa ye mwenye p'ep'o.

37 Na at'u osi marokala-ts'i za k'anda-k'anda za Agerasi makim'hv*o*ya k*w*amba auke k*w*ao, k*w*a kuk*a*la madzag*w*irwa ni oga unji, be iye achangira mo chombo-ni, akiuya k*w*ao.

38 Be yuyat'u mut'u mulume madziye-m'omb*o*la aryat'u p'ep'o akik*a*la kumum*a*la k*w*amba akale hamwenga na-ye; ye akimwa-mulira ende, akimwamba,

39 Uya k*w*ako nyumba-ni, ukaonyese ni ma-ut'u higo adzigokuhendera Mwenye-Mulungu. Akiuka achenda, achenda onyesa at'u ts'i-irya-t'u yosi, ni maut'u higo adzigom'hendera Jesu.

40 Kuuya-k*w*e Jesu, na yo mi*t*unganano ya at'u makim'dhana, k*w*ani mere makim'l*o*lera osini.

41 Na-we l*o*la, unam'dzirira mut'u mulume dzina-re uifwa Jaero, ambaye were mubomu wa rig*o*jo-ni mwao: ha*t*a akihom'g*w*erera Jesu magulu-ni-he, akim'dhedheja aangire mwak*w*e nyumba-ni;

42 k*w*a kuk*a*la yuna muhoho muche, mwa-na-we hake-ye, rika-re here myaka kumi na miiri, yunam*a*la kufwa. Bai, achenda kuno manamuminya-minya mu*t*unganano wa at'u.

43 Na-ye po! mut'u-muche mumwenga a-

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

uni pakwe Jesu, amevaa nguo, na akili yunazo : wakafanya oga.

36 Wakenda wale waliomuona wakaweleza jinsi alivyopozwa yule aliyepagawa ni p'epo.

37 Basi jamii ya wat'u wa nt'i za k'ando-k'ando ya Wagerasi wakamuomba aondoke kwao, kwa kuwa walingiwa ni hofu nyingi : yeye akapanda chomboni, akaru*d*i kwao.

38 Yule mt'u mume aliye*t*okwa ni p'epo akam*t*aka ruhusa akae nae. Akamwondoa akamwambia,

39 Ru*d*i nyumbani kwako, ukahubiri yalivyo makubwa mambo uliyotendewa ni Mwenyiezi--Mngu. Akaondoka akenda, huku akihubiri katika mji mzima mambo yalivyo makubwa aliyotendewa ni Jesu.

40 Kuru*d*i kwakwe Jesu wat'u walimpokea kwa furaha, kwani walikuwa wakimtezamia wat'u wot'e.

41 Nawe angalia, alijiliwa ni mt'u mmoja akiitwa Jaero, nae ni imamu wa msikiti wao ; akamwangukia Jesu katika maguu yakwe, akam*t*aka angie nyumbani kwakwe,

42 kwa kuwa yuna mtoto mwanamke, ni mwanawe pekee, myaka yakwe apata myaka kumi na miwili, nae yu katika kufa. Basi akenda, huku akisongwa ni wale mak'utano ya wat'u.

43 Na mwanamke mmoja a*t*okwa ni *d*amu

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

mbaye mwiri-we were kuombola milatso hangu myaka kumi na miiri, hata udzagonya vit'u-zhe zhosi na aganga, na k'apatire kuhozwa ni mut'u ng'o,

44 iye akim'dzirira nyuma-ze, akigut'a mitsa ya nguwo-ye, haho hvivi ikiziika irya milatso--ye iriyokala ikim'ombola.

45 Jesu akiamba, Ni hani adziyenigut'a? Be, at'u osi manakanaiza, ye Petero na andzi-e makimwamba, Hmwinyi, i mitunganano manakuminya, manakutsikitsa; hambe unanena, Ni hani adziyenigut'a!

46 Jesu akiamba, Mut'u udzanigut'a, kwani dzasikira nguvu zidzanombola.

47 Hata yunadziona ye mut'u-muche kukala k'afitsikire, achenda kwa kutetema, akigwerera hakwe magulu-ni, akimung'aziza mbere za at'u osi ni kwa ut'u wani adzizhom'gut'a, na hviryat'u adzizhohola haho henye.

48 Akimwamba, Hewe mwana-muche, kuluhiro-ro ridzakokola: enda na udheri.

49 Yuchere kunena akidza mut'u unala' kwa mubomu wa rigojo-ni, akiamba, Udzafwa kare mwana-o; utsam'sirinya Mufundi.

50 Ye Jesu arihom'sikira akim'dzigidzya, Utsaogoha, kuluhira tu', na-ye yundaokoka.

51 Achenda ko nyumba-ni asimuriche mut'u akaangira hamwenga na-ye, masihokala Petero na Johan'ne na babe yuya mwana-muche, na mamiye.

52 Hata manatinya kiriro osini na kum'ririra,

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

tangu myaka kumi na miwili, nae amewat'apanyia waganga maisha yakwe yot'e, asipate pozwa ni mt'u,

44 alimwendea kwa nyuma akagusa pindo la nguo yakwe: mara ikatinda ile damu yakwe iliyokuwa ikimtoka.

45 Jesu akasema, N nani aliyenigusa? Basi wat'u wot'e walipokana, Petero na wenziwe wakamwambia, Bwana mkubwa, haya makut'ano yakusonga na kukusheta-sheta; mbona nawe unasema, N nani aliyenigusa?

46 Jesu akasema, Pana mt'u amenigusa, kwani nnajisikia hivi nimetokwa ni nguvu.

47 Alipojiona yule mwanamke kuwa hakufitamana, alikwenda kwa kutetema akamwangukia mbele yakwe, akamweleza mbele za wat'u wot'e maana ya kumgusa kwakwe, na jinsi alivyopoa mara.

48 Akamwambia, Ewe binti, imani yako imekuokoa, enda na amani.

49 Yu katika kunena, akaja mt'u atoka kule kwa imamu, akamwambia, Mwanayo amekufa, usimsumbue mwalimu.

50 Jesu aliposikia yale, alimjibu, Usiogope, amini tuu nae ataokoka.

51 Alipokwenda nyumbani, hakumuata mt'u akangia pamoja nae isipokuwa Petero na Johanne na Jakobo, na babae yule kijana, na mamae.

52 Wat'u wot'e wakalia na kuombolea

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

akiambira, Mutsarira; k'afwere yuyu, urere *tu*'

53 Makim'tsea kwa hviryahu mamumanyazho udzafwa.

54 Ye mwenye akialazha-ndze osini, akim'gwira mukono, akipiga lukululu, akimwamba, Hewe muhoho, uka.

55 Roho-re rikim'uya, akiima haho henye; akiamula ap'ewe chakurya.

56 Machangalala azhazi-e. Akiakahaza matsamwambira mut'u ut'u udziokala.

UKOMO WA CHENDA.

9. AKIATSUNGUMANYA arya at'u kumi na airi, akiap'a nguvu na kanwa dzulu ya p'ep'o osi, na kahi ya kuhoza makongo.

2 Akiahuma makawambirize ushaha wa Mulungu na kuahoza akongo.

3 Akiambira, Mutsahala kit'u cha ngira-ni; ndata hedu mikahe hedu p'esa, na mutsahenda k'andzu mbiri-mbiri.

4 Na kila nyumba yosi mundiyoangira, kalani mumo muuke mumo.

5 Na kila at'u osi masiomwangiza mwao, haho mundihouka mwao mudzi-ni kut'ani hata ro bunga-bunga ra mitsanga, riro magulu-ni mwenu, vikale uzhodherwa dzulu yao.

6 Makiuka, machenda makidengereka vidzidzi-vidzidzi, makiambiriza uworo-wa-t'o na kuhoza akongo.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

kwakwe; yeye akawambia, Msilieni, hakufa huyu, amelala *t*uu.

53 Wakamfanyia *dh*ihaka, kwa kumjua kuwa amekufa.

54 Mwenyewe akawa*t*oa wo*t'*e, akamshika mkono wakwe, akapiga ukelele, akasema, Kijana, ondoka.

55 Roho yakwe ikamrejea, akasimama mara; akaamru apawe chakula.

56 Waka*t*aajabu wale wazee wakwe wawili, akawaonya wasimwambie mt'u jambo lililokuwa.

MLANGO WA KENDA.

9. Akawak'utanisha wale wat'u kumi na wawili akawapa nguvu na hukumu juu ya p'epo wo*t'*e na katika kupoza mara*dh*i.

2 Akawatuma kwenda kuhubiri ufaume wa Mngu na kupoza wagonjwa.

3 Akawambia, Msitwae k'itu cha safarini, bak'ora, wala mkoba wala mikate, wala pesa; wala msifanye k'anzu mbili-mbili.

4 Na nyumba m*t*akayongia yo*t'*e kaani humo m*t*oke mumo.

5 Nao wasiowakaribisha wawao wo*t'*e, m*t*okapo katika mji huo pukusani ha*t*a m*t*anga wa maguuni mwenu uwe ushuhu*d*a juu yao.

6 Wakaondoka, wakenda waka*t*embea vijiji-vijiji kwa kuhubiri injili na kupoza wat'u, p'ande zo*t'*e.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

7 Be unasikira shaha Herode uworo-we maut'u garyahu gosi: gakimwangalaza go garigonenwa ni at'u angine, dza kwamba, Johan'ne udzafufuka mwa afu,
8 na angine, kwamba, Udzaombola Elija, na angine, kwamba, O ambirizi a kare udzafufuka mumwenga-waho.
9 Na-ye Herode akiamba, Johan'ne námutosa kitswa, ela kidza ni hani yuyu nisikiraye kwakwe maut'u dza gaga? akimala kum'ona.

10 Hata o ahumwi manauya makim'onyesa ni maut'u gani madzigohenda. Akiahala achenda na-o kinjama, achenda mudzi mumwenga uifwao Betesaida.
11 Be yo mitunganano makihomumanya ariko makim'tuwira. Akiahokera-t'o, akikala kuasumurira maut'u ga ushaha wa Mulungu, akiahoza marokala na ut'u wa kuzikifwa.
12 Hata dzua ra lwa-dzulo rinafika makim'kwendera o kumi na airi, makimwamba, Ufumule mutunganano, at'u ni mauke mende vidzidzi zha k'anda-k'anda na minda ya at'u makamale makalo makavumbule zhakurya, kwani haha huriho ni weru-ni, k'ahana at'u.
13 Akiamba, Ap'eni ninwi chakurya. Makimwamba, k'ahuna kit'u isihokala mikahe mitsano na makumba meri, husihokwenda enye hukaagulire zhakurya enye-mudzi osi aa.
14 Kwani marokala-ho at'u alume manapata

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

7 Mfaume Hero*de* akasikia habari ya mambo yale yo*t*'e; akasangaa kwa yale yaliyosemwa ni wat'u wengine, kana kwamba Johanne ame fufuka katika wafu.

8 na wengine, kwamba, Ame*t*okea Elija: na wengine kwamba, Manabii wa kale amefufuka mmoja-wapo.

9 Hero*de* akasema, Johanne nalimk'ata ki-*t*wa, lakini n nani huyu nisikiae mambo kama haya kwakwe? aka*t*afu*t*a n*d*ia ya kuonana nae.

10 Wakaru*d*i wale mitume wakamweleza ni mambo gani waliyoyafanya. Akawatwaa akenda nao faragha kwenda mji mmoja uitwao jina lakwe Bethsai*d*a.

11 Wale mak'utano walipojua wakamuan*d*amia kuko. Akawapokea, akawa kuwasumulia habari za ufaume wa Mngu, na kuwapoza waliokuwa na haja ya kuaguliwa.

12 Basi jua lilianza kupinduka, wakamwendea wale kumi na wawili wakamwambia, Ufumue mk'utano, wat'u na wende zao vijiji vya k'ando-k'ando na mashamba, waka*t*afu*t*e malazi wakazumbue na vyakula, kwani hapa tulipo ni nyika, hapana wat'u.

13 Akawambia, Wapeni nywinywi chakula. Wakasema, Hatuna k'itu swiswi zai*d*i ya mikate mi*t*ano na samaki wawili, isipokuwa tu*t*akwenda wenyewe tukawanunulie chakula jamii ya wenyeji hawa.

14 Kwani waliokuwapo wat'u waume wapata

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

magana-kumi matsano. Akiamba, Aikeni kwa vikalo makelesi, kikalo at'u makumi matsano, kikalo at'u makumi matsano.

15 Makihenda hvizho, makiaika osi piya, makikelesi.

16 Hata unahala yo mikahe mitsano na makumba mairi, akiholola dzulu mulungu-ni akivihadza-t'o, akivimogola, akiap'a o afundwi-e maugazhizhe mutunganano:

17 Makirya osini machakuha: gakiuswa masaza ga vigande-vigande makaha kumi na meri.

18 Kwákala makati arihokala kuhasa hake-ye, na o afundwi-e ma haho hamwenga na-ye, akiauza, kwamba, Yo mitunganano mananena ndimi hani?

19 Makim'dzigidzya, makimwamba, Mutobyi Johan'ne; na angine, Elija; na angine kwamba, Udzafufuka mumwenga-waho kahi ya ambirizi a kare.

20 Akiambira, Na-nwi munanena ndimi hani? Ye Petero akim'dzigidzya, akimwamba, Ndiwe Masiha wa Mulungu.

21 Akiakaziza, akiakahaza matsamwambira mut'u ut'u uu,

22 akiamba kwamba, Uagirwe mwana wa mudamu ni kuona vii zhomu, na kukanaizwa ni azhere na alombi-abomu, na afundi, na kwalagwa, na kufufuka siku ya hahu.

23 Akiambira osi kwamba, Mut'u andihomala kunituwa, ni adzikahale m'oyo-we, atsu-

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

hamsa*ta*lafu. Akawambia wanafunzi wakwe, Wawekeni kwa vikao wak'e*ti*, kikao wat'u hamsini, kikao wat'u hamsini.

15 Wakafanya vivyo, wakawaweka wo*t'*e, wakak'e*ti*.

16 Akatwaa ile mikate mi*ta*no na wale samaki wawili, akiangalia juu mbinguni akavibarikia, kisha akavimenya-menya, akawa kuwapa wanafunzi wakwe waugawanyie mk'utano.

17 Wat'u wakala wakashiba wo*t'*e: yakaondolewa makombo katika vyakula vilivyomenywa vikapu kumi na viwili.

18 Ha*ta* zamani moja alipokuwa yeye akiabu*du* faragha, wanafunzi wakwe nao wali papo pamoja nae, alikuwa yeye kuwauliza, Hao mak'utano wanisema kuwa n nani mimi?

19 Wakamwambia, Mzamishi Johanne, na wengine Elija, na wengine kwamba, Amefufuka mmoja-wapo katika manabii wa kale.

20 Akawambia, Nanywi mwanita nani? Pe*te*ro akajibu akamwambia. U Masiha wa Mngu.

21 Akawasisitiza, akawaamru neno hili ku*to*mwambia mt'u;

22 akiwambia kwamba, Imempasa mwana wa mt'u kupatikana na mambo mangi, na kukanwa ni wazee na makuhani wakuu na wana-wa-vyuoni, na kuuawa, na kufufuka siku ya tatu.

23 Akawambia wo*t'*e kwamba, Mt'u a*ta*kapo kunifuata, najikanye nafusi yakwe,

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

kule muhi-we wa kukinganywa siku zosi, adze anituwe.

24 Kwani andiyemala kuokola roho-re yundariangamiza, na andiyeriangamiza roho-re kwa ut'u wangu, iye yundariokola.

25 Kwani idzam'fwaha-ni mut'u angahopata fwaida urumwengu wosi akikala udzadzangamiza mwenye, hedu udzalazhwa kosa m'oyo-we.

26 Kwani mut'u andiyegwirwa ni haya kwa ut'u wangu hedu maneno gangu, na-ye mwana wa mudamu yundagwirwa ni haya kwakwe andihokudza kahi ya nguma-ye mwenye, na yo ya baba-ye na ya malaika aēri.

27 Bai, namwamba jeri: Hat'u hao ano maimireo haha, angine k'amandatata kifwa, masihoona kwandza ushaha wa Mulungu.

28 Hata nyuma za maneno gaga here siku nane, yákala iye kum'hala Petero, na Johan'ne na Jakobo, akikwera murima-ni kwenda hvoya Mwenye-Mulungu.

29 Hata yunahvoya hvivi kukim'galuka kuumbwa kwa uso-we, mavwalo-ge gakimeta--meta tse-tse-tse,

30 Haho po! ana-alume at'u airi manasumurira na-ye: ndo Mose na Elija.

31 Makionekana ao na nguma, mananena uworo wa kuuka-kwe andikotimiza ko Jerusalem'.

32 Ye Petero na andzi-e macheremerwa ni usindzizi; be manalangaza matso hvivi maki-

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

atukue na msalaba wakwe daima, aje aniandamie.

24 Kwani atakaetaka kuponya roho yakwe ataiangamiza, nae atakaeiangamiza roho yakwe kwa ajili yangu ndiye atakaeiokoa.

25 Kwani imemfaani mt'u hata akipata faida ulimwengu mzima kisha akajiangamiza au akafanya hasara ya nafusi yakwe?

26 Kwani killa atakaeona haya kwangu mimi au kwa maneno yangu, nae mwana wa mt'u ataona haya kwakwe atakapokuja katika utukufu wakwe na wa babae na malaika watakatifu.

27 Basi nawambia kweli: Katika hawa waliosimama hapa wengine hawataonda kifo, illa waone kwanza ufaume wa Mngu.

28 Hata baada ya maneno haya kama siku nane, ilikuwa yeye kumtwaa Petero na Johanne na Jakobo, akakwea mlimani kwenda kuomba Mngu.

29 Na katika kuomba kwakwe ilikuwa kumgeuka sura za uso wakwe, mavao yakwe yakawa meupe yakameta-meta.

30 Nao hao ndio, wat'u wawili wanawaume wasema nae, nao ni Mose na Elija.

31 Wakaonekana hao wa katika utukufu, wasumulia mambo ya kufariki kwakwe atakayotimiza Jerusalem.

32 Na Petero na wenziwe walikuwa wamelemewa ni usingizi; wakaangaza mato, ndipo

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

ona nguma-ye, na o at'u-alume airi maimireo na-ye.

33 Hata ao manamuukira hvivi wákala Petero kumwambira Jesu, Hewe Hmwinyi, ndo vidzo hudzizhokala haha sino: be ni huhende vigojo viiri: kimwenga-che kikale chako, na kimwenga cha Mose, na kimwenga cha Elija: na-ye were k'amanya anenago.

34 Hata unanena hvivi kukifunga ingu, rikiaenera kivuri-vuri, be makiogoha ho marihoangira ingu-ni.

35 Mukila' mumiro mo ingu-ni, akiamba kwamba, Yuno nde mwanangu m'tsagulwi wangu: musirikizeni.

36 Hata ukihokala mumiro akioneka Jesu hake-ye. O makiganyamala mya', matsamwamba mut'u ng'o' siku ziryat'u hat'u ha marigoona gosi.

37 Kwákala siku ya hiri manataramuka murima-ni, at'u makidza m'dhana ritunganano ribomu.

38 Na mut'u mulume mumwenga po! unapiga yowe kahi ya mutunganano, akiamba, Hewe Mufundi, nakuhvoya um'lole yuyu mwanangu mulume: kwa kukala ni mwanangu hache-ye.

39 Na-ye, yuno ndeye, ugwirwa ni p'ep'o, haho akikaya, yunam'tsanga-tsanga hamwenga na kuombola fulo; na k'am'richa isihokala kwa uchache-uchache, yunam'tsikitsa hvivi.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

wakaona utukufu wakwe, na wale wanawaume wawili waliosimama nae.

33 Nao walipokuwa katika kumuondokea, ilikuwa Petero kumwambia Jesu, Bwana mkubwa, ndivyo vyema hivyo tulivyokuwapo hapa swiswi; basi na tufanye vibanda vitatu: kimoja chako wewe, na kimoja cha Mose, na kimoja cha Elija: nae hajui anenayo.

34 Kusema kwakwe haya kulifunga wingu, likawafinika uvuli; basi wakaogopa pale walipongia katika wingu.

35 Ikatoka sauti mle katika wingu, ikasema, Huyu ndiye mwanangu mteule wangu; msikizeni.

36 Ilipokuwa ile sauti, akaonekana Jesu peke yakwe. Wao wakinyamaa, wasimwambie mt'u wakati ule katika waliyoyaona lo lot'e.

37 Hata kwa siku ya pili yakwe, waliposhuka mlimani, ilikuwa kutokewa yeye ni mk'utano mkuu.

38 Nawe tezama, alipiga k'elele mt'u mmoja mwanamume ali mle mk'utanoni, akasema, Mwalimu, nakuomba umuangalie mwanangu: kwa kuwa yeye ni mwanangu pekee;

39 nae huyo ndiye p'epo humpagaa, nae yuatoa sauti mara, akimpasua, huku akitokwa ni p'ovu, wala hamuati illa kwa shida, yuamsheta-sheta.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

40 Be, nikiadhedheja afundwi-o kwamba mam'omboze, matsadima kum'omboza.
41 Jesu akiaudzya akiámba, He-nwi kizhalo kisicho kuluhiro kirichohohoka, mimi nikale kwenu nimuvumirire hata rini? Kam'hale mwana-o udze na-ye haha.
42 Hata unam'dzirira hvivi, p'ep'o akim'tarura akim'tsanga-tsanga. Jesu akim'kanya ye p'ep'o mukolo, akim'hoza muhoho, akim'p'a baba-ye.
43 Machangalala osi kwa ubomu-we Mwenye-Mulungu.

Be marihokala at'u osi kumaka kwa maut'u gosi arigohenda, ye akiambira afundwi-e:
44 Maneno gaga gaikeni masikiro-ni mwenu, kwani mwana wa mudamu yunenda angizwa kahi ya mikono ya at'u.
45 O makikala k'amamanya ut'u-we neno riri, ela máfitswa, p'ore gakaang'arira. Makiogoha kum'uza ut'u-we neno riri.

46 Kukiombola maheho kahi yao: ni hani ariye mubomu.
47 Hata ye Jesu unagaona maheho ga myoyo-ni mwao, akim'hala muhoho mutite akamwinya k'anda-ye,
48 akiambira, Mut'u wosi andiyem'hokera muhoho yuyu kwa dzina rangu, unihokera mimi; na andiyenihokera mimi, um'hokera ari-

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

40 Hawasihi wanafunzi wako wamchomoe; wasiweze.

41 Jesu akajibu akawambia, Enywi kizazi kisicho imani kilichopotoka, niwe kwenu mimi nitukuane nanywi hata lini? kamtwae mwanayo uje nae hapa.

42 Yu katika kumwendea, p'epo akamrarua, akampasua-pasua. Jesu akamkanya yule p'epo najisi, akampoza mtoto, akampa babae.

43 Wakapigwa ni bumbuazi wot'e kwa ukubwa wakwe Mwenyiezi-Mngu.

Walipokuwa wat'u wot'e kutaajabu kwa mambo yot'e aliyofanya, Jesu aliwambia wanafunzi wakwe:

44 Maneno haya yawekeni masikioni mwenu, kwani mwana wa mt'u yuenda kutiwa katika mikono ya wat'u.

45 Basi walikuwa hawajui maana yakwe neno hili, likafitamana nao wasipate lifahamu. Wakaogopa kumuuliza maana yakwe neno hili.

46 Kukaondoka mashindano kati yao: n nani aliye mkubwa.

47 Nae Jesu, alipoyaona mashindano ya myoyoni mwao, alimtwaa kijana kidogo akamsimamisha k'ando yakwe,

48 akawambia, Atakae kipokea kitoto hiki kwa jina langu hunipokea mimi, awae yot'e; na atakaenipokea mimi humpokea aliyenituma.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

yenihuma: kwani ariye mutite-mutite mwenu nyosini, ndeye ariye m'bomu.

49 Johan'ne akidzigidzya akimwamba, Hewe Hmwinyi, hudzam'ona mut'u unaomboza p'ep'o na dzina-ro: hukimala kum'kahaza sino, kwa kukala k'ahutuwa.
50 Jesu akimwamba, Mutsam'kahaza: kwani mut'u asekala dzulu yenu, ukala luhande lwenu.

51 Hata unafisha siku za kuanulwa-kwe, ya mwenye akikaza uso kumala kwenda Jerusalem';
52 akihirika ahumwa mende mbere za uso-we. Machenda machangira kidzidzi cha Asamaria kwenda m'hendera-t'o hat'u:
53 matsahendza kum'ika o enye-mudzi, kwa hviryat'u urizhokala uso-we dza wa mut'u andiyekwenda Jerusalem'.
54 Hata o afundwi-e, Jakobo na Johan'ne, manaona ut'u uu, makimwamba, Bwana, unamala kwamba huambire m'oho ulae mulungu-ni utserere-ts'i uause here hviryahu zha Elija?
55 Akigaluka, akiakanya; akiamba, Roho muriro na-ro k'amurimanya ririzho:
56 kwani mwana wa mudamu k'adzire kwa kuangamiza myoyo ya at'u, ela udzire kuaokola. Machenda kidzidzi kingine.

57 Bai kwákala manenda ngira-ni hvivi, mut'u mumwenga akimwamba, Nindakutuwa undikokwenda kosi:

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

Kwani aliye mdogo kati yenu nyot'e, huyu ndiye aliye mkubwa.

49 Johanne akajibu akamwambia, Bwana mkubwa, twalimuona mt'u achomoae p'epo kwa jina lako: tukataka kumkataza, kwa kuwa hafuatani na swiswi.
50 Jesu akamwambia, Msimkataze: kwani asiyekuwa juu yenu, yu upande wenu.

51 Hata zilipotaka kutimia zamani za kukwezwa kwakwe, mwenyewe alikaza uso kutaka kwenda Jerusalem;
52 akatuma wajumbe wende mbele ya uso wakwe. Wakenda wakangia katika kijiji cha Wasamaria illi kumtengezea pahali:
53 wenyewe wasimkaribishe kwa vile alivyolekeza uso wakwe kama atakae kwenda Jerusalem.
54 Basi wanafunzi wakwe Jakobo na Johanne walipoona neno lile, walisema, Bwana, wataka tuambie moto ushuke mbinguni uwaondoe, mfano vile alivyofanya Elia?
55 Akawalekeza akawakanya, akawambia, Roho mliyo nayo hamuijui ilivyo:
56 kwani hakuja mwana wa mt'u kwa kuangamiza maisha ya wat'u, illa kuyaponya. Wakenda kijiji kingine.

57 Basi ilikuwa wao wakenenda ndiani hivi, mt'u mmoja akamwambia, Nitakufuata killa utakakokwenda.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

58 Jesu na kumwamba, Mbawa mana p'anga, ts'ongo mana vitsungi, *e*la mwana wa mu*d*amu k'ana ha kudzilaza kitswa-che.

59 Akimwamba mungine, Ni*t*uwa. Akiamba, Bwana, niamulira k*w*andza niuke nende nikam'zike baba.

60 Akimwamba, Ariche o marofwa ni mazike madzofwererwa enye: enda uwe ukawambirize ushaha wa Mulungu.

61 Na mungine akimwamba, Bwana, ninda-ku*t*uwa mino: *e*la k*w*andza niamulira nikaaláge at'u a nyumba-ni mwangu.

62 Jesu akimwamba, Mut'u wosi adziyehirika mukono rijembe ra ng'ombe, akal*o*la nyuma, k'afwaha na ushaha wa Mulungu.

UKOMO WA KUMI.

10. Kidza nyuma za gaga Bwana akiika na angine at'u makumi-mafungahe, akiahuma airi-airi, mam*t*ongodhye m*b*ere-ze mende k*i*la mudzi na hat'u andihok*w*enda mwenye.

2 Akiamba, Mavuno ni mabomu, *e*la o ahenda-k*a*zi ndo ach*a*che: bai mum*a*leni ye Bwana wa mavuno k*w*amba alazhe ahenda-kazi akaangize kahi ya mavuno-ge.

3 Endani nwi! l*o*lani namuhuma mwenende here dza ana a ng'ondzi kahi-kahi ya mbawa.

4 Mutsatsukula kafuko he*d*u kakuchi, he*d*u virahu, kaheri mutsam'lamusa mut'u ngira-ni.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

58 Jesu akamwambia, Mbweha wana p'ango, na nyuni wa angani wana t'undu, lakini mwana wa mt'u hana pa kujilaza kitwa chakwe.

59 Akamwambia mngine, Nifuata. Akasema, Bwana, nipa ruhusa kwanza niondoke nende nikamzike babaangu.

60 Akamwambia, Waate maiti wazikane na maiti: enenda wewe kahubiri ufaume wa Mngu.

61 Na mngine akamwambia, Bwana, t'akufuata: lakini kwanza nipa ruhusa hawaage wat'u wa nyumbani kwangu.

62 Jesu akamwambia, Mt'u aliyepeleka mkono katika jembe la ng'ombe kisha akaangalia nyuma, hafai na ufaume wa Mngu, awae yot'e.

MLANGO WA KUMI.

10. Kisha baada ya haya Bwana aliweka na wengine, wat'u sabuini, akawatuma wawili wawili wamtangulie mbele, wende killa mji na killa pahali alipotaka kwenda mwenyewe.

2 Akawambia, Mavuno ni makubwa, lakini wafanyaji wa kazi ndio wachache, basi mtakeni yeye Bwana wa mavuno atoe wafanyaji wa kazi awatie katika mavuno yakwe.

3 Endani nywi! angaliani nawatuma hali ya wana wa k'ondoo katikati ya m'bwa-mwitu.

4 Msitukue mfuko wala mkoba, wala viatu, wala msimwamkue mt'u ndiani.

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

5 Na *ki*la nyumba mundiyofikira, yambeni k*w*andza, Na ikale dheri dzulu ya nyumba ii.
6 Be ye mwana wa dheri akik*a*la yumo, yo dheri yenu indam'kalira dzulu-ye, na akik*a*la k'amo, indamuuyira dzulu yenu.
7 Be, kalani nyumba iyo mwenga, murye munwe marizho na-zho o enye: k*w*ani muhenda-kazi uagirwe ni kupata fungu-re. Mutsa*t*anga-*t*anga mukiuka nyumba ii muchenda nyumba ii.
8 Na *ki*la mudzi wosi mundioangira makik*a*la kum'tsangira, ryani mundizhoombozezwa;
9 na-nwi ahozeni akongo maro mumo, muaambire k*w*amba, Udzak*a*la hehi ushaha wa Mulungu.
10 Na *ki*la mudzi mundioangira makatsam'tsangira, ukani mo ndani mwende kahi ya mihala-ye mudzi uryat'u, mune ne:
11 Ha*t*a rino bunga-bunga ra mitsanga rila'o mudzi-ni mwenu udziohuje*n*eza magulu, hunamuhangusi*z*a dzulu yenu: *e*la manyani *t*u' k*w*amba udzak*a*la hehi ushaha wa Mulungu.
12 Namwamba k*w*amba kahi ya si*k*u irya hviryat'u zha So*d*om' vindak*a*la baha kukira zha mudzi urya.
13 Ore-o, Korazin'; ore-o, Be*t*esai*d*a; k*w*ani yo minguvu idziyok*a*la mwenu k*a*la yere kahi ya *T*uro na Si*d*oni, mangere madzadzyu*t*a kare hamwenga na kuke*l*esi kahi ya vi*d*emu vii-vii na maivu.
14 *E*la vindak*a*la zhang*w*angu malamuli-ni zha *T*uro na Si*d*oni kukira zhenu ninwi.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

5 Na killa nyumba m*t*akayofikilia, iambieni kwanza, Na iwe amani juu ya nyumba hii:
6 nae akiwa yumo mwana wa amani, amani yenu i*t*amkalia juu yakwe, na akiwa hamo, i*t*awarejea juu yenu.
7 Basi kaani nyumba ile ile, mkila mkinwa walivyo navyo wenyewe, kwani mfanyaji wa kazi amesi*t*ahili na ujira wakwe. Msi*t*ange-*t*ange kuondoka nyumba hii kwenda nyumba hii.
8 Na killa mji m*t*akaongia, wakiwakaribisha, vyakula msongezewavyo lani vivyo;
9 wapozeni na wagonjwa waliomo, muwambie, Umewakaribia ufaume wa Mngu.
10 Na killa mji m*t*akaongia, ikiwa hawawakaribishi, *t*okani ndani yakwe mupite katika mawan*d*a yakwe museme:
11 Ha*t*a huo m*t*anga u*t*okao katika mji wenu, uliotugandama katika maguu yetu, twawafutia juu yenu: lakini juani kwamba ufaume wa Mngu umekaribia.
12 Nawambia, kwamba katika siku ile i*t*ahimili So*d*om zai*d*i ya mji ule.
13 Ole wako, Korazin, ole wako, Bethisai*d*a; kwani hiyo minguvu iliyokuwa mwenu kwamba ilikuwa *T*uro na Si*d*on wangekwisha *t*ubu zamani, huku wakik'e*t*i katika magunia na maivu.
14 Lakini vi*t*ahimili *T*uro na Si*d*on katika hukumu zai*d*i ya nywinywi.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

15 Na-we Kaperinaum', udzaanuka kufika hata mulungu-ni, undakutserezwa hata kuzimu.
16 Mut'u am'sirikizaye ninwi unisirikiza mimi, na amukahalaye ninwi unikahala mimi; be anikahalaye mimi um'kahala ariyenihuma.

17 Hata o at'u makumi-mafungahe manauya makifwahirwa, makimwamba, Bwana, hata p'ep'o madzaikwa ts'i-ni yehu kahi ya dzina-ro.
18 Ye akiambira, Nere nikim'lola Shetani here lumete akigwa mulungu-ni.
19 Lolani bai, dzamup'a wadimi wa kuzhoga dzulu ya nyoka na mahambini, na nguvu-ze zosi yuyat'u m'maidha, na k'ahana ut'u undiomulumiza hat-ta!
20 Hamwenga na gaga m'tsafwahirwa kwa hviryat'u mudzizhoikirwa maroho ts'i-ni yenu; ela baha fwahirwani kwa hvirya mudzizhoorwa madzina genu mulungu-ni.

21 Murongo uryat'u Jesu wáona-t'o kwa Roho ra Kutsuka, akiamba, Nina m'vera na-we, Baba, Bwana wa dzulu na-ts'i, kwa hvizho udzizhoafitsa at'u alachu na urungo maut'u gaga, ukaagunulira ahoho atsanga: be ndo vidzo, Baba! kwa kukala ndozho vidzizhooneka-t'o mbere-zo.
22 Nidzap'ewa maut'u gosi ni Baba, kaheri k'ahana amumanyaye Mwana ni hani asihokala iye Baba, hedu k'ahana amumanyaye Baba, asihokala Mwana, na mut'u andiyegunulirwa ni Mwana.

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

15 Nawe Kaperinaum uliyekwenda juu kufikilia mbinguni, u*t*akwenda shushwa ha*t*a kuzimu.

16 Awasikiae nywinywi yuanisikia mimi, na awakataae nywinywi yuanikataa mimi, nae yule anikataae mimi, yuamkataa yule aliyenituma.

17 Wakaru*d*i wale wat'u sabuini kwa kufurahi, wakasema, Bwana, ha*t*a p'epo wamewekwa *t*'ini yetu kwa jina lako.

18 Akawambia, Nalikuwa kumuona She*t*ani yuaanguka mbinguni kama umeme.

19 Angaliani, nimewapa uwezo wa kukanyaga juu ya nyoka na ng'ge, na nguvu zot'e za a*d*ui, wala ham*t*apatikana n neno la ma*dh*ara lo lot'e.

20 Pamoja na haya msifurahi kwa hivyo mlivyowekewa maroho *t*'ini yenu; illa afu*dh*ali mufurahi kwa kuwa yamean*d*ikwa majina yenu mbinguni.

21 Waka*t*i ule-ule Jesu akaona n*d*eremo kwa Roho Mtakatifu, akasema, Nakwambia ahasan*t*a Baba, Bwana wa mbingu na nt'i, kwa kuwa umewafi*t*a wat'u werevu na akili mambo haya, umevifunulia vitoto vichanga: naam Baba! kwa kuwa ndivyo ilivyopen*d*ekeza kwako.

22 Nime*t*akaba*dh*ishwa mambo yot'e ni Babaangu, wala hapana amjuae Mwana n nani asipokuwa Baba, wala amjuae Baba, asipokuwa Mwana na mt'u a*t*akaefunuliwa ni Bwana.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

23 Akigaluka akierekeza o afun*d*wi-e, akiamba kinjama, Baha ao enye matso ga kugaona gaga muonago ninwi!

24 K*w*ani namwamba k*w*amba gaga mugaonago ninwi ashaha anji na ambirizi madzam*a*la kugaona, na k'amaonere: na kugas*i*k*i*ra gaga mus*i*kirago, na k'amas*i*kire.

25 Na-ye po! wimire haho mut'u m'siku mufun*d*i wa uagirwi, akimuj*e*za; akimwamba, Mufun*d*i, nihende-ni mino ha*t*a nisirwe uno uzima wa kare na kare?

26 Akimwamba, Vidzaorwa-dze kahi ya uagirwi? unashoma-dze?

27 Akidzigidzya akimwamba, Muhendze Bwana Mulungu-o kwa m'*o*yo-o wosi, na roho-ro rosi, na nguvu-zo zosi, na ma*a*zo-go gosi: na mwandzi-o here m'*o*yo-o.

28 Akimwambia, Udzadzigidzya jeri; henda hvivi, na-we undak*a*la m'zima.

29 Akim*a*la ye mut'u kudzip'a ujeri, akim'uza Jesu, Ye mwandzangu ndeye hani?

30 Ye Jesu akidzigidzya akiamba, W*á*ta*r*amuka nganya m'siku ula' Jerusalem' yunenda Jeriko, achenda-g*w*a kahi ya ahoki, makim'vula nguwo na kum'ongeza map*i*go, ha*t*a manahauka makim'richa madzasaza kumw*a*l*a*ga.

31 Be yák*a*la mulombi nganya ku*t*aramuka na ngira iryat'u, ha*t*a unam'l*o*la hvivi akikira k'anda.

32 Haho po! Mlawi m'siku na-ye yunenda here hviryat'u, akim'l*o*la akikira k'anda.

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

23 Akageuka akawalekeza wanafunzi wakwe, akawambia faragha, Raha n*d*ao wenyi ma*t*o ya kuyaona hayo muonayo nywinywi,
24 kwani hayo muyaonayo nywinywi nawambia kwamba wafaume wangi na manabii wame*t*amani kuyaona, wasiyaone: nayo muyasikiayo wame*t*amani kuyasikia, wasiyasikie.

25 Nawe angalia, aliondoka mwalimu mmoja wa *t*ora*t*i, akimuon*d*a: akasema, Mwalimu nifanyeje nikaurithi uzima wa milele?
26 Akamwambia, Imean*d*ikwaje katika *t*ora*t*i? wasomaje?
27 Akajibu, akamwambia, Mpen*d*e Bwana Mngu wako kwa moyo wako wo*t*'e, na roho yako yo*t*'e, na nguvu zako zo*t*'e, na nia yako yo*t*'e: na mwenzio kama nafusi yako.
28 Akamwambia, Umejibu haki: fanya haya, nawe u*t*aishi.
29 Nae aki*t*aka kujipa haki, akamwambia Jesu, N nani basi mwenzangu?
30 Jesu akajibu, akamwambia, Mt'u mmoja aliondoka Jerusalem aka*t*eremka kwenda Jeriko, akaangukia kati ya wevi, wakamvua nguo wakamtia na mapigo, ha*t*a walipoondoka walimua*t*a amesaza kufa.
31 Ilitukia hivi na kuhani mmoja ku*t*aramkia n*d*ia ile, alipomuona akapitia k'ando.
32 Aka*t*okea na Mlawi vivyo akenda pale-pale, alipomuona akapitia k'ando.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

33 *E*la M'samaria nganya una*t*uwa ngira hvivi, akim'k*w*endera, ha*t*a unam'l*o*la hvivi akim'onera mbazi,

34 akim'sengerera kehi, akim'funga maranga--ge haho akigaangiza mafuha na uchi; ha*t*a arihom'ika dzulu ya nyama-ye mwenye achenda na-ye ha*t*a dahu ra aj*e*ni, akim'-tsundza.

35 Ha*t*a s*i*ku ya hiri akilazha visiku viiri zha fw*e*dha akimup'a yuya mwenye dahu ra aj*e*ni, akimwamba, Mutsundze-t'o, na undiholazha kit'u cha kukira, haho nindihouya nindakudza nikurihe.

36 Ehe, kahi ya at'u ahahu ano, ni hiye um'-onaye kuk*a*la were mwandzi-we ye mut'u ariyeg*w*a kahi ya ahoki?

37 Akiamba, Ni yuno ariyem'onera mbazi. Jesu akimwamba, Na-we enda ukahende hvizho.

38 Bai ao manenda hvivi ye mwenye achangira kahi ya kadzidzi kasiku. Na mwana--muche mumwenga dzina-re uifwa Mari*t*a akimwangiza mwak*w*e nyumbani.

39 Na-ye were na nd*u*gu-ye muche, uifwa Maria; be were iye akik*e*l*e*si magulu-ni hak*w*e Jesu, unam's*i*rikiza man*e*no-ge.

40 Ye Mari*t*a akik*a*la unakonywa na uhumiki unji: akiima akiamba, Bwana k'uona vii nidzizhorichwa ni nd*u*gu-yangu hvino nikahumika hakiyangu? Be mwambire k*w*amba aniavwize.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

33 Basi na Msamaria mmoja aliyekuwa akisafiri alimwendea kwakwe, alipomuona akangiwa ni huruma;
34 akasongea karibu, akamganga majaraha yakwe akiyatia mafuta na mvinyu; akampandisha juu ya nyama wakwe yeye, akenda nae akampeleka katika nyumba ya wageni, akam*te*remea.
35 Ha*ta* kwa siku ya pili aka*to*a *d*inari mbili akampa yule mwenyi nyumba ya wageni, akamwambia, M*t*unze vyema, na ufanyapo gharama zaidi *t'*akuja kukulipa ni*ta*kaporejea.
36 Ehe, katika wat'u watatu hawa, ni yupi umuonae kwamba alikuwa mwenziwe yule aliyeangukia kati ya wevi?
37 Akamwambia, Ni yule aliyemuonea huruma. Jesu akamwambia, Enda nawe ukafanye vivyo.

38 Basi wao wakenenda hivi mwenyewe alingia katika kijiji kimoja. Mwanamke mmoja jina lakwe akiitwa Maritha akamkaribisha nyumbani kwakwe.
39 Nae alikuwa na umbulakwe akiitwa Maria, akak'e*ti* huyo maguuni pakwe Jesu, akimsikiza maneno yakwe.
40 Yule Maritha aka*ta*abika kwa utumishi mwingi; akasimama akasema, Bwana, huoni vibaya hivi alivyonia*ta* nduguyangu hatumike peke yangu? Mwambie anisai*d*ie basi.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

41 Bwana akidzigidzya akimwamba, Hewe Mari*a*, Mari*a*, unasirinywa na kuangalazwa na maut'u manji:
42 *e*la uagirweo ni ut'u umwenga: na yu Maria udzatsagula fungu ridzo rambaro k'andausizwa.

UKOMO WA KUMI NA MWENGA.

11. Na-ye arihok*a*la akihv*o*ya Mulungu hat'u hasiku k*w*ák*a*la mumwenga-waho kahi ya afun*d*wi-e kumwamba, Bwana, hufun*d*ye na-swi kuhv*o*ya Mulungu, here hviryat'u Johan'ne arizhoafun*d*ya afun*d*wi-e.
2 Akiamba, Mundihohv*o*ya Mulungu, n*e*nani, Baba, dzina-ro ni ritsuke, ushaha-o ni udze, uhendzago uwe here zho gak*a*lazho mulungu-ni ni gak*a*le na haha dzulu ya-ts'i.
3 K*i*la siku yosi hup'e chakurya chehu cha kuhu*w*aiza.
4 Na-we hurichire makosa gehu, here zho s*i*swi hudzizhom'richira k*i*la mut'u wosi humwisaye: na-we utsahuhirika kahi ya kuj*e*zwa, ela fwokole na ye mui.
5 Akiauza, Kuna mut'u wani k*w*enu andiyek*a*la na m's*e*na-we, akim'k*w*endera us*i*ku wa manane, akimwamba, Ms*e*nangu, niahasa vinolo vihahu,
6 k*w*a kuk*a*la udzire ms*e*nangu udzaf*i*kira k*w*angu kulaa charo-ni, na-mi sina cha kum'ombo*z*eza.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

41 Bwana akajibu, akamwambia, Maritha, Maritha, waudhika na kusumbuka kwa mambo mangi:
42 lakini lihitajiwalo n neno moja: nae Maria ametagua fungu lililo jema ambalo hatanyang'anywa.

MLANGO WA KUMI NA MOJA.

11. Nae alipokuwa akiomba Mngu pahali kadhawakadha hata alipokwisha, mmoja katika wanafunzi wakwe alikuwa kumwambia, Bwana, tufunze naswi kuomba Mngu, kama vile Johanne alivyowafunza wanafunzi wakwe.
2 Akawambia, Mtakapoomba Mngu, semani, Baba, jina lako na litakate, ufaume wako na uje, na yawe mapenzi yako, kama yalivyo mbinguni na juu ya nt'i yawe vivyo.
3 Tupe killa siku chakula chetu cha kututosha:
4 nawe tusamehe makosa yetu kama tumsamehevyo killa tumwiae: nawe usitupeleke katika kujaribiwa tuokoe na muovu.
5 Akawambia, Kuna mt'u kwenu atakaekuwa na rafikiye, akamwendea usiku wa manane, akamwambia, Rafikiyangu, niazima mikate mitatu,
6 kwa kuwa amekuja rafikiyangu amenifikilia kwangu atoka safarini, nami sina cha kumsongezea.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

7 Iye na kum'dzigidzya mo ndani, akimwamba, Utsanisirinya: uno muryango udzafungwa hvino: na mino na ahoho angu hudzakala hurere hosini: sadima kuuka nikakup'e.

8 Namwámba, Angere k'endzi kumup'a kwa kukala ni msena-we, ela kwa hviryat'u adzizhogwirwa ni haya yundauka yundamup'a kila amalazho zhosi.

9 Na-mi namwámba, Hvoyani mundap'ewa; malani-malani mundaona; bishani mundasundulirwa.

10 Kwani ahvoyaye wosi up'ewa, na amalaye uona, na abishaye usundulirwa.

11 Kwani kwenu kuna baba wani andiyehvoywa kinolo ni mwana-we, kidza akamup'a iwe? hedu kumba, akamup'a nyoka hat'u ha kumba?

12 Hedu akim'hvoya iji ra k'uku, yundamup'a hambini?

13 Be, kala ninwi murio ai munamanya kuap'a ahoho enu vip'ewa vidzo: dzee na Babiyenu ariye ko mulungu-ni k'andazidi zhomu kuap'a Roho ra Kutsuka ao mamuhvoyao?

14 Na-ye were akim'omboza mut'u p'ep'o, ni p'ep'o bwibwi; hata haho adzihoombola p'ep'o ye bwibwi akinena. Machangalala mitunganano ya at'u,

15 oangine makiamba, Kuno kuomboza kwakwe p'ep'o ni kahi ya Beeli-zebuli mutawala-p'ep'o.

16 Angine makim'jeza, makimumala muwano ulae dzulu mulungu-ni.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

7 Akamjibu mle ndani, akamwambia, Usiniudhi: mlango umekwisha fungwa, nami nshalala na watoto wangu: sipati ondoka kuja kukupa.

8 Nawambia kwamba, angawa hataki kumpa kwa kuwa ni rafikiye, lakini kwa hivyo asivyoona haya *ata*ondoka *at*ampa ka*di*ri a*ta*kalo.

9 Nami nawambia, Ombani mpawe, *ta*fu*ta*ni muone, bishani mfunguliwe,

10 Kwani killa aombae hupawa, na a*ta*fu*ta*e huona, na abishae hufunguliwa.

11 Kwani kwenu kuna baba gani a*ta*kaeombwa mkate ni mwanawe, akampa jiwe? au samaki, akampa nyoka wala si samaki?

12 au amuombapo ii la k'uku, a*ta*mpa ng'gekitumbo?

13 Basi nywinywi mlio wabaya kwamba mwajua kuwapa watoto wenu vipawa vyema, jee na Babaenu wa mbinguni ha*ta*zi*di* sana kuwapa Roho Mtakatifu hao wamuombao?

14 Nae alikuwa akimchomoa p'epo bubwi, ha*ta* akisha *to*ka yule p'epo alisema yule aliyekuwa bubwi, wale mak'utano ya wat'u waka*taa*jabu:

15 wengine wakasema, Ni kwa Beeli-zebuli, amiri wa p'epo, awachomoavyo yeye p'epo.

16 Wengine wakamuon*da*-on*da*, wakam*ta*ka ishara i*to*ke mbinguni.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

17 Be ye yunamanya maazo gao, akiamba, Kila ushaha wosi udzogazhikana kahi ya m'oyo--we uhendywa mwijo, na kila nyumba yosi idzogazhika kahi ni kugwa.

18 Be na Shetani kala udzagazhika kahi ya m'oyo-we, undaima-dze uryat'u ushaha-we? kwa kukala munaamba hvivi kwamba ni kahi ya Beeli-zebuli hvino niombozazho p'ep'o.

19 Be, hvino niombozazho p'ep'o mino kwamba ni kwa Beeli-zebuli, dzee na ahoho enu maaomboza kahi ya hani? ndo mandihokukala alam'zi enu ao.

20 Ela kaheri kwamba ni kwa chala cha Mulungu niombozazho p'ep'o, kumba, uno ndo, ushaha wa Mulungu udzam'gwerera.

21 Mut'u ngumbao adzehala viyera akikala yunamanyirira nyumba-ye, zho vit'u-zhe ni kukala vizizimu:

22 ela andihoyererwa ni mwandzi-we ngumbao mwenye kum'kira iye, akikala kudhimwa, ni kum'hoka zho viyera-zhe arizhoeremera, akagazha viya-zhe.

23 Asiyekala hamwenga na-mi unikalira dzulu yangu, na asiyekundzumanya hamwenga na-mi utsamula.

24 Kipindi p'ep'o mukolo am'ombolaho mut'u-we, ni kukira kahi ya hat'u habahe hasiho madzi, akimala ha kuoya, hata unaona k'akuna, achamba, Nindauyira nyumba irya niriyombola.

25 Hata unafika akiiona idzasherwa idzahendwa-t'o:

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

17 Nae akijua mawazo yao akawambia, Killa ufaume uliogawanyikana juu ya nafusi yakwe huvun*d*wa, na killa nyumba iliyogawanyikana huanguka.

18 Basi na She*t*ani nae kwamba amegawanyikana juu ya nafusi yakwe, u*t*apata wapi kusimama ule ufaume wakwe? kwa kuwa hivi mnasema kwamba ni kwa Beeli-zebuli niwachomoavyo mimi p'epo.

19 Basi hivi niwachomoavyo p'epo mimi kwamba ni kwa Beeli-zebuli, jee na wenenu wawachomoavyo ni kwa nani? Ndipo nao wa*t*akapokuwa waamzi wenu.

20 Lakini niwachomoavyo p'epo kwamba ni kwa chan*d*a cha Mngu, huo ndio ufaume wa Mngu umekwisha wangilia!

21 Mt'u mwenyi nguvu aliyejifunga silaha zakwe akiwa hali ya kulinda nyumba yakwe, vile vit'u vyakwe vi salama:

22 lakini a*t*akapomwendea mwenziwe aliye na nguvu za*i*di ya yeye, akamshinda, humnyang'anya zile silaha zakwe alizokuwa aki*t*umaini, wat'u wakagawanya vyombo vyakwe.

23 Asiyekuwa hali moja nami, yu kinyume changu, na asiyekusanya pamoja nami hu*t*awanya.

24 Waka*t*i a*t*okwapo mt'u ni p'epo mchafu, hupita katika mwahali msimo maji, yua*t*afu*t*a pa kupumzika, kisha akiona pahali hakuna, husema, *T*'airejea ile nyumba yangu nliyo*t*oka.

25 Ha*t*a akisha fika, huiona imefyagiwa imepambwa:

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

26 haho achenda, achenda hala p'ep'o afungahe maro ai kum'kira iye, makiyangira makiikala ndani, akikala mut'u iye ut'u-we wa wa nyuma ni ui kukira o wa mbere.

27 Kunena-kwe gaga mut'u-muche nganya po! yunaanula mumiro mo mutungano-ni, akimwamba, Ridzakala-t'o zhalo ririrokuzhala na mahombo urigoamwa!
28 Iye akiamba, A'a'a; ela o enye kusikira maneno ga Mulungu na kugamanyirira, ao ndo madzokala-t'o.

29 Hata manaminyana hvivi yo mitunganano akiaha kunena: Kizhalo kiki ni kii, kinamala muwano, na k'akindap'ewa muwano usihokala muwano wa mwambirizi Jona.
30 Kwani here hviryat'u urizhokala muwano wa Jona kwa Anineve, na mwana wa mudamu ni hviryat'u zhenye andizhokala kwa kizhalo kiki.
31 Ro shaha riche ra mwaka-ni rindaima maamuli-ni hamwenga na at'u alume a kizhalo kiki, kaheri yundaamanya kukala alongo, kwa kukala iye wála' mihaka ya-ts'i ya kure zhomu kudza sirikiza ulachu wa Solomon', ela haha, lola, hana ut'u unji kum'kira Solomon'.
32 At'u-alume a Nineve mandaima maamuli-ni hamwenga na kizhalo kino, na-o mandiamanya ni alongo, kwa kukala ao mádzyuta kwa uworo wa Jona, ela, lola we! haha hana ut'u unji kum'kira Jona.
33 K'ahana mut'u adziyeasa tsala, akariika

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

26 ndipo akenda akatwaa wenziwe p'epo sabaa wabaya kuliko yeye, wakangia wakakaa humo, akawa mt'u yule hali yakwe ya mwisho ni mbaya kuliko ya kwanza.

27 Basi, alipokuwa akisema haya, ilikuwa mwanamke mmoja wa katika mk'utano kuinua sauti yakwe, akamwambia, Yamebarikiwa matumbo yaliyokuzaa, na matiti uliyonyonya.
28 Nae akasema, Afu*dh*ali, wamebarikiwa wasikiao neno la Mngu na kulishika.

29 Wa katika kukusanyika wale mak'utano, akaanza kusema, Ni kizazi kibaya kizazi hiki: cha*t*afuta ishara, wala haki*t*apawa ishara, isipokuwa ni ile ishara yakwe Jona.
30 Kwani kama vile ishara ya Jona ilivyokuwa kwa Wanineve, ndivyo a*t*akavyokuwa mwana wa mt'u nae kwa kizazi hiki.
31 Mfaume mke wa kasikazini a*t*asimama katika maamzi na wat'u-waume wa kizazi hiki, *t*ena a*t*awahukumu: kwani ali*t*okea nt'a za nt'i za mwisho kuja kumsikiza Solomon hikima zakwe: nanywi angaliani, hapa pana neno kubwa zai*d*i ya Solomon.
32 Wanawaume wa Nineve wa*t*asimama katika maamzi pamoja na kizazi hiki, nao wa*t*akihukumu, kwa kuwa wao wali*t*ubu kwa kuhubiriwa ni Jona; nanywi angaliani, hapa pana neno kubwa kuliko Jona.
33 Hapana mt'u aliyewasha *t*aa akaiweka pa-

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

hat'u ha kidani-dani, he*d*u ts'i-ni ya p'ishi, isihok*a*la dzulu ya kiya cha tsala, k*w*amba o mangirao mapate kumirik*w*a ni ch'enje-ze.

34 Tsala ra mwiri ndo dzitso, be dzitso--ro rikik*a*la na umwenga-wa-t'o, na mwiri-o wosi undak*a*la na mulangaza: *e*la kaheri rikik*a*la ni rii, na o mwiri-o ukala kiza-kiza.

35 Dzimanyirire bai, p'ore ukak*a*la kiza o mulangaza-o urio mwako ndani.

36 Be, k*w*amba o mwiri-o udzak*a*la na mulangaza kosi-kosi, k'auna hat'u ha kiza kamare, undak*a*la na mulangaza-t'o, here umirik*w*aho ni tsala na kung'ala-ng'ala-k*w*e.

37 Iye unas*u*murira hvivi Farisi nganya akimum*a*la adze arye chakurya k*w*ak*w*e; achangira ndani, akik*e*l*e*si chakurya-ni.

38 Ha*t*a ye Farisi una*l*ola hvivi, akimaka hviryat'u asizhooga mb*e*re za chakurya.

39 Ye Bwana akimwamba, Ninwi Mafarisi kikombe na chano munavitsusa cha-ndze hvivi, *e*la mwenu ndani mudzadzala uhoki na ui.

40 Apambavu nwi, ariyehenda zha-ndze k'a-hendere na zha ndani?

41 *E*la hendani kuap'a akia virizho mo nda-ni; na-nwi hvizho maut'u gosi ni kuk*a*la maeri k*w*enu.

42 *E*la ore wenu Mafarisi, k*w*a kuk*a*la muhenda ts'andzi za uvumbane na mutsu-nga na mboga za makodza k*i*la mudhemba urioko: mukaricha garigo na ngira na ma-hendzo ga Mulungu: na-nwi hvino ndo mu-

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

hali pa *t'*ini ya n*t'*i, wala *t'*ini ya p'ishi, isipokuwa juu ya kinara; illi wat'u wangiao wapate ona mwanga.

34 *T*aa ya mwili ni ji*t*o, basi ji*t*o lako liwapo sawa, na mwili wako wo*t'*e huwa na mwanga: lakini liwapo baya, mwili wako nao huwa kiza-kiza.

35 Angalia basi, usije ukawa kiza mwanga ulio nao ndani yako.

36 Basi uwapo na mwanga mwili wako wo*t'*e, usiwe na kiza ndani po po*t'*e, mwili wako wo*t'*e u*t*akuwa na muanga, kama vile ikumulikiapo *t*aa kwa nuru zakwe.

37 Basi yu katika kusumulia hivi, Farisi mmoja akamwita aje kwakwe ale chakula cha asubuhi; akangia ndani, akakaa katika chakula.

38 Yule Farisi alipomuona, ali*t*aajabu kwa vile asivyonawa mbele ya chakula.

39 Bwana akamwambia, Sasa nywinywi Mafarisi mwatakasa kikombe na chano kwa n*d*e, illa ndani mmejawa ni kunyang'anyana na ubaya.

40 Wapumbavu nywi, aliyefanya vya n*d*e hakuvifanya na vya ndani?

41 Lakini *t*oani zaka hivyo vya ndani, nanywi hivyo ndivyo, vit'u pia vimekuwa ni safi kwenu.

42 Lakini ole wenu Mafarisi, kwa kuwa mwafanya nyushuru za naanaa na sadhabu na mboga zo*t'*e, mwayaa*t*a mambo ya n*d*ia na

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

agirwezho ni kuvihenda, hamwenga na kutsaricha hvino.

43 Ore wenu Mafarisi, kwa hvizho muhendzazho vikalo zha mbere kahi ya migojo, na kulam'sanya kahi ya mihala ya dhora.

44 Ore wenu, aori na Mafarisi, akengi, kwa kukala mudzahalana na mbira zisizooneka zambazo makirao dzulu-ye k'amazimanyire.

45 Be, mumwenga waho o afundi a uagirwi akim'dzigidzya akimwamba, Mufundi, hvivi unenazho gaga udzakala unafwonera siswi.

46 Akiamba, Nanwi ore wenu, afundi a uagirwi, kwa kukala munahika at'u mizigo isiyoadimika, nanwi enye k'amuigut'a na zhala zhenu kimwenga-waho.

47 Ore wenu, kwa kukala munaika vigango zha ambirizi, na-o babizenu mere enye kuaalaga.

48 Hambe munalazha uzhodherwa kwamba mu na-o babizenu kazi-ni mwao: kwa kukala ao ndo maroaalaga, na-nwi ndinwi muaikirao vigango.

49 Ndo urihonena ulachu-wa-t'o wa Mwenye-Mulungu, Mimi ni kuhuma ahumwi na ambirizi mende kwao, na angine mandaaalaga, na kuasirinya-sirinya;

50 kwamba kizhalo kiki kiuzwe milatso ya ambirizi osi iryomwagika hangu kwandika urumwengu,

51 hangu milatso ya Abeli hata milatso ya

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

mapenzi ya Mwenyiezi-Mngu: nanywi haya iliwapasa kuyafanya, pamoja na ku*t*oyaa*t*a yale.

43 Ole wenu Mafarisi, kwa kuwa mwapen*d*a makazi ya mbele katika misikiti na kuamkuzana katika masoko.

44 Ole wenu, waan*d*ishi na Mafarisi, wanafiki, kwa kuwa mu mfano maziara yasiyokuwa wazi, ambayo wenyi kupita juu yakwe hawana habari nayo.

45 Basi walimu wa *t*ora*t*i mmoja-wapo alimjibu, akamwambia, Mwalimu, usemavyo haya watuonea na swiswi.

46 Akasema, Nanywi ole wenu, walimu wa *t*ora*t*i, kwa kuwa mwawatweka wat'u mizigo isiyowezekana, nanywi wenyewe hamuigusi ha*t*a kwa vyan*d*a vyenu kimoja-wapo.

47 Ole wenu, kwa kuwa mwaaka maziara ya manabii, na babazenu ndio waliowaua.

48 Mbona mnashuhu*d*ia kwamba ndinywi nao babazenu katika kazi yao: kwa kuwa wao ndio waliowaua, nanywi ndinywi muwaakiao maziara.

49 Ndipo iliposema hikima ya Mngu, Mimi hutuma kwao mitume na manabii, nao wa*t*awaua baa*dh*i yao na kuwafukuza;

50 illi kipate ulizwa kizazi hiki *d*amu ya manabii wo*t*'e iliyomwaika tangu kupigwa msingi ulimwengu,

51 tangu *d*amu ya Abeli ha*t*a *d*amu ya Zeka-

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

Zekaria ariyeangamika kahi ya kiya cha kutsindzira maombozezo na nyumba ya Mulungu: ni jeri, namwámba kwamba kindakuuzwa kizhalo kiki.

52 Ore wenu, afundi a uagirwi, kwa kukala kigwarya cha ulachu-wa-t'o mudzakihala ninwi mukenda na-cho kure, na o maromala kuangira mudzaazulia.

53 Hata nyuma za kuombola-kwe mumo, makiaha o afundi a uagirwi na Mafarisi kum'ogosha vii, na kum'uza mauzo manji.

54 hamwenga na kumupigira zhamba, kwa kuindza maneno ga kanwa-ke kwamba mapate ra kwenda m'sema.

UKOMO WA KUMI NA MBIRI.

12. HATA kahi ya gaga, makitsungumanira hamwenga at'u anji-anji ho mutungano-ni, hata kumala kuzhogana, akiaha kuambira afundwi-e kwandza, Dzimanyirireni na ts'atsu ya Mafarisi, wambao ndo ukengi.

2 Ela k'ahana ut'u uriofundirwa usiokudza ukaikwa lwazu, na uriofitsika usiokudza ukamanyika-t'o.

3 Kwa ut'u uo mudzigonena kiza-ni gosi gandakusirikizika mulangaza-ni; kaheri mudzigosumurira luts'aga-ni sikiro ra mut'u, gandakudza gajenezwe dzulu ya kitsuri cha nyumba.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

ria aliyeangamia katikati ya utindio na nyumba ya Mngu: naam, nawambia kwamba damu yao kitaulizwa kizazi hiki.

52 Ole wenu, walimu wa torati, kwa kuwa ufunguo wa maarifa mmeutwaa mmeuondoa mbali; wenyewe hamkungia, nao waliokuwa wakingia mmewazuia.

53 Alipokwisha toka humo wakaanza walimu wa torati na Mafarisi kumkamia vibaya, na kumuuza-uza masuali mangi,

54 huku wakiinda maneno ya kanwani mwakwe.

MLANGO WA KUMI NI MBILI.

12. Yu katika kunena haya yakak'utanika mak'utano wat'u wangi mno hata kutaka kukanyagana, ndipo alipoanza kuwambia wanafunzi wakwe kwanza, Jilindeni na t'atu ya Mafarisi, nayo ni unafiki.

2 Lakini hakuna neno lililositirika ambalo halitafunuliwa, na lililofitamana, ambalo halitajulikana.

3 Kwa sababu hii hayo mliyosema kizani yatakuja kusikilikana mwangani, yawayo yot'e; na mliyosumulia katika sikio la mt'u ndani ya maghala, yatakuja kuhubiriwa juu ya madari.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

4 Namwambira nwi asenangu, mutsaogoha ano maalagao mwiri makatsakala na ut'u wa kuhenda kaheri.

5 Be nindam'onyesa ni hani mundiyem'ogoha: m'ogoheni iye ariye na wadimi nyuma za kumwalaga mut'u akam'tsuha kahi ya jahanamu; *ee*, namwamba m'ogoheni iye.

6 Utsongo utsano k'auguzwa kwa p'esa mbiri? na-o k'akalaywa kamwenga-waho mbere za Mulungu.

7 Na-nwi hata zi nyere za vitswa-ni mwenu zidzatalwa zosi: mutsaogoha, kadiri kenu ni kukira ka utsongo unji.

8 Na-mi namwambira, kwamba kila mut'u andiyeniahikiziza mbere za at'u, na-ye yundakudza aahikizizwe ni mwana wa mut'u mbere za malaika a Mulungu.

9 Ela ye adziyenizira nyuso-ni mwa at'u, yundakudza azirwe mwenye nyuso-ni mwa malaika a Mulungu.

10 Na kila mut'u andiyenena ut'u dzulu ya mwana wa mudamu yundarichirwa, ela ye adziyem'hukana Roho ra Kutsuka k'andarichirwa.

11 Kipindi mandihomulongoza mende na-nwi mbere za migojo-migojo, na enye-ts'i, na enye wadimi, mutsasirima kwa kumala kisingo hedu kuaza mudzisingizire-dze, hedu munene-dze:

12 kwani gago gafwahago kuganena mundakudza mufundywe haho henye ni Roho ra Kutsuka.

13 Be mut'u m'siku wa mo mutungano-ni

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

4 Nami nawambia nywi rafikizangu, msiwaogope hao wauao kiwiliwili kisha baa*d*ae wasipate la kutenda.

5 Lakini *t*'awaonya m*t*akaemuogopa: muogopeni huyo aliye na uwezo baa*d*a ya kumuua mt'u akam*t*upa katika jahanam; naam, nawambia, muogopeni huyo.

6 Mashomoro wa*t*ano hawauzwi kwa pesa mbili? nao hasahauliwi mmoja-wapo mbele ya Mngu.

7 Nanwyi ha*t*a nywele za vi*t*wani mwenu zimehasibiwa zot'e: msiche, thamani yenu huzi*d*i ya mashomoro wangi.

8 Nami nawambia kwamba killa a*t*akaenikubalia mbele za wat'u nae a*t*akubaliwa ni mwana wa mt'u mbele za malaika wa Mngu.

9 Lakini aliyenikana nyusoni mwa wat'u a*t*akwenda kanwa yeye nyusoni mwa malaika.

10 Na killa mt'u a*t*akaesema neno juu ya mwana wa mt'u a*t*asamehewa, lakini yule aliyemtukana Roho Mtakatifu ha*t*asamehewa.

11 Waka*t*i wa*t*akapowaongoza wende nanywi mbele ya wat'u wa misikitini na wenyi enzi na uwezo, msifazaike kwa kuaza jawabu, wala jinsi m*t*akavyowajibu, wala muwambieje:

12 kwani Roho Mtakatifu a*t*awafunzia mu*d*a ule m*t*akayowambia.

13 Basi, mt'u mmoja katika mk'utano aka-

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

akimwamba, Mufund*i*, mwambire nd*u*gu yangu k*w*amba anigazhize na-mi ufwa wa baba.

14 Akimwamba, Hewe mut'u, dzaik*w*a ni hani mino nikak*a*la mwalam'zi he*d*u mugazhi dzulu yenu?

15 Akiamba, L*o*lani mudzimanyirire na maut'u ga ku*a*za-*a*za, k*w*ani mut'u uzima-we k'aukala kahi ya kuryat'u kuk*a*la vinji vit'uzhe arizho na-zho.

16 Akiambira funjo, akiamba, Mut'u nganya mupati munda-we wáhenda-t'o;

17 akik*a*la ku*a*za mwak*w*e m'*o*yo-ni, akiamba, Nihende-dze? k*w*ani sina ha kukundzumanyiza mutsere wangu.

18 Akiamba, Ndozho nindizhohenda, nindavundza ts'*a*ga zangu niake nyingine bomu nikakundzumanyize ndani mutsere wangu wosi na vit'u zhangu:

19 niwambire m'*o*yo wangu, Hewe m'*o*yo, una vit'u vinji udzizhoikirwa, zha myaka minji; *o*ya bai, urye unwe ufwahirwe.

20 Mulungu akimwamba, Hewe mujinga, ha*t*a uu us*i*ku wa rero manakum*a*la m'*o*yo-o: be gaga udzigohenda-t'o gandak*a*la ni ga hani?

21 Ndozho adzizhokala mut'u adziikiraye mwenye asihok*a*la mupati k*w*a Mulungu.

22 Akiamba o afund*w*i-e, K*w*a ut'u uu namwambira, Mutsasirimira uzima wenu

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

mwambia, Mwalimu, mwambie nduguyangu kwamba anigawanyie urithi wetu.

14 Akamwambia, Mt'u wewe nimewekwa n nani niwe mwamzi mimi au mgawanyi juu yenu?

15 Akawambia, Angaliani mujilinde na mambo ya ku*t*amani-*t*amani, kwani mt'u uzima wakwe hauwi katika vile vilivyozi*d*i vit'u vyakwe alivyo navyo.

16 Akawambia fumbo, akawambia, Mt'u mmoja *t*ajiri shamba lakwe lilikuwa limezaa sana;

17 akawa ku*t*afakari moyoni mwakwe, akasema, Nifanyeni? kwani sina pa kukusanyia nafaka yangu.

18 Akasema, *T'*afanya hivi: *t'*avun*d*a hizo ch'aga zangu nijenge nyengine k'ubwa, hakusanyie humo nafaka zangu zot'e na vit'u vyangu:

19 kisha niwambie moyo wangu, Ewe moyo wangu, una vit'u vyema vingi ulivyowekewa, vya myaka mingi; pumzika basi, ule, unwe, ufurahi.

20 Mngu akamwambia, Mpumbavu wewe, ha*t*a huu usiku wa leo wa katika kuku*t*aka moyo wako: basi haya uliyotengeza ya*t*akuwa ni ya nani *t*ena?

21 Ndivyo awavyo mwenyi kuiwekea akiba nafusi yakwe, asipokuwa mkwasi kwa Mngu.

22 Akawambia wanafunzi wakwe, Kwa ajili ya haya nawambia, Msi*t*aabikieni maisha

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

hat'u ha mundizhorya; he*d*u miiri yenu hat'u ha mundigovwala.

23 K*w*ani uzima ukira zhakurya na mwiri ukira mavwalo.

24 A*α*zeni ano ngoongoo, zhambazho k'amalaya, k'amavuna, k'amana luts'*α*ga he*d*u ha kuikira vit'u, na-o Mwenye-Mulungu ndeye aap'aye chakurya: na-nwi mudzaakira-dze zhomu ano!

25 K*w*enu kuna hani aa*d*imaye kudziongeza kimo-che mukono mumwenga?

26 Be, mukik*α*la k'amwa*d*ima ha*t*a garigo ma*t*i*t*e, hambe munasirimira gadzigosala?

27 *A*zani gago malua, gamerazho; k'agahenda kazi, k'agahalaza luzi: na-mi namwamba kwamba ha*t*a iye Solomon' kahi ya indzi-re rosi were k'avwalire here dza mwenga--waho gago.

28 Ehe, na zizi ny*α*si za lwanda-ni zambazo rero zichere haha, machero zikatsufwa m'oho--ni, k*α*la Mulungu udzazivwika hvivi, dzee, k'andamuvwika ninwi, henwi enye kuluhiro ch*α*che?

29 Na-nwi mukatsam*α*la mundizhorya he*d*u mundigonwa: kaheri mutsahenda kim*o*yom*o*yo:

30 k*w*ani hvivi zhosi ndo mam*α*lazho k'*o*lo za urumwengu-ni: na-ye Babiyenu unamumanya kuk*α*la muna ut'u na-zho hvivi.

31 *E*la m*α*lani ushaha wa Mwenye-Mulungu, na-nwi mundakudza muongezwe hvivi zhosi.

32 Mutsaogoha nwi kaba*d*i ka*t*i*t*e! kwani udzaona-t'o Babiyenu kumup'a ushaha.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

yenu kwa mtakavyokula; wala hata miili yenu kwa mtakayovaa.

23 Kwani maisha huwa zaidi ya chakula, na mwili huwa zaidi ya mavao.

24 Tafakarini mambo ya k'unguu, ambavyo kwamba hawapandi, hawavuni, hawana ghala wala uch'aga, nao Mwenyiezi-Mngu ndiye awalishae: nanywi mmewapitaje nyuni thamani yenu!

25 Kuna nani kwenu awezae kujizidisha kimo chakwe mkono mmoja?

26 Basi mkiwa hamyawezi hata yaliyo madogo, mbona mnataabikia hayo yaliyobaki?

27 Tafakarini yameavyo maua: hayafanyi kazi, hayasokoti; nami nawambia kwamba Solomon nae katika utukufu wakwe wot'e alikuwa hakuvikwa kama moja-wapo katika hayo.

28 Ehe, hizo nyasi za k'ondeni ambazo leo ziko, na kesho hutupwa t'anuni, kwamba Mwenyiezi-Mngu amezivika hivyo, kefa nywinywi, enywi wenyi imani kidogo.

29 Nanywi msitafute mtakavyokula wala mtakavokunwa: wala msidawae:

30 kwani hivi vyot'e ndivyo watafutavyo *ta*ifa za humu *d*uniani: nae Babaenu awajua kwamba mna haja navyo vit'u hivi.

31 Lakini tafutani ufaume wa Mngu, nanywi mtaongezwa hivi vyot'e.

32 Msiogopeni kundi dogo nywi! kwani ameona vyema Babaenu kuwapa ufaume.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

33 Guzani murizho na-zho mukaalazhizhe vit'u akiya. Dzihendereni vikuchi visizhotumika, vit'u zha kuikwa visizhohunguka zha dzulu mulungu-ni, kusikosengerera mwivi na kusikoononge ka kwa p'oho.

34 Kwani hariho na vit'u zhenu zha kuikwa, na yo myoyo yenu ikala haho.

35 Zhuno zhenu ni vikale kufungwa na matsala genu kuaka:

36 Na-nwi enye kalani here at'u mamurindizao Bwana wao hata auye ko harusi-ni, kwamba adzaho akibisha mamuvugulire haho.

37 Baha ao! ahumiki ano bwano wao andihoaona makichesa matso kipindi andihokudza. Ni jeri namwamba, yundadzifunga chuno, yundaahisa chakurya-ni, aadzirire hehi akaahumikire.

38 Na-ye akidza isa ra hiri hedu ra hahu akiaona hvivi, baha ao! ahumiki ano.

39 Manyani bai, kala ye mwenye nyumba were udzamanya ni murongo wani andihodzirirwa ni mwivi, angere kuchesa matso, na k'angairichire nyumba-ye ikavundzwa.

40 Na-nwi kalani-t'o, kwani ni kahi ya murongo musioaza haho adzaho mwana wa mudamu.

41 Petero akimwamba, Bwana, funjo ii udzafwambira siswi, hedu at'u osi pia?

42 Bwana akimwamba, Ni hani bai, iye mumanyiriri mudzo na ulachu andiyeikwa ni bwana-we dzulu ya uhumiki-we, kwa kuala-

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

33 Uzani mlivyo navyo m*t*oe zaka. Fanyani mifuko isiyokuwa mikuu-kuu, akiba isiyopunguka ya mbinguni, pahali pasiposongea mwivi wala kuharibika kwa nondo.
34 Kwani palipo na akiba yenu na moyo wenu huwa papo.

35 Vyuno vyenu na viwe kufungwa na *t*aa zenu kuwaka:
36 nanywi wenyewe iwani mfano wat'u wamtezamiao bwana wao a*t*akapo kuru*d*i harusini, illi ajapo akibisha, wamfungulie mara.
37 Raha n*d*ao! watumwa wale wa*t*akaonekana kukesha ni bwana wao a*t*akapokuja. Ni kweli nawambia, a*t*ajifunga a*t*awakaribisha chakulani, awendee karibu akawaan*d*ikie vyakula.
38 Nae akija zamu ya pili au akija ya tatu, awaonapo hivi, raha n*d*ao watumwa wale!
39 Fahamuni neno hili *t*uu: kwamba alijua mwenyi nyumba saa a*t*akayojiliwa ni mwivi, angekesha, wala asingeia*t*a nyumba yakwe ikavun*d*wa.
40 Nanywi kaani *t*ayari, kwani saa ajayo mwana wa mt'u ni saa msiyo*th*ani.

41 Pe*t*ero akamwambia, Bwana fumbo hii umetu*t*olea swiswi au wat'u pia?
42 Bwana akamwambia, Basi n nani huyo wakili mwema na akili a*t*akaewekwa ni bwana

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

zhiza at'u mafungu ga chakurya kwa makati--ge ?

43 Baha iye ! muhumiki ambaye bwana-we yundam'tekeza unahenda hvivi ho andihokudza.

44 Ni jeri, namwamba kwamba yundamwinya dzulu ya arizho na-zho zhosi :

45 kaheri andihonena ye muhumiki m'oyo--ni-mwe, Bwana-wangu yunakala dii, aahe kuapiga o ahumiki alume na o ahumiki ache, kuno akirya akinwa akirea :

46 ndo Bwana-we muhumiki yuyat'u andihom'kwendera kwa siku asiyoaza na murongo asiomanya, akamutsambule, amup'e fungu--re hamwenga na maso kuluhiro.

47 Na yuyat'u muhumiki ambaye were udzamanya mahendzo ga bwana-we na k'agahendere-t'o, hedu k'ahendere here dza mahendzo ga Bwana-we, yundakupigwa mapigo manji :

48 na yuyat'u ambaye k'amanyire, na-ye udzahenda gaagirwego ni mapigo, yundapigwa machache. Na kila mut'u wosi adziyep'ewa vinji, na-ye kwakwe ni kumalwa vinji : na-ye madziyem'ikira vinji kwakwe, mandakudza mala kwakwe vinji vidzokira.

49 Nidzire gwaga m'oho dzulu ya-ts'i, na kala udzaaka kare, nimale-ni ?

50 Ela nina kutobywa kwangu nindikotobywa ; na-mi dzakamilwa-dze hata gamarigisike !

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

wakwe juu ya utumishi wakwe, kwa kuwa*t*olea wat'u posho kwa waka*t*i wakwe ?

43 Raha n*d*akwe ! mtumishi yule, ambaye bwana wakwe akija a*t*amuona akifanya kama haya.

44 Ni kweli nawambia kwamba a*t*amsimamisha juu ya vyo*t'*e alivyo navyo.

45 Lakini mtumishi yule a*t*akaposema moyoni mwakwe, Bwana wangu yuakawia, akawa kuwapiga wale watwana na vijakazi, akila akinwa akilewa :

46 ndipo a*t*akapomwendea bwana wakwe mtumwa yule kwa siku asiyo*th*ani na saa asiyojua, ampasue kati, ampe na fungu lakwe pamoja na wasio imani.

47 Na mtumwa yule aliyejua mapenzi ya bwana wakwe, wala hakujitengeza wala hakutenda kama mapenzi ya bwana wakwe, a*t*apigwa yule fimbo nyingi :

48 na yule asiyejua, nae amefanya yaliyosi*t*ahili na mapigo, a*t*apigwa fimbo kidogo. Na killa aliyepawa vingi, kwakwe vi*t*a*t*akwa vingi ; nae waliyempa amana vit'u vingi, wa*t*am*t*aka vilivyozi*d*i.

49 Nimekuja kumwaya moto juu ya n*t'*i, nao kwamba unakwisha waka, vinani ?

50 Lakini nna mazamisho yangu ni*t*akayo zamishwa, nami jinsi nilivyosongwa ha*t*a ya*t*imie !

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

51 He*d*u munamba-dze, nidzire angiza udheri kahi ya ts'i? Namwamba sozho, *e*la k'ai ni matsanyo *t*u'.

52 K*w*ani hangu hvikara vindak*a*la at'u atsano maro nyumba mwenga kutsanywa airi k*w*a ahahu na ahahu k*w*a airi.

53 Mandatsanywa babe-mut'u na mwana-we mwana-mulume, na mwana-mulume na baba-ye: na mame-mut'u na mwana-we mwana-muche, na mwana-muche na mameye, ami-zhala na muk*a*za-mut'u, na muk*a*za-mut'u na ami-zhala-ye.

54 Akiamba na yo mi*t*unganano, Mukiona ingu ridzaanuka mutswerero-ni, haho mu-ne*n*a k*w*amba, *W*ula inadza, ikak*a*la ni hvizho:

55 na mukis*i*kira p'eho ya kutsano inaruruma, mune*n*a k*w*amba, Rindak*a*la dzua; rikak*a*la.

56 Henwi akengi, kumba munamanya kuung'aza-t'o uso wa urumwengu, hambe maka*t*i gaga k'amumanya kugang'aza!

57 Hambe nwi k'amwalamula jeri enye!

58 K*w*ani uchenda hvivi na muk'ondo-o k*w*enda na-ye kwa liwali, henda kikani k*w*amba akuriche muchere nyosi ngira-ni; p'ore akaku*w*ururа ha*t*a k*w*a mwalam'zi, mwalam'zi akakuika k*w*a mulazhi wa ma*d*eni, mulazhi akakug*w*aga chumba-ni.

59 Nak*w*ambira k'ula' mumo ha*t*a urihe kasiku kandikosala kosi.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

51 Mwaonaje? nnakuja kutia amani katika nt'i? Nawambia la! illa afu*dh*ali magawanyikano.

52 Kwani tangu sasa i*t*akuwa wat'u wa*t*ano walio nyumba moja kugawanyikana wawili kwa watatu, na watatu kwa wawili.

53 Wa*t*agawanyikana babae-mt'u na mwanawe mwanamume, na mwanamume na babae; mamae-mt'u na mwanawe mwanamke, na mwanamke na mamae; mamavyaa na mkewe mt'u, na mkewe mt'u na mamavyaa-e.

54 Akawambia na wale mak'utano, Killa mkiona wingu limeinuka p'ande za ma*t*wioni, mara husema, Mvua yaja, ikawa ndivyo:

55 na mkisikia kasikazi yavuma, husema, I*t*akuwa jua kali; ikawa.

56 Wanafiki nywinywi! kumbe uso wa ulimwengu mwajua kuutambua, mbona nanywi hamjui kuutambua waka*t*i huu nao!

57 Nanywi mbona hamwamui haki wenyewe!

58 Kwani umuan*d*amapo m*d*awa wako ukenda nae kwa liwali hivi, fanya bi*d*ii mli nyot'e n*d*iani, asije akakupeleka kwa ka*dh*i akikuburu*t*a-buru*t*a, yule ka*dh*i akakutia kwa m*t*ozi wa ma*d*eni, yule m*t*ozi akakubwaga gerezani.

59 Nakwambia, hu*t*oki humo ha*t*a wishe lipa pesa ya mwisho, kamwe.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

UKOMO WA KUMI NA T'AHU.

13. Be mákala haho angine kipindi kicho mam'p'ao uworo wao Agalili mambao Pilato wátsanganya milatso yao hamwenga na masadaka gao.

2 Jesu akiadzigidzya akiauza, Muamba-dze? Agalili ao mere enye dambi kuakira Agalili angine osi, kwa gago garigoapata?

3 Hat-ta! namwámba sozho: ela m'sihokolwa mundaangamika nyosini hvizho zhenye.

4 Hedu arya kumi na anane mambao munara wáagwerera dzulu yao kurya Siloam', munaaona ni at'u a makosa arya kukira at'u osi makelesio haha Jerusalem?

5 Hat-ta, namwamba; ela m'sihokolwa mundaangamika nyosini hviryat'u zhenye.

6 Be akiambira funjo ii: Were mut'u m'siku na mukuyu-manga-we udzauangiza kahi ya munda-we wa mikongoza-manga: achenda mala ndude dzulu-ye; k'aonere.

7 Akimwamba mumanyiriri wa mikongoza-manga, Lola, myaka mihahu ii ninadza nikimala ndude dzulu ya mukuyu-manga uu, nisione: uteme-ts'i bai, hambe ueremerere ulongo zho!

8 Akim'dzigidzya, akimwamba, Bwana, uriche mwaka uu tu', hata niurimire na kuuangiziza kitole-tole.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

MLANGO WA KUMI NA T'ATU.

13. Na zamani ile-ile walikuwapo wat'u wamwambiao habari ya Wagalili wale Pilato aliotanganya damu yao na masadaka yao.

2 Akawajibu akawambia, Mwawathania Wagalili hao kuwa wamekuwa wenyi dhambi kuwashinda Wagalili wot'e, kwa kuwa walipatikana wao ni mambo hayo?

3 Nawambia, hasha; lakini msipotubu, mtapotea vivyo pia nyot'e.

4 Au wale kumi na wanane, walioangukiwa ni buruji huko Siloam, likawaua, mwawathania kwamba wamekuwa wakosaji wale kushinda wat'u wot'e wak'etio Jerusalem?

5 Nawambia, hasha; lakini msipotubu, mtapotea nyot'e kama vile.

6 Basi akatoa fumbo hii: Alikuwa fulani na mtini wakwe ameutulia katika shamba lakwe la mizabibu: akenda akitafuta matunda juu yakwe, asione.

7 Akamwambia mlinzi wa mizabibu, Tezama, myaka mitatu hii naja hapa hitafuta matunda juu ya mtini huu, nisipate k'itu: uteme nt'i, mbona unaulemelea udongo nao?

8 Akamjibu, akamwambia, Bwana uate mwaka huu nao hata nishe kuupalilia na kuutilia samadi.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

9 Kidza nyuma-ze ukihenda ndude, bai! ela usihohenda, be ndo uuteme.

10 Hata siku ya Sabato were akifundya at'u kahi ya migojo yao rimwenga-waho.
11 Na-ye po! were haho mut'u-muche na roho ra uhuye-huye hangu myaka kumi na minane, mwiri-we udzam'zama, k'adima kuanuka kara-kara.
12 Jesu arihom'ona akimwiha; akimwamba, Hewe muche udzavugulirwa uhuye--huye-o.
13 Akim'ika mikono dzulu-ye, akigoloka haho henye, akim'lika Mwenye-Mulungu.
14 Akidzigidzya ye muzhere wa rigojo-ni, akikala udzatsukirirwa hvirya adzizhokala kuhoza mut'u kwa siku ya Sabato; akiaamba o mutunganano, Kuna siku t'andahu zifwahazo kuhenda kazi: ndzoni mukahozwe kwa siku zizo bai, ela mutsadza kwa siku ya Sabato.
15 Bwana akim'dzigidzya, akimwamba, Henwi akengi, kila mut'u wenu kwa siku ya Sabato k'avugula ng'ombe-ye hedu ndzowe-ye kidau-ni akenda na-ye kwenda m'nwesa?
16 Ehe, na yuyu, na-ye ni mwana wa Abaraham', mut'u-muche adzefungwa ni P'ep'o myaka kumi na minane ii, hambe k'afwaha yuyu akavugulwa kifungo kiki kwa siku ya Sabato?
17 Arihonena gaga makiona haya osini mariom'kahalira. Machererwa o mutunganano

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

9 Kisha baa*d*ae ukizaa matunda, haya ! la, hauzai, basi, ndipo uu*t*eme.

10 Basi siku ya Saba*t*o alikuwa akifunza katika misikiti yao mmoja-wapo.
11 Nae huyo ndiye, mwanamke aliyekuwa na roho ya unyonge tangu myaka kumi na minane, nae mwili wakwe umemwinama, hawezi kuinuka sawa-sawa.
12 Jesu alipomuona akamwita akamwambia, Mwanamke umefunguliwa unyonge wako.
13 Akamweka mikono yakwe juu yakwe, akanyoka mara ile, akawa kumsifu Mwenyiezi-Mngu.
14 Basi yule imamu wa mskiti akajibu, amekasirika kwa vile Jesu alivyompoza mt'u kwa siku ya Sabato, akawambia mk'utano, Kuna siku si*t*a zifaazo kufanya kazi, basi n*d*oni mupozwe kwa siku hizo, wala si kwa si*k*u ya Saba*t*o.
15 Bwana akamjibu akamwambia, Enywi wanafiki nanywi, killa mmoja wenu kwa siku ya Saba*t*o hafungui ng'ombe wakwe au p'unda wakwe horini akenda nae kwenda mnwesha ?
16 Kaifa huyu, nae ni mwana wa Abaraham, mwanamke aliyefungwa ni She*t*ani myaka kumi na minane hii, mbona hafai huyu kufunguliwa kifungo hiki nacho kwa siku ya Saba*t*o ?
17 Aliposema haya, wali*t*ahayari wot'e waliomshikia kinyume, wakafurahi mk'utano wot'e

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

wosi k*w*a ut'u wa go maut'u ga nguma gosi garigohendwa na-ye.

18 Be ndo arihoamba: Udzahalana na inoni ushaha wa Mulungu? Kaheri niuhalanye na inoni?
19 Udzahalana na t'embe ya hara*d*ali, ya-mbayo mut'u wáihala, achenda itsuha kahi ya munda-we, ikimera ikik*u*la, ha*t*a ukik*a*la muhi, ts'ongo za p'eho-ni makihenda makalo gao *t*'ai-ni mwak*w*e.
20 Akin*e*na kaheri, Niuhalanye na inoni ushaha wa Mulungu?
21 Udzahalana na ts'ats'u ariyohala mwana--muche, akiifitsa kahi ya p'ishi t'ahu za unga, ha*t*a ukihenda ts'ats'u wosi.

22 Na-ye were aki*d*engereka midzi-midzi na udzidzi-udzidzi akifun*d*a-fun*d*a, kuno achenderera mb*e*re luhande lwa Jerusalem'.
23 Mut'u nganya akimwamba, Bwana kuna at'u anji maro kuokoka-ni? Akiamba:
24 Henderani kikani muangire kahi ya muryango muhutsu, k*w*ani namwamba k*w*amba at'u anji mandam*a*la kuangira matsa*d*ima.
25 Maka*t*i ye mwenye nyumba andihoima na kuufunga muryango, na-nwi mundihoaha kuima-ndze na kuubisha muryango, mun*e*ne, Bwana, husundurire: ndo andihodzigidzya, amwambe, Simumanya mula'ko.
26 Ndo mundihoaha kun*e*na, S*i*swi fwere

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

kwa sababu ya mambo ya utukufu yot'e yaliyotendwa ni yeye.

18 Basi ndipo akasema, Ufaume wa Mngu n nini mfano wakwe? nami niufananishe na k'itu gani?
19 Ni mfano t'embe ya haradali, aliyotwaa mt'u akatupa katika shamba lakwe: ikamea, ikakua, ukawa mti, nyuni wa angani wakakaa t'agaani mwakwe.
20 Akasema mara ya pili, Niufananishe na k'itu gani ufaume wa Mngu?
21 Ni mfano t'atu aliyotwaa mwanamke akasitiri ndani ya p'ishi t'atu za unga, hata ukawa wot'e u t'atu-t'atu.

22 Nae alikuwa akizunguka miji-miji na vijiji-vijiji, akifundisha wat'u, huku akisongea mbele kwenda Jerusalem.
23 Mt'u mmoja akamwambia, Bwana, kuna wat'u wangi walio kuokokani? Akawambia:
24 Fanyani jitihadi mngie katika mlango mwembamba; kwani nawambia kwamba kuna wangi watakaotafuta kuungia, wasipate.
25 Wakati atakaposimama mwenyi nyumba na kuufunga mlango, nanywi muanzapo kusimama n'de na kuubisha mlango, mseme, Bwana, tufungulie; wakati huo atajibu awambie, Siwajui mtokapo.
26 Ndipo mtakapoanza kusema, Swiswi tuli-

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

hukirya hukinwa mbere-zo, na-we ukifundya mwehu kahi ya ngira bomu.

27 Na-ye yundamwamba, Simumanya mula'ko: ukani muahuke kure na-mi nyosini ahendi a ui.

28 Haho kundakala na kiriro na kuluma meno makati mundihom'ona Abarahamu na Isaaki na Jakobo na ambirizi osini ma kahi ya ushaha wa Mulungu, kuno enye munatsufwa-ndze.

29 Mandakudza na mala'o maomborero ga dzua na mutswerero-we, na vuri-ni na mwaka--ni, kudza kukelesi chakurya-ni kahi ya ushaha wa Mulungu.

30 Na-nwi lola-ni kuna at'u a nyuma mandiokala a mbere, na a mbere mandiokala a nyuma.

31 Na murongo uryat'u mám'kwendera at'u nganya asiku hat'u ha Mafarisi, makimwamba: Uka uombole kuno, kwani Herode yunamala kukwalaga.

32 Akiambira, Endani mukamwambire yuya mbawa, Lola, rero na machero mimi ni kuomboza p'ep'o na kuhenda uhozi, na siku ya hahu ndo nitimizwaho.

33 Ela hamwenga na gaga gosi, rero na machero na muhondo niagirwe ni kwenenda; kwa kukala k'azhadimika kuangamika mwambirizi yuchere-ndze ya Jerusalem'.

34 Hewe Jerusalem', Jerusalem', ialagayo ambirizi na kuapiga na mawe idzioreherwa

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

kula tukinwa mbele zako, nawe ukifunza kwetu katika n*d*ia k'uu.

27 Nae a*t*awambia, Siwajui m*t*okapo: ondokani mbali nami nyo*t'*e wafanyaji wa uovu.

28 Ku*t*akuwa na vilio na kuuma meno wakat*i* m*t*akapomuona Abaraham, na Isaaki, na Jakobo, na manabii wo*t'*e wa mumo katika ufaume wa Mngu, wenyewe mki*t*upwa n'*d*e.

29 Ku*t*akuja wat'u wa*t*okao maawioni na ma*t*wioni, na kasikazini na kusini, kuja kuk'e*t*i chakulani katika ufaume wa Mngu.

30 Nanywi angaliani, kuna wat'u wa nyuma wa*t*akaokuwa wa mbele, na wa mbele wa*t*akaokuwa nyuma.

31 Saa ile-ile wakamwendea Mafarisi kadhawakadha, wakamwambia, Ondoka u*t*oke huku, kwani Hero*d*e a*t*aka kuua.

32 Akawambia: Endani mkamwambie yule mbweha: Angalia, leo na kesho mimi huchomoa p'epo na kutenda upozi, nami siku ya tatu hukamilika.

33 Pamoja na haya leo na kesho na kesho-ku*t*wa imenipasa kwenenda: kwa kuwa haimkiniki kuangamia nabii akali n'n*d*e ya Jerusalem.

34 Jerusalem, Jerusalem, iwauayo manabii na kuwapiga mawe ilioletewa kwakwe, mimi

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

kwakwe, mimi k'ana nyingahi dzakala kumala kuatsungumanya ahoho-o, here hviryat'u zha k'uku na ana-e ts'i-ni ya mahaha-ge, mukakala k'am'hendzi.

35 Ii ndoyo, mudzarichirwa nyumba yenu! Be namwámba, k'amundaniona ng'oo, hata munene, Uhadzwa-t'o adzaye kwa dzina ra Bwana.

UKOMO WA KUMI NA N'NE.

14. Be kwákala arihoangira nyumba-ni kwa mumwenga-waho kahi ya aryat'u Mafarisi abomu-abomu kwa siku ya Sabato, kwa kurya chakurya, ao manam'lolera hvivi;

2 na-we lola, were haho nganya m'siku udzam'kalira mbere-ze mwenye ukongo wa fura.

3 Jesu akidzigidzyà, akinena na-o afundi a uagirwi na Mafarisi, akiauza, Ndo hat'u ha uagirwi kuhoza kwa siku ya Sabato?

4 O makinyamala. Iye na kum'gwira, akim'hoza, akimwamulira ende.

5 Akiauza, Ni mut'u wani kwenu, akikala yuna ndzowe-ye hedu ng'ombe-ye udzagwa mutsara-ni, na-ye k'andamutizha haho henye kwa siku ya Sabato?

6 Na k'amadimire kum'dzigidzya maneno gaga.

7 Be akiambira funjo o marioifwa, aki-

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

mara ngapi nimetaka kuwakusanya watoto wako, mfano vilevile wa k'uku awakusanyavyo makinda yakwe t'ini ya mabawa yakwe, msikubali.

35 Hiyo ndiyo, mmeatiwa nyumba yenu! Basi nawambia kwamba hamnioni tena kamwe hata mseme, Amebarikiwa ajae kwa jina la Bwana.

MLANGO WA KUMI NA NNE.

14. Basi ilikuwa alipokwisha ngia katika nyumba ya mmoja-wapo katika wakuu wa Mafarisi kwa siku ya Sabato illi kula chakula, nao wamuangalia hivi;

2 nae huyo ndiye, mt'u mmoja mwenyi ugonjwa wa safura yu papo, amemkabili mbele yakwe.

3 Jesu akajibu, akasema nao wale walimu wa torati na Mafarisi, akawauza, Ndiyo halali kupoza kwa siku ya Sabato?

4 Wao wakanyamaa. Akamshika, akampoza, akampa ruhusa ya kuondoka.

5 Akawauza, Kwenu kuna mt'u gani, nae ng'ombe wakwe au p'unda wakwe ametubwikia kisimani, wala hamuopoi mara ile kwa siku ya Sabato?

6 Nao hawakupata kuyajibu maneno haya.

7 Basi akawambia fumbo wale walioitwa,

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

tsundza hvizho matsagulazho vikalo zha mbere, akiambira.

8 Undihoifwa ni mut'u kwenda harusi-ni, usende ukakelesi vikalo zha mbere: p'ore ikakala udzaifwa mut'u mwenye nguma kukukira uwe,

9 akadza iye adziyemwiha nyosi akakwambira, Muhise yuno; uwe ukadza gwira hat'u ha nyuma henye-henye kwa kuona haya.

10 Ela uwe undihoifwa, enda ukakelesi hat'u ha nyuma, vikale kwamba, andihokudza iye ariyekwiha, iye kukwambira, M'sena, sengerera ku mbere, na-we ukale na ishima mbere za andzi-o mukelesio nyosi.

11 Kwa kukala kila mut'u adzikunyaye mwenye utserezwa, na adzitserezaye ukunywa.

12 Akimwambira na-ye ariiyemwiha, Undihohenda chunga hedu kilaliro cha sadaka, utsaiha asena-o, hedu ndugu-zo, hedu mbari--zo, hedu atoi-o enye mali; p'ore ao makakwiha kaheri kwa ut'u wa hvizho zhako, ukapata mariho.

13 Ela uwe undihohenda sadaka, aihe akiya, na enye vigut'u, na vidende, na atsowi a matso:

14 na-we undakala na nyoha ya Mulungu, kwa hvizho masizhokala na cha kukuriha ano: kwani undapata kurifwa-ko kufufuka-ni kwa enye ujeri.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

akitunza hivyo watauavyo makao ya mbele, akawambia:

8 Utakapoalikwa ni mt'u kwenda harusini usik'eti makazi ya mbele; isije ikawa amealikwa mt'u mwenyi kuhishimiwa zaidi ya wewe,

9 kisha akaja yule aliyewaalika nyot'e, akakwambia, Mpishe huyu: ukawa kushika pahali pa nyuma sana kwa kutahayari.

10 Lakini wewe utakapoalikwa, enda ukakae pale nyuma, illi ajapo yule aliyekualika, akwambie, Rafiki songea mbele p'unde; ndipo nawe utakapokuwa na hishima mbele za wat'u wot'e waliok'eti nawe.

11 Kwa kuwa killa mwenyi kujitukuza atakwenda twezwa, na mwenyi kujitweza atatukuzwa.

12 Basi nae akamwambia yule aliyemwalika: Utakapofanya chakula cha asubuhi au cha mtana, usiwete rafiki zako, wala nduguzo, wala jamaa zako, wala jirani zako wenyi mali; wasije wakakualika nawe badala yakwe, ukapata malipo.

13 Lakini ufanyapo karamu, wete masikini, vigwit'u, wenyi viguu, vipofu;

14 nawe utakuwa na raha, kwa kuwa hawana la kukulipa hao: kwani malipo yako utakuja yapata kufufuliwani kwa wenyi haki.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

15 Be yunasikira hvivi mumwenga waho aryat'u mariokelesi na-ye osini chakurya-ni, akimwamba, Baha iye, andiyekurya chakurya kahi ya ushaha wa Mulungu.

16 Akimwamba, Wákala nganya m'siku kuhenda sadaka bomu, akiiha at'u anji.

17 Hata makati ga chakurya kuriwa akim'huma muhumiki-we akaambire o maroifwa, Ndzoni, kwa kukala zhakurya vidzakala.

18 O makiaha kum'lazhizha kila mut'u kisingo-che cha kudzisingizira. Yuno wa mbere wámwamba, Mino dzagula munda, suti nende nikaulole: nakumala unirichire.

19 Mwandzi-we akiamba, Dzagula ng'ombe kumi mbiri-mbiri; be nende nikazijeze: nakumala unirichire.

20 Mungine akiamba, Dzalola muche, be ndo kuno kutsadima kudza mino.

21 Be yuya muhumiki akifika kwa bwana-we, akimp'a uworo maut'u garyat'u. Akitsukirwa yuyat'u mwenye-ts'i, akimwamba muhumiki-we, Ombola kimoho-moho, uende ngira bomu na mihala ya mudzi, ukaahale akiya na enye vigut'u na marofwa matso na vidende ukaarehe mu ndani.

22 Ye muhumiki akiamba, Bwana, gadzahendeka go udzigoamula; kaheri hachere na makalo hata hvikara.

23 Bwana akimwambira muhumiki, Ombola uende ngira za cha-ndze na za k'anda-k'anda, ukaaangize hamwenga na kuahendya nguvu, kwamba nyumba yangu ipate kuadzala tele.

Digitized by Google

Original from HARVARD UNIVERSITY

15 Aliposikia mambo yale mmoja-wapo katika wale waliok'eti nae chakulani, alimwambia, Raha ndakwe atakaekula chakula katika ufaume wa Mngu.

16 Akamwambia, Mt'u mmoja alikuwa kufanya karamu k'uu, akaalika wat'u wangi.

17 Hata wakati wa kula chakula alimtuma mtumwa wakwe ende akawambie wale walioalikwa, Ndoni, kwa kuwa vyakula viko tayari.

18 Wakaanza kutoa udhuru wot'e kwa nia moja. Wa kwanza alimwambia, Nimenunua shamba, nami sharuti nende nikaliangalie: tafadhali unisamehe.

19 Akasema mwengine, Nimenunua ng'ombe jozi t'ano, nami nenda kuzijaribu: tafadhali unisamehe.

20 Mwengine akasema, Nimeoa mke, ndipo nami nisiweze kuja.

21 Akenda yule mtumwa, akamuarifu bwana wakwe mambo haya. Ndipo akakasirika yule mwenyi-nyumba, akamwambia mtumwa wakwe, Toka upesi, uende ndia k'uu na mitaa ya mji, ukawatwae masikini na vigwit'u na vipofu na viguu, ukawalete ndani.

22 Akasema yule mtumwa, Bwana, hayo uliyoagiza yansha tendeka: hata sasa ikaliko nafasi.

23 Yule bwana akamwambia mtumishi, Toka uende ndia za n'de na mipakani, ukawatenze nguvu wangie ndani, nyumba yangu ipate jaa tele.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

24 K*w*ani namwámba, kahi ya alume arya marioifwa k'ahana mumwenga andiye*tat*a chakurya changu.

25 Makim'*t*uwa mi*t*unganano mibomu; aki*d*engereka, akie*r*ekeza, akiamba:
26 Mut'u akinidzirira k*w*angu, asihok*a*la ni mwenye kum'zira baba-ye na mamiye na muche-we na ana-e, na nd*u*gu-ze alume na nd*u*gu--ze ache, na m'*o*yo-we mwenye: k'a*d*ima kuk*a*la mufun*d*wi wangu yuno.
27 Mut'u wosi asiyeutsukula muhi-we wa kukinganywa akadza akani*t*uwira nyuma yangu, k'a*d*ima kuk*a*la mufun*d*wi wangu.
28 K*w*ani mwenu kuna mut'u wani am*a*laye kuaka munara, na-ye k*w*andza k'ake*l*esi k*w*a kuhenda ma*t*alo hat'u ha ka*d*iri-ke, k*a*la yuna cha kuumari*g*isa-t'o:
29 P'ore nyuma ya kuutsimba maina o munara-we, haho ak*a*laho k'a*d*ima kuumarig*i*sa, at'u osi madzioona maut'u garyat'u makak*a*la kum'tsea,
30 mane*n*e k*w*amba, Mut'u yuyu u*dz*aaha kuaka, na k'a*d*imire kumarig*i*sa.
31 He*d*u kuna shaha wani endaye m'p*i*ga viha shaha mwandzi-we, asihoke*l*esi k*w*andza kum*a*la kuhenda njama k*a*la yundaa*d*ima na at'u magana-kumi lwa-kumi k*w*enda onana na-ye am'dziriraye na at'u magana-kumi lwa--makum*i*-meri?
32 Na-ye akik*a*la k'aa*d*ima, ni kulazha uhumwi akam'hirikira yuyat'u yuchere kure zhomu, mende makamum*a*le mane*n*o ga kurya udheri.

Digitized by Google

Original from HARVARD UNIVERSITY

24 Kwani nawambia kwamba katika waume hao walioalikwa, hapana mmoja atakaeonda chakula changu kamwe.

25 Wakamwandamia mak'utano makuu; akageuka akawalekeza, akawambia:
26 Mt'u akinijia kwangu, asipomtukia babae na mamae, na mkewe na wanawe, na nduguze waume na wake, na maisha yakwe nayo: hawezi huyo kuwa mwanafunzi wangu.
27 Mt'u yo yot'e asiyeutukua msalaba wakwe akaja nyuma yangu, hawezi kuwa mwanafunzi wangu.
28 Kwani kwenu kuna mt'u gani atakae jenga mnara, nae kwanza hak'eti akafanya hisabu, kwamba yuna cha kuutimiza?
29 Asije akawa hawezi kuumaliza baada ya kuupiga msingi, kisha akenda tekwa ni wat'u wot'e walioona mambo yale,
30 akaambiwa: Mt'u huyu alianza kujenga, ikamshinda kumaliza.
31 Au kuna mfaume gani endae kumpiga vita mfaume mwenziwe, nae kwanza hak'eti akafanya shauri, kwamba aweza yeye na wat'u asharat-alafu kwenda kumk'uta amjiae na wat'u ishirini alfu?
32 Nae akiwa hawezi, hutoa ujumbe akampelekea yule akali mbali sana, kwa kumtaka sharuti za amani.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

33 Be ni hvizho zhenye, na kila mumwenga wenu asiyericha zhosi arizho na-zho, k'adima kukala mufundwi wangu.

34 Be, munyu ni kit'u kidzo: ela kaheri kala o munyu udzahola kutsama-kwe, unda-tsanywa na inoni?

35 K'aufwaha munda, k'aufwaha dzala; ela at'u ni kuutsuha-ndze. Mwenye masikiro ga kusikira ni asikire.

UKOMO WA KUMI NA TS'ANO.

15. Be apizi a ts'andzi na enye dambi mere makim'sengerera kumala kum'sirikiza,

2 makinung'unika o Mafarisi, ao na aori ka-heri: makiamba, Iye ukaribisha enye dambi, kidza ni kurya na-o.

3 Akiambira funjo ii: akiamba,

4 Kuna mut'u wani mwenu mwenye mbuzi gana za ng'ondzi, hata ikikala mwenga-we idzamwangamikira k'andaricha zirya makumi--chenda na mbuzi chenda muryat'u weru-ni, ende akamumale-male yuya adziyeangamika, hata am'one?

5 Na-ye akidza m'ona, udzihika dzulu ya vituro achererwa.

6 Hata unafika kwakwe nyumba-ni, uaiha asena-e na at'u makelesio hehi na hehi, akaambira, Ererwani hamwenga na-mi, kwa ku-

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

33 Ndiyo yaliyo, basi, na killa mmoja wenu asiyeata vyot'e alivyo navyo hawezi kuwa mwanafunzi wangu.

34 Basi munyu ni kit'u chema: lakini ule munyu kwamba umetokwa ni tamu yakwe, hutiwaje tamu tena?

35 Haufai nt'i, haufai jaa: wat'u huutupa nde. Mwenyi masikio ya kusikia nasikie.

MLANGO WA KUMI NA T'ANO.

15. Basi watozi wa nyushuru na wenyi dhambi walikuwa kumsongelea kwa kumsikiza:

2 wakanung'unika Mafarisi na waandishi, wakisema, Huyu yuawakaribisha wenyi dhambi, tena yuala nao.

3 Akawambia fumbo hii: akasema,

4 Kwenu kuna mt'u gani mwenyi k'ondoo mia, nae akiwa ampotea mmoja-wapo hawaati wale tisia wa tisiini mle barani, akenda akamtafuta-tafuta yule aliyepotea hata amuone?

5 Nae akisha muona, hujitweka mabegani mwakwe kwa kufurahi.

6 Kisha afikapo nyumbani kwakwe, huweta rafikize na jirani, akawambia, Furahiwani

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

kala dzaiona irya mbuzi yangu ya ng'ondzi iriyoangamika.

7 Namwámba kwamba ni hvizho zhenye, kundakala na kuererwa kahi ya mulungu-ni kwa ut'u wa mut'u mumwenga mwenye dambi adziyekolwa ni ut'u-we ui, kukirà zha at'u makumi-chenda na chenda enye ujeri masiokala at'u a kukolwa na ut'u.

8 Hedu kuna mut'u-muche wani, yuna rupia kumi, na-ye akikala udzaangamiza rupia mwenga k'aasa tsala, akashera kahi ya nyumba, akaimala-mala kwa kikani hata aione:

9 hata akiiona hvivi, uatsungumanya asena--e ache na at'u-ache andzi-e, akaamba, Ererwani na-mi, kwa kukala dzaiona yo rupia iriyonangamika.

10 Namwámba, hata ko kwa malaika-e Mwenye-Mulungu kuna kuererwa hvizho kwa ut'u wa mudambi mumwenga akolwaye.

11 Akiamba: Were nganya m'siku na ana-e at'u airi ana-alume.

12 Yuyat'u mutite akimwamba baba-ye, Baba, p'a riro fungu ra mali rindironitulukira. Akiagazhizha vit'u-zhe.

13 Hata nyuma za siku mbiri-t'ahu yuya mutite akidza tsungamanya zhosi, akitsamira ts'i-ya kure, achenda tsamula-tsamula vit'u-zhe ts'i-irya na ut'u wa ukware.

14 Hata unavigonya zhosi, ichangira gumbo bomu ts'i irya, akikala mutsowi.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

nami, kwa kuwa nimekwisha muona yule k'o-n*d*oo wangu aliyepo*t*ea.

7 Nawambia kwamba ku*t*akuwa na furaha mbinguni vivyo hivyo kwa ajili ya mt'u mmoja mwenyi dhambi a*t*ubuye, zaidi ya i*t*akavyo-kuwa kwa wat'u *t*isia wa *t*isiini wenyi haki wasio haja ya ku*t*ubu.

8 Au kuna mwanamke gani mwenyi rupia kumi, nae apo*t*ewapo ni rupia moja hawashi *t*aa akafyagia katika nyumba, aka*t*afu*t*a kwa bi*d*ii ha*t*a aione ?

9 nae akisha iona, huwakusanya rafikize wake na wanawake jirani wakwe, akawambia, Furahiwani nami, kwa kuwa nimeiona rupia ile iliyonipo*t*ea.

10 Nawambia ha*t*a kwa malaika wa Mngu kuna furaha vivyo hivyo kwa ajili ya mt'u mmoja mwenyi dhambi a*t*ubuye.

11 Akasema: Aliondoka mt'u mmoja yuna wanawe wat'u wawili wanawaume.

12 Yule mwana mdogo akamwambia babae, Baba nipa fungu la mali kama li*t*akaloni-angukia. Akawagawia vit'u vyakwe.

13 Ha*t*a baa*d*a ya siku mbili-t'atu, yule mdogo akakusanya vyot'e, akaguria nt'i ya mbali, aka*t*ap'anyia mali yakwe huko kwa menenzi ya uhasha*r*a*t*i.

14 Alipokwisha *t*oa vyot'e, ilingia n*d*aa k'uu nt'i ile, akawa muhi*t*aji.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

15 Achenda gwirana na mut'u mumwenga kahi ya aryat'u enye-mudzi, na-ye akim'huma vue-ni kwakwe kwenda risa nguluwe.

16 Akikala ku-aza-aza adzakushe makanda ziryago nguluwe, na mut'u k'amup'ere kit'u ng'oo.

17 Akiririkana, akiamba, Ni at'u angahi a baba enye kup'ewa mafungu-mafungu, maro na mikahe ya kuawaiza na kusala, na-mi haha ninaangamika kwa ndzala.

18 Niuke nende kwa baba nikamwambire, Baba, dzakosa dzulu ya ha-Mulungu na mbere-zo.

19 Sadima kaheri kuifwa mwana-o: nihenda here dza mumwenga kahi ya ano ahumiki-o a mafungu.

20 Akiuka, achenda kwa baba-ye. Hata yuchere kure, baba-ye wam'ona, akim'hendera mbazi, achenda malo, akim'gulukira dzulu ya singo-ye, akim'tsudza-tsudza.

21 Yuya mwana akimwamba, Baba, dzakosa dzulu ya ha-Mulungu na kwako uwe; sadima kaheri kuifwa mwana-o.

22 Ye baba akiamba asunye-e, Haraka! kam'lazhizheni amba ririro ridzo, mumuvwike, mukamup'e p'ehe mukono-ni-mwe, na virahu maguluni-mwe.

23 Kam'haleni ndzao, irya ya kunona, mukam'tsindze: na-swi hurye zhakurya, ni fwererwe-t'o:

24 kwa hvizho adzizhokala mwanangu yuyu yufwere akakala m'oyo, uangamikire akaoneka. Makikala kuererwa-t'o.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

15 Akenda akajitegemeza kwa mmoja-wapo katika wenyeji wa nt'i ile. Nae akampeleka katika vue lakwe kwenda kulisha ngue.

16 Akawa kutamani kushiba maganda walayo ngue, wala hapana aliyempa k'itu.

17 Akazingatia moyoni mwakwe, akasema, Ni watumishi wangapi wa baba wenyi kuajiriwa walio na chakula kimwai, nami hapa ni katika kupotea hivi kwa ndaa.

18 Niondoke, nende kwa baba hamwambie, Baba, nnakosa juu ya mbingu na mbele zako.

19 Sisitahili tena kuitwa mwanayo: nifanya kama mmoja katika hao watumishi wako wa ujira.

20 Akaondoka, akenda kwa babae. Alipokuwa akali mbali, babae alimuona, akangiwa ni huruma, akenda mbiyo akamruk'ia katika shingo yakwe, akambusu-busu.

21 Yule mwana akamwambia, Baba, nnakosa juu ya mbingu na kwako wewe: sisitahili tena kuitwa mwanayo.

22 Babae akawambia watumwa wakwe, Endani haraka kamtoleeni joho lililo bora mumvike, mpeni na p'ete mkononi mwakwe, na viatu maguuni mwakwe.

23 Kamtwaeni mwana wa ng'ombe, yule wa kunona, mkamtinde: naswi tule vyakula tufanye na sherehe:

24 kwa kuwa huyu mwanangu alikuwa amekufa, nae amehuika; alikuwa amepotea, nae ameonekana. Ikawa kufanya sherehe.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

25 Be ye mwana muk*u*lu were munda-ni, h*a*ta unenda hvivi akifikira hehi ho mudzi--ni, akis*i*kira wira na kuvw*i*na.

26 Akimwiha mumwenga-waho kahi ya atumwa, akim'uza, Ni maut'u gani higo?

27 Akimwamba, Yuya nd*u*gu-yo yudzire, baba-yo akam'tsindzira ndzao irya ya kunona k*w*a hvirya adzizhouya k*w*ehu m'zima.

28 Akitsukirwa akikahala kuangira. Baba--ye akim'dhana, akim'dh*e*dh*e*ja.

29 Ye akim'dzigidzya baba-ye, akimwamba, L*o*la, dzakuhumikira myaka mingahi, na sidzakosa malamulo-go h*a*ta mwenga-waho, uwe k'udzanip'a kabuzi nikaererwe na as*e*nangu.

30 *E*la kaheri hvivi adzirezho yu mwana-o ariyerya vit'u-zho na ano mbuya-e, hambe unam'tsindzira ndzao munono.

31 Akimwamba, Mwanangu uwe s*i*ku zosi u hamwenga na-mi, na k*i*la niricho na-cho ni chako uwe.

32 Kaheri zhagirwe kuererwa-t'o na kufwahirwa, kua kuk*a*la yuyu nd*u*gu-yo yufwere akak*a*la m'*o*yo, were udzaangamika akaon*e*ka lwa-hiri.

UKOMO WA KUMI NA T'ANDAHU.

16. AKIN*E*NA na o afun*d*wi-e, akiamba. Wák*a*la nganya m'siku na mumanyiriri-we, akis*e*mwa k*w*ak*w*e kuk*a*la utsamula vit'u-zhe.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

25 Basi yule mwanawe mkubwa alikuwa shamba; akenda hivi alipopata karibu na nyumba akasikia ngoma, wat'u wa*te*za.

26 Akamwita mmoja-wapo katika watwana akamuuza, Ni mambo gani hayo?

27 Akamwambia, Yule nduguyo amekuja, ha*ta* babaako amem*tin*dia mwana wa ng'ombe yule aliyenona, kwa kuwa ameru*di* kwetu salama.

28 Akakasirika, akakataa kukaribia ndani. Babae akam*to*kea n'*de*, akamsihi.

29 Akamjibu babae, akamwambia, Nimekutumikia mimi myaka mingapi hii, sijakosapo amri yako, wala hujanipa mwana-mbuzi, hafanye sherehe mimi na rafikizangu.

30 Lakini hivi alivyokuja mwanayo huyu aliyekula vit'u vyako na makahaba, kumbe unam*tin*dia mwana wa ng'ombe wa kunona.

31 Akamwambia, Mwanangu wewe u pamoja nami *d*aima, na killa nlicho nacho ni chako.

32 *T*ena kufanya sherehe na kufurahiwa ilikuwa ni haki, kwa kuwa huyu nduguyo alikuwa amekufa, nae amekuwa hai: alikuwa amepo*te*a, nae ameonekana.

MLANGO WA KUMI NA SI*TA*.

16. Akasema na wanafunzi nao, akawambia, Mt'u mmoja mwenyi mali alikuwa na msimamizi wakwe, akashi*ta*kiwa kwakwe kuwa yua-*ta*p'anya mali yakwe.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

2 Akimwiha, akimwamba, Ni maut'u gani gago nisikirago kwako? Niudziza matalo ga umanyiriri-o, kwani k'undaadima kuvimanyirira kaheri vit'u zhangu.

3 Ye mumanyiriri akiamba mwakwe m'oyo--ni, Nihende-dze? na bwana-wangu uniusiza umanyiriri. Kurima, sina muhuye: kuhvoya at'u, nina haya.

4 Dzamanya nindizhohenda mimi, kwamba haho niuswaho kahi ya umanyiriri madze maniangize mwao nyumba-ni.

5 Akiaiha arya adeni a bwana-we madze kwakwe kila mumwenga-waho, akimwamba wa kwandza, Unairwa-ni ni bwanawangu?

6 Akimwamba, Masimikiro gana ga mafuha. Akimwamba, Gwira gano maoro-go ukelesi haraka uore mirongo-mitsano.

7 Kidza akimwamba mwandzi-we, Na-we unairwa-ni? Akimwamba, Jizila gana za mutsere. Akimwamba, Gwira gano maoro-go uore mirongo-mine.

8 Ye bwana akim'lika mumanyiriri mwenye kukenga-kenga kwa hviryat'u adzizhohenda ulachu; kwa kukala ana a urumwengu uu kahi ya lukolo lwao ni alachu kuakira ana a mulangaza.

9 Na-mi namwamba, Hendani usena na Mamon' ga ukengi-ukengi, kwamba gandihotsoweka gaga, madze mamuangize kahi ya vigojo zha kare na kare.

10 Arive mut'u mukuluhirwi hat'u ha ut'u

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

2 Akamwita, akamwambia, Ni mambo gani hayo nisikiayo kwako? *T*oa hiyo hisabu ya usimamizi wako, kwani huwezi *t*ena kusimamia mali yangu.

3 Yule msimamizi akasema moyoni mwakwe, Nifanyeje? na bwana wangu yuaninyang'anya usimamizi. Kulima, sina nguvu: kuomba wat'u, naona haya.

4 Nimejua ni*t*akalofanya illi kwamba waka*t*i niondolewapo katika usimamizi waje wanikaribishe nyumbani mwao.

5 Akawe*t*a wale wa*d*eni wa bwana wakwe waje kwakwe killa mmoja. Akamwambia yule wa kwanza, Wawiwani ni bwana wangu?

6 Akamwambia, Makasiki mia ya mafuta. Akamwambia, Shika hiyo ha*t*i yako, upesi uk'e*t*i *t*'ini ukaan*d*ike hamsini.

7 Kisha akamwambia mwenziwe, Nawe wawiwani? akamwambia, Jizila mia za nganu. Akamwambia, Shika hiyo ha*t*i yako ukaan*d*ike arubaini.

8 Yule bwana akamsifu msimamizi mwenyi u*th*alimu, kwa vile alivyofanya akili; kwa kuwa wana wa ulimwengu huu katika kizazi chao huwa na akili zai*d*i ya wana wa mwanga.

9 Nami nawambia, Fanyani urafiki na Mamon ya u*th*alimu, illi kwamba ya*t*akapokosekana haya, waje wawatie katika hema za milele.

10 Aliye mwaminifu katika neno lililo dogo

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

uchαche sana, na hat'u ha ut'u unji ukαla mukuluhirwi hvizho; kaheri ariye na ukengi hat'u ha ut'u uchαche, na hat'u ha ut'u unji ukαla na ukengi.

11 Be kαla k'amwere at'u akuluhirwi hat'u ha Mamon' genye kukenga, andiyemuikira mwenu go mali ga jeri ni hani ye?

12 Na-nwi kαla k'amwere akuluhirwi kwa mali ga at'u, ni hani andiyeap'a gambago ni genu enye?

13 K'akuna muhumiki aadimaye kuahumikira mabwana airi; kwani hangine yundam'hendza yuyu am'zire yuno, hedu ni kugwirana na yuyu, akamuwudhya yuno. K'amwadima kum'humikira Mulungu na Mamon'.

14 Hata arya Mafarisi makihosikira gaga, na-o ni at'u amwenga enye kuhendza mali, makim'tsea.

15 Akiamba, Ninwi mu enye kudzip'a ujeri mbere za at'u, ela kaheri Mwenye-Mulungu yunamumanya myoyo yenu: kwa kukαla garigoanuka kwa at'u ni kukαla matsukizo mbere za Mulungu.

16 Uagirwi na ambirizi gákαla muhaka Johan'ne, ndo urihokαla kujenezwa uworo-wa--t'o wa ushaha wa Mulungu; na-o kila mut'u wosi uwangira kwa nguvu.

17 Ela kaheri kuyaya ga dzulu na ga ts'i--ni ni ut'u uchαche here kufuwa u uagirwi hata kapalata-ke kamwenga.

18 Mut'u wosi mwenye kumuricha muche-we

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

sana, nae huwa mwaminifu katika lililo kuu; *t*ena aliye *th*alimu katika neno dogo, nae huwa *th*alimu katika lililo kuu.

11 Basi kwamba hamkuwa waaminifu katika Mamon yenyi u*th*alimu, n nani a*t*akaewapa amana hayo mali ya kweli?

12 Nanywi kwamba hamkuwa waaminifu na mali ya wat'u, n nani a*t*akaewapa ambayo ni yenu wenyewe?

13 Hakuna mtumishi awezae kuwatumikia mabwana wawili; kwani pengine a*t*amtukia huyu ampen*d*e huyu, au a*t*ashikamana na huyu amdharau huyu. Hamwezi kumtumikia Mngu na Mamon.

14 Basi Mafarisi waliposikia maneno haya y*o*t'e, nao hawa ni wat'u wamoja wenyi kupen*d*a fe*dh*a, walim*dh*ihaki.

15 Akawambia, Nywinywi mu wenyi kujipa haki mbele za wat'u, lakini Mngu awajua myoyo yenu: kwa kuwa lililo*t*ukuka kwa wat'u huwa ma*t*ukizo mbele ya Mngu.

16 *T*ora*t*i na manabii vilikwendelea mpaka Johanne, ndipo ilipokuwa kutangazwa injili ya ufaume wa Mngu: ikawa killa mt'u ni kuungia kwa nguvu.

17 Lakini ku*t*anguka mbingu na n*t*'i ni vyepesi, kama kuanguka n*t*'i nuku*t*a moja iliyo katika *t*ora*t*i.

18 Killa amua*t*ae mkewe kisha akamuoa mke

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

na kum'lola mungine uzinga ; na-ye mwenye kum'lola ye muche adziyerichwa ni mulume--we uzinga.

19 Be were nganya m'siku mwenye mali, akivwala vitambi zha kadiri kanji na nguwo iriyo mbidzo, yunatawala na kuererwa siku zosi,
20 na mut'u mumwenga mukiya dzina-re uifwa Lazaro udzagwagwa muryango-ni hakwe, yuna vironda,
21 yunamala kudzakusha virya vigwazho kurya aryako mushaha: hata k'uro mana-m'kwendera makimulamba mironda-ye.
22 Hata arihokufwa yuya mukiya, akikala kutsukulwa ni malaika, machenda na-ye kwenye laga ra Abaraham'. Na yuya mushaha na-ye wáfwa, akizikwa.
23 Hata arihoanula matso-ge ko kuzimu, akim'ona Abaraham' kwa kure, na Lazaro yu--ko kahi ya laga-re.
24 Akipiga lukululu, akiamba, Hewe baba Abaraham', nionera mbazi! um'hirike Lazaro akidza tobya madzi ts'a-ya chala-che, adze anihoze lurimi lwangu, kwani ninasirinywa kahi ya lu luchemi lwa m'oho.
25 Ye Abaraham' akimwamba, Mwanangu, kumbukira hviryat'u urizhohokera maut'u-go madzo haryat'u urihokala m'oyo dzulu ya-ts'i, na Lazaro wáhokera mai: na-ye hvivi uhurizwa haha, uwe kaheri usirinywa.
26 Hamwenga na gaga, kahi-kahi ya kwehu na kwenu mudzaangizwa ridzina rire, kwamba

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

mngine yuazini: nae mwenyi kumuoa yule aliyeatwa ni mumewe yuazini.

19 Basi, palikuwa na mt'u mmoja mwenyi mali, akivaa nguo za rangi za thamani na katani njema, akifanya sherehe sana daima,
20 na masikini mmoja, jina lakwe akiitwa Lazaro, amebwagwa mlangoni pakwe, yuna madonda,
21 akitamani kushiba viangukavyo mezani pa tajiri: wakenda m'bwa wakamramba-ramba madonda yakwe.
22 Basi yule masikini akafa, akatukuliwa ni malaika, wakenda nae wakamtia katika kifua cha Abaraham. Na yule tajiri nae akafa, akazikwa.
23 Alipovua mato yakwe kule kuzimu, alimuona Abaraham kwa mbali, na Lazaro ali kifuani mwakwe.
24 Akapaza sauti, akasema, Baba Abaraham hunihurumii! mpeleke Lazaro akisha tovya maji nt'a ya chanda chakwe, aje aniburudishe huu ulimi wangu, kwani nateswa katika mwale huu wa moto.
25 Abaraham akamwambia, Mwana kumbuka kwamba mambo yako mema uliyapokea hapo ulipokuwa hai duniani, na Lazaro nae alipatikana na mabaya: nae sasa hutuzwa hapa, wewe tena waumizwa.
26 Na haya yot'e, kwetu na kwenu pametiwa bop'o kuu kati-kati, illi watakao kutokahuku

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

mamalao kuuka ku kwehu kwenda kwenu matsaadima, kaheri matsala' kuko makavukira ku kwehu.

27 akimwamba, Nakuhvoya baba, um'hirike kwehu mudzi-ni kwa baba,

28 kwani nina ndugu-zangu at'u atsano; be ni ende akaalomborere, p'ore makadza ao makaangira hat'u haha ha masirinyo.

29 Ye Abarahamu akinena, Mose mana-ye, na ambirizi mana-o, ni maasirikize ao.

30 Akimwamba, 'A'a, baba Abarahamu, ela mandihokwenderwa ni mut'u alaaye kuzimu mandakolwa-t'o.

31 Akimwamba, Kala k'amaasirikiza Mose na ambirizi, k'amandagwira maneno ga mut'u hata alaaye kuzimu.

UKOMO WA KUMI NA FUNGAHE.

17. Be akiamba afundwi-e, Makwalo k'agana hae-hae gandakudza; be ore-we mut'u iye gandiyekudza na-ye.

2 Vingere baha kwakwe mu'tu iye akavwikwa sago mwakwe singo-ni akatsufwa ridzina--ni, here kumukwaza atite aa mumwenga-waho.

3 Dzimanyirireni bai; ndugu-yo akikala udzakukosa munenere; be akikolwa murichire.

4 Na akikala udzakukosa k'ana fungahe akikwambira Dzakosa, be murichire.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

kupitia kwenu wasipate, na huko kwenu wat'u wasivukie huku.

27 Akamwambia, Nakuomba basi baba, umpeleke nyumbani kwa babaangu,

28 kwani nna nduguzangu wat'u wa*t*ano, ende akawaonye, wasije wao wakangia pahali hapa pa mateso.

29 Abaraham akasema, Mose wanae, na manabii wanao, na wawasikize wao.

30 Akamwambia, La, baba Abaraham, lakini wa*t*akapokwendewa ni mt'u a*t*okae kuzimu wa*tat*ubu.

31 Akamwambia, Kwamba hawamsikizi Mose na manabii, hawa*t*ashika maneno ya mt'u ha*t*a a*t*okae kuzimu.

MLANGO WA KUMI NA SABAA.

17. AKAWAMBIA wanafunzi wakwe, Makuazo hayana bu*d*i na kuja, lakini ole mbwakwe mt'u yajae nae!

2 Ingemfaa zai*d*i mt'u huyo kuvikwa jiwe la kusagia shingoni mwakwe, na ku*t*upwa baharini, kama kumkuaza mmoja-wapo katika wadogo hawa.

3 Jilindeni nafusi zenu: nduguyo akiwa amefanya makosa, muonye; aki*t*ubu msamehe.

4 Na akikukosa mara sabaa kwa siku moja, akarejea kwako mara sabaa, kwa kusema Nime-*t*ubu, msamehe.

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

5 Na ahumwi makimwambira Bwana, Fwongeze kuluhiro rehu:
6 ye Bwana akiamba, K*a*la muna kuluhiro ka*d*iri ka t'embe ya hara*d*ali, mungawambira uno mukuyu, Ng'oka ukakazwe kahi ya madzi manji, na-o ungam'si*ri*kiza.
7 Be ni hani k*w*enu ariye na muhumiki-we arimaye na jembe he*d*u ar*i*saye, na-ye ho ala'ho m'nda-ni yundamwamba, Ndzoo uke*l*esi urye?
8 Na k'andamwamba, Nihendera-t'o zhakurya nirye, kidza udzifunge chuno udze unisengezeze zho zhakurya, ha*t*a nigonye kurya na kunwa, be ndo urye unwe mwenye.
9 Be yundak*a*la na m'vera na-ye, k*w*a kuk*a*la udzahenda adzigoamulirwa? Ha*t*-*t*a!
10 Na-nwi hvizho, mundihohenda mudzigoamulwa gosi, nenani, S*i*swi hu ahumiki husiofwaha; hudzahenda fwagirwego ni kugahenda.

11 K*w*ere ao manahamba hvivi k*w*enda Jerusalem', na-ye mwenye akikira kahi ya Samaria na Galili:
12 ha*t*a unangira kadzidzi kasiku, makionana na-ye at'u kumi enye mahana, at'u--alume, madzaima k*w*a kure;
13 makianula mimiro yao, makin*e*na, Jesu, Hmwinyi, huhendere mbazi!
14 Akiaona, akiambira, Enendani mukadzionyese k*w*a alombi. O manenda hvivi makitsuswa.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

5 Mitume wakamwambia Bwana, Tuongeze imani yetu.

6 Bwana akawambia, Kwamba mna imani kiasi cha t'embe ya hara*d*ali, mngewambia mforosaji huu, Ng'oka hapa ukatuliwe baharini, nao ungewasikiza.

7 Lakini n nani kwenu aliye na mtumwa mwenyi kulima kwa jembe la ng'ombe, au mwenyi ku*t*unga, akamwambia waka*t*i wa kuru*d*i kwakwe k'ondeni, N*d*oo hima uk'e*t*i ule?

8 Afu*dh*ali hamwambii: Nifanyia *t*ayari chakula nile, kisha ujifunge kiuno uje unitumikie, ha*t*a nishe kula na kunwa, ndipo nawe ule unwe.

9 A*t*amwambia Ahasan*t*a yule mtumwa, afanyapo yale aliyoagizwa?

10 Nanywi vivyo m*t*akapokwisha fanya mliyoagizwa yo*t'*e, semani, Tu watumwa wasio fai*d*a; tumefanya iliyopasa kufanya.

11 Walipokuwa wakenda Jerusalem hivi, mwenyewe alikuwa kupita kati-kati ya Samaria na Galili:

12 nae alipongia katika kijiji kimoja, alionana na wakoma wat'u kumi wanawaume, wamesimama kwa mbali.

13 Wakapaza sau*t*i, wakasema, Ewe Jesu, ewe bwana-mkubwa, tuhurumie!

14 Alipoona aliwambia, Endani mkajionyeshe kwa makuhani. Nao katika kuondoka kwao pale walisafiwa.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

15 Hata mumwenga wao yunadziona udzatsuswa hvivi, akiuya, kuno yunamulika Mwenye-Mulungu na mumiro mubomu.
16 Achenda m'gwerera magulu-ni hakwe kiuso-uso, akim'hadza-t'o-hadza-t'o; na-ye were M'samaria.
17 Ye Jesu akim'dzigidzya akimwamba, K'amadzatsuswa at'u kumi? ela o chenda ma hiho?
18 K'amaonekere kudza mup'a Mwenye--Mulungu nguma-ye asihokala yuyu mujeni?
19 Akimwamba, Uka uende, kuluhiro-ro ridzakokola.

20 Hata yunauzwa ni Mafarisi, Undakudza rini ushaha wa Mwenye-Mulungu? akiaudzya akiamba, Ushaha wa Mwenye-Mulungu k'audza kwa kulolerwa;
21 na k'amandanena, Lola, hano! hedu, Hano! kwani lola, ushaha wa Mulungu u kahi mwenu.

22 Akiamba afundwi-e, Indakudza siku mundihokuririkana siku za mwana wa mudamu mwenga-waho muione: k'amundaiona.
23 Na-o mandamwamba, Lola, hano! hedu Lola, hano! Mutsauka, kaheri mutsaatuwiranya,
24 kwani ni kuhalana na lumete lumeta--metalo kula' kuno ts'i-ni mwa mulungu, luchenda hata kuno ts'i-ni mwa mulungu, ndo andizhokala mwana wa mudamu kwa siku-ye.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

15 Mmoja katika wao alipojiona amepoa, alirudi, huku amsifu Mwenyiezi-Mngu kwa sauti k'uu.

16 Akenda akajibwaga maguuni pakwe, huku akimwambia Ahasanta; nae alikuwa Msamaria.

17 Jesu akajibu akasema, Hawakutakaswa wote kumi? Wale kenda wa wapi?

18 Hapana aliyeonekana kurudi kuja kumtolea Mwenyiezi-Mngu sifa, asipokuwa huyu, nae ni mgeni?

19 Akamwambia, Inuka uende: imani yako imekuokoa.

20 Hata alipouzwa ni Mafarisi, Wakati n lini, utakapokuja ufaume wa Mngu? aliwajibu, akawambia, Ufaume wa Mngu hauji kwa kutezamiwa;

21 Wala hawatasema, Ati! huko, au, Huko; kwani huo ndio ufaume wa Mngu, u ndani mwenu.

22 Basi akawambia wanafunzi, Zamani zitakuja mtakapotamani kuona siku moja katika siku za mwana wa mt'u, msiione.

23 Tena watawambia, Ati! huko, na Ati! huko; msiondoke pahali mlipo, wala msiwafuate;

24 kwani ni vivile kama umeme umeta--metao, utokao upande wa huku t'ini ya mbingu ukenda upande wa huku t'ini ya mbingu, ndivyo atakavyokuwa mwana wa mt'u kwa siku ya kuja kwakwe.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

25 *E*la mbere za gaga, wagirwe iye akak'utywa ni maut'u manji na kukahalwa ni lukolo lulu.
26 Kaheri here garigok*a*la k*w*a s*i*ku za Noa, ndo gandigok*a*la na k*w*a s*i*ku za mwana wa mu*d*amu:
27 mere makirya makinwa makilolana makilozanya, ha*t*a s*i*ku ariyok*w*era Noa kahi ya ridzombo, rikig*w*a ro rivo rikiaangamiza osi pia.
28 Ndo garigo, ni here garigok*a*la k*w*a s*i*ku za Lo*t*i: at'u mere makirya makinwa makigula makiguza makilaya makiaka,
29 ha*t*a s*i*ku ariyouka Lo*t*i kahi ya So*d*om', ikinya m'oho na kibiri*t*i kula' mulungu-ni vikiaangamiza osi pia.
30 Ndo gandigok*a*la genye-genye, kahi ya s*i*ku andiyogunulwa mwana wa mu*d*amu.
31 S*i*ku iyo mut'u ariye dzulu ya nyumba na viya-zhe vichere nyumba-ni asitserere k*w*enda vihala; na ariye m'nda-ni asiuye nyumba-ni.
32 Mukumbukireni Muk*a*za-Lo*t*i.
33 Andiyem*a*la kuu*t*izha uzima-we yundauangamiza, na-ye and*i*yeuangamiza yundaurera.
34 Namwamba us*i*ku uo mandak*a*la at'u airi dzulu ya uriri umwenga: mumwenga yundauswa, na mwandzi-we yundarichwa.
35 Ana-ache airi mandak*a*la makisaga hamwenga, mumwenga yundauswa, mwandzi--we yundarichwa.
36 Ana-alume airi mandak*a*la m'nda-ni, mumwenga yundauswa, na mwandzi-we yundarichwa.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

25 Illa kabula ya haya imempasa kupatikana ni mambo mangi, na kukanwa ni kizazi hiki.
26 Kama vile ilivyokuwa kwa siku za Noa, ndivyo itakavyokuwa kwa siku za mwana wa mt'u:
27 walikula wakinwa, walioana wakiozana, hata siku aliyopanda Noa katika safina ilishuka gharika ikawaondoa wot'e.
28 Ndiyo yaliyo, ni mfano vivile yaliyokuwa katika siku za Loti, walikula wakinwa, walinunua wakiuza, walitulia miti, waliaka na majumba,
29 hata siku aliyotoka Loti katika Sodom ilikunya moto na kibiriti mbinguni, vikawaondoa wot'e.
30 Na siku ya mwana wa mt'u itakuwa mfano vivile wa yale.
31 Katika siku ile, aliye juu ya dari na vyombo vyakwe vili ndani ya nyumba nasishuke kwenda kuvitwaa; wala aliyekwenda shamba asirejee nyuma.
32 Mkumbukeni mkewe Loti.
33 Mt'u yo yot'e atakaeponya maisha yakwe, atayapoteza: na atakaeyapoteza, huyo atayaponya salama.
34 Nawambia, usiku huo watakuwa wat'u wawili kit'anda kimoja: mmoja atatwawa, mwenziwe ataatwa.
35 Watakuwa wanawake wawili wakisaga pamoja, mmoja atatwawa mwenziwe ataatwa.
36 Wat'u wawili watakuwa shamba, mmoja atatwawa, mwenziwe ataatwa.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

37 Makim'dzigidzya, makimwamba, Bwana, ni hiho? Akiamba, Hariho na mufwadzi, na p'ungu ni kutungananira haho.

UKOMO WA KUMI NA NANE.

18. AKIAMBIRA funjo, dza kwamba zhagirwe siku zosi kuhvoya Mulungu na kutsafwa m'oyo.

2 Akiamba, Hákala na mwalam'zi nganya mudzi m'siku, k'aogoha Mulungu na k'amanyirira at'u.

3 Na mut'u-muche gungu were mudzi urya, akim'kwendera akimwamba, Nialamula-t'o na mui wangu.

4 Na-ye akikahala kipindi: ho nyuma-ze akinena mwakwe m'oyo-ni, Ningahokala sim'ogoha Mulungu na siamanyirira at'u,

5 ela hvivi adzazho akinisirinya yu mut'u-muche nindamwalamula-t'o, p'ore akaninyuk'ula ra dzitso akalaho kunidzirira hvivi siku zosi.

6 Bwana akiamba, M'sirikizeni anenago ye mwalam'zi wa kilume-lume.

7 Ehe, na Mwenye-Mulungu k'andaahendera--t'o malamulo ano: atsagulwi-e mamuriririrao usiku na m'tsana, angahokala ni kuavumirira?

8 Namwamba yundaahendera-t'o malamulo kwa kuyera: ela na gago gosi, andihokudza mwana wa mut'u yundaona hiho kuluhiro dzulu ya-ts'i?

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

37 Wakajibu, wakamwambia, Ni wapi, Bwana? Akawambia, Pahali penyi mzoga ndipo wak'utaniapo t'ai.

MLANGO WA KUMI NA NANE.

18. AKAWAMBIA fumbo, kana kwamba impasa siku zot'e kuomba Mngu wala kutouawa moyo.

2 Akasema: Palikuwa na kadhi mji fulani, hachi Mngu, haangalii wat'u.

3 Na mwanamke mmoja mjane alikuwamo katika mji ule, akimwendea-endea yule kadhi, akimwambia, Niamua haki na mdawa wangu.

4 Nae siku kadhawakadha alikataa, mwisho wakwe akasema moyoni mwakwe, Nijapokuwa mimi simchi Mngu wala siangalii wat'u,

5 illa kwa hivi ajavyo akiniudhi mwanamke huyu, nitampa haki yakwe, asije akaniponda-ponda uso awapo kunijia hivi milele.

6 Bwana akasema, Msikizeni anenayo yeye kadhi wa uthalimu.

7 Ehe, nae Mwenyiezi-Mngu hatawaamua haki hao wateule wakwe wampigiao k'elele usiku na mtana, angawa huwavumilia?

8 Nawambia atawafanyia maamzi ya haki upesi: pamoja na haya atakapokuja mwana wa mt'u, ataiona wapi imani juu ya nt'i?

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

9 Akiambira funjo na at'u nganya asiku madzeremereo k*w*amba mana hachi ao, makia-*w*udhya angine: akiambira funjo ii:

10 Máambuka at'u airi k*w*enda h*a*sa Mulungu ko ridz*i*za-ni: yuno ni Farisi, na yuno ni mup*i*zi wa ts'andzi.

11 Ye Farisi wáima yunahv*o*ya hvivi mwak*w*e m'*o*yo-ni: Hewe Mulungu, nina m'vera na-we k*w*a hvivi nisizhohalana na at'u angine: ahoki, maso ujeri, ak*w*are, he*d*u ha*t*a dza yuyu mup*i*zi wa ts'andzi.

12 Mino k*i*la jumwa s*i*ku mbiri ni kuzira chakurya; kaheri nalázha ts'andzi nipatazho zhosi kumi k*w*a mwenga, nikiap'a vit'u akiya.

13 Ye mup*i*zi wa ts'andzi wimire k*w*a kure, k'asubu*t*u ha*t*a kuanula matso-ge mulungu-ni, yunadzip*i*ga makonde ga l*a*ga *t*u', akin*e*na, Mulungu nihala k*w*a up'eho mu*d*ambi mino!

14 Namwámba, yuyu arihotserera k*w*enda k*w*ak*w*e nyumba-ni were udzap'ewa ujeri kumukira mwandzi-we: k*w*a kuk*a*la k*i*la mut'u wosi adzikunyaye utserezwa, na-ye adzitserezaye ukunywa.

15 Makim'rehera na o ahoho atsanga, k*w*amba aagut'e; ha*t*a afun*d*wi-e manaona hvivi, makiach*e*mera o enye.

16 Ye Jesu akiaiha madze k*w*ak*w*e, akin*e*na, Aricheni o ana manidzirire, mutsaakahaza; k*w*a kuk*a*la ushaha wa Mulungu ni wao here dza ao!

17 Ni jeri namwamba, mut'u wosi asiyeuho-

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

9 Akawambia fumbo na wat'u fulani waliojitegemea kana kwamba ni wenyi haki wao, wakiwadharau wenginewe; akawambia fumbo hii:

10 Walikwea wat'u wawili kwenda kusali hekaluni; mmoja ni Farisi, wa pili ni mtozaji wa nyushuru.

11 Yule Farisi akasimama akiomba moyoni mwakwe kama haya: Mngu nakwambia ahasanta kwa kuwa mimi si mfano wa wat'u wenginewe: wanyang'anyi, wasio haki, mahasharati, wala hata huyu mtozaji wa nyushuru.

12 Mimi hufunga ijumaa siku mbili, tena hutoa zaka nyushuru katika nipatavyo vyot'e.

13 Na yule mtozaji nae alisimama kwa mbali, hasubutu hata kuinua mato yakwe mbinguni, yuajipiga makonde ya kifua tuu, huku akisema, Mngu nisitiri mwenyi dhambi.

14 Nawambia, huyu alipoteremkia nyumbani kwakwe alikuwa amepawa haki ziada ya yule: kwa kuwa killa ajikwezae hutwezwa, ajitwezae hukwezwa.

15 Wakamletea na vijana apate vigusa; wanafunzi walipoona neno lile wakawakemea.

16 Jesu akavita vije kwakwe, akasema, Watoto wadogo waateni waje kwangu, msiwakataze; kwani ufaume wa Mngu ni wao kama hao.

17 Hakika nawambia, mt'u asiyeupokea ufa-

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

kera ushaha wa Mulungu here dza muhoho mutite k'auangira ng'o!

18 Na mubomu wao nganya msiku wám'uza, Mufundi mudzo, nihende-ni kwamba nipate fungu mino kahi ya uzima wa kare na kare?
19 Ye Jesu akimwamba, Ni-ni kuniha mudzo? K'ahana mudzo asihokala mumwenga, ndeye Mulungu.
20 Unagamanya malagizo: Usialage, Usiiye, Usilazhe chodherwa cha ulongo, Muishimu baba-yo na mameyo.
21 Akimwamba, Maut'u gaga gosi nidzagatsundza hangu uhoho wangu.
22 Jesu akihosikira akimwamba, Uchere unatsowa ut'u umwenga: vit'u urizho na-zho viguze zhosi uagazhizhe akiya, ndo undihokala na vit'u ko mulungu-ni: na-we ndzoo unituwe!
23 Arihosikira garya akikala kigondzi sana, kwani were mupati muno.
24 Jesu arihoona hvirya akinena, Vindakala ut'u omu-dze! apati kuangira ndani ya ushaha wa Mulungu.
25 Kwani ni ut'u wangwangu ngamira kwangira kahi ya t'undu ya sindano here kwangira mupati ndani ya ushaha wa Mulungu.
26 Makinena o mariosikira, Hata aadimaye kuokoka ni hani?
27 Akiamba, Gasigoadimika kwa at'u ni kuadimika kwa Mwenye-Mulungu.
28 Ye Petero akinena, Lola, zho zhehu hudzaviricha, hudzakutuwa!

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

ume wa Mngu kama mtoto mdogo, haungii, awae yot'e.

18 Na mt'u mkubwa fulani alimuuza, Mwalimu mwema, nifanyeni illi nipate kurithi uzima wa milele.

19 Jesu akamwambia, Kwani kunita mwema? Hapana mwema illa mmoja, nae ni Mngu.

20 Wazijua amri: Siue, Siibe, Sishuhudie zuri, Muhishimu babaako na mamaako,

21 Akamwambia, Haya yot'e nimeyatunza tangu ujana wangu.

22 Jesu aliposikia yale alimwambia, Neno moja ukali unapungukiwa nalo: uza ulivyo navyo vyot'e uwagawie masikini, nawe utakuwa na akiba mbinguni: tena uje unifuate.

23 Aliposikia yale alifanya hamu sana, kwani alikuwa mwenyi mali mangi mno.

24 Jesu alipoona vile, alisema, Jinsi itakavyokuwa shida wenyi mali kungia katika ufaume wa Mngu!

25 Kwani ngamia kungia katika t'undu ya sindano huwa ni vyepesi zaidi kama kungia mwenyi mali katika ufaume wa Mngu.

26 Wakasema wale waliosikia, Hata awezae kuokoka n nani:

27 Akasema, Yasiyowezekana kwa wat'u huwezekana kwa Mngu.

28 Petero akasema, Tezama, swiswi mambo yetu tumeyaata, tumekufuata.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

29 Akiambira, Ni jeri namwámba, k'akuna mut'u adziyericha nyumba hedu muche hedu ndugu hedu azhere hedu ana kwa ut'u wa ushaha wa Mulungu,
30 isihokala urifwa zha kukira sana kahi ya makati gaga, na kahi ya urumwengu udzao uzima wa kare na kare.

31 Akiahala arya at'u kumi na airi, akiambira, Lolani, hunakwera hvivi hunenda Jerusalem', na go maut'u mwana wa mudamu arigoorerwa ni ambirizi gandakudza gatimire gosi.
32 Kwani yundaangizwa mikono-ni mwao at'u a k'olo, yundahenderwa m'zaha, awudhywe na kutsuhirwa mahe;
33 na-o makidza mupiga mukowa mandamwalaga: na kwa siku ya hahu yundaima kaheri.
34 O makikala k'amagasikira maut'u gago hata umwenga-waho, makifitswa neno riro, makatsamanya ut'u-we arigonenera.

35 Hata unafikira hehi ko Jeriko, were haho mut'u nganya mutsowi wa matso yukelesi hvivi k'anda ya ngira, yunahvoya at'u:
36 hata yunasikira at'u manakira ritundu rizima, akiuza ut'u-we.
37 Makim'ng'aziza kwamba akiraye ni Jesu Munazari.
38 Akipiga yowe, akinena, Hewe Jesu mwana wa *Davidi*, nionera mbazi!

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

29 Akawambia, Hakika yangu nawambia, hakuna mt'u aliyeata nyumba au mke au ndugu au wazee au wana kwa ajili ya ufaume wa Mngu,
30 isipokuwa atalipwa zaidi mara nyingi katika zamani hizi, na katika ulimwengu ujao uzima wa milele.

31 Akawatwaa wale wat'u kumi na wawili, akawambia, Tezamani, hivi tu katika kukwea kwenda Jerusalem, na aliyoandikiwa mwana wa mt'u ni manabii yatakuja kutimia yot'e.
32 Kwani atatiwa mikononi mwa mataifa, tena atafanyiwa dhihaka, ataonewa na kutemewa mate:
33 nao wakisha mpiga mjeledi watamuua; nae kwa siku ya tatu atafufuka.
34 Nayo hayakuwelea maneno yale hata moja-wapo, neno lile likawafitamania, wasitambue maana yakwe aliyonenea.

35 Hata alipopata karibu ya Jerikho, mt'u mmoja kipofu alikuwa amek'eti hivi k'ando ya ndia, akiomba sadaka:
36 nae aliposikia wat'u wapita kundi zima, aliuliza maana yakwe.
37 Wakamweleza kwamba, Apitae ni Jesu Mnazarethi.
38 Akapiga ukelele, akasema, Ewe Jesu mwana wa Davidi, nirehemu!

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

39 Makim'chemera o mariotongodhya, makimwamba anyamale. Ye akikaza sana kupiga lukululu, Hewe mwana wa *Davidi*, nionera mbazi!

40 Ye Jesu akiima, akilagiza areherwe kwakwe: hata unam'kwendera hehi hvivi, akim'uza;

41 Unamala nikuhendere-ni? Akiamba, Bwana, nipate kuona kaheri.

42 Na Jesu akimwamba, Ona kaheri: kuluhiro-ro ridzakokola.

43 Akiona kaheri haho henye, akikala kumutuwa nyuma-ze, akimulika Mwenye-Mulungu: hata enye-mudzi osi manaona hvivi makim'tsukulira nguma Mwenye-Mulungu.

UKOMO WA KUMI NA CHENDA.

19. ACHANGIRA-TS'I ya Jeriko, akikira kahi.

2 Na-ye po! mut'u dzina-re uifwa Zakayo, mubomu wao apizi a ts'andzi, ni mut'u mupati,

3 were kumumala kum'ona ni mut'u wani ye Jesu, na k'adimire kwa o muminyano wa at'u, akikala ni kadzimo kafuti.

4 Be, wátongodhya mbere-ze malo, achenda kwera dzulu ya mukuyu, kumala kum'ona; kwa kukala yundakukira na ngira irya.

5 Hata Jesu yunahafikira harya akihirika matso kurya dzulu, akim'ona; akimwamba, Hewe Zakayo, tima-ts'i haraka, kwani rero niagirwe ni kukala mwako nyumba-ni.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

. 39 Wale waliotangulia wakamkanya, wakamwambia anyamae. Akazidi sana kupaza sauti yakwe: Ewe mwana wa Davidi, nirehemu!
40 Jesu akasimama, akaamru aletewe kwakwe, alipokwisha msongelea akamuuza,
41 Wataka nikufanyieni? Akamwambia, Bwana, nirejee kuona kwangu.
42 Jesu akamwambia, Rejea kuona kwako: imani yako imekuokoa.
43 Akarejea kuona kwakwe mara: akamuandama, huku akimsifu Mngu. Na wenyeji wot'e walipoona neno lile walikuwa kumtukulia hishima Mwenyiezi-Mngu.

MLANGO WA KUMI NA KENDA.

19. Alipongia Jerikho, akipita katikati hivi,
2 huyo ndiye, mt'u mmoja jina lakwe akiitwa Zakheo, katika vitwa vya watozi wa ushuru, nae yuna mali.
3 Alikuwa huyo kumtafuta Jesu kutaka muona ni mt'u gani, asiweze kwa ajili ya msonge wa wat'u, kwa kuwa yeye ni mdogo wa kimo.
4 Akatangulia mbiyo-mbiyo, akenda akapanda juu ya mkuyu illi kumuona, kwa kuwa atakuja kupitia ndia ile.
5 Jesu alipofika pahali pale, aliangalia juu, akamwambia, Ewe Zakheo, hima ushuke t'ini, kwani leo imenipasa kushinda nyumbani kwako.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

6 Akihenda kutima-ts'i haraka, akimwangiza ndani kwa kuererwa.

7 Hata manamulola o at'u makinung'unika, makiamba, Udzaangira kwa mut'u mudambi udzakala mujeni-we.

8 Akiima ye Zakayo akimwamba Bwana, Bwana lola, vi vit'u zhangu fungu mwenga naap'a akia, kaheri nikikala dzam'kenga mut'u ut'u, nam'udziza k'ana n'ne.

9 Ye Jesu akimwamba kwamba, Rero idzakala na wokolwi nyumba ii, kwa hvivi arizho mwana wa Abarahamu yuyu.

10 Kwani udzire mwana wa mut'u kwa kukimala kicho kidzichoangamika na kukiokola.

11 Hata manasirikiza gaga o at'u, akianuriza akinena funjo, kwa kuryat'u kukala-kwe hehi na Jerusalem, na kuryat'u kuelelya kwao kwamba haha ndo undihoikwa lwazu ushaha wa Mulungu.

12 Be akiamba kwamba, Nganya m'siku mwana-zhale wáhamba, achenda-ts'i ya kure kwenda hala ushaha na kuuya nyuma.

13 Hata unaaiha ahumiki-e at'u kumi akiap'a riale kumi, akiaambira, Tsumani hata nidze.

14 O enye-mudzi-e makim'kahala, makim'hirikira at'u mamwendere nyuma-ze na uhumwi, makamwambe, K'ahum'hendza yuno akakala mwenye-ts'i dzulu yehu.

15 Hata unauya na o ushaha-we udzauhala, akiambira mende makaifwe arya ahumiki-e

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

6 Akafanya hima, akashuka, akamkaribisha kwa kufurahi.

7 Nao walipoona mambo yale walinung'unika wot'e, wakisema, Amem'wasilia mt'u mwenyi dhambi.

8 Akasimama Zakheo akamwambia Bwana, Angalia Bwana, nusu ya vit'u vyangu nawapa masikini, nami kwamba nimemngia mt'u kwa leba katika neno lo lot'e, namrejezea mara nne.

9 Jesu akamwambia, Leo imekuwa na wokofu nyumba hii, kwa kuwa yeye ni mwana wa Abaraham nae.

10 Kwani mwana wa mt'u alikuja kutafuta na kuokoa kilichopotea.

11 Wa katika kusikiza haya, akaongeza akawambia fumbo, kwa kule kupata kwakwe karibu ya Jerusalem, na kwa vile walivyothani kwamba mara utaonekana wazi ufaume wa Mngu.

12 Basi akamwambia, Aliondoka mt'u mmoja kabaila akenda nt'i ya mbali kwenda kutakabadhi ufaume na kurudi:

13 Akaweta wat'u kumi katika watumwa wakwe, akawapa ratili kumi za fedha, akawambia, Tumani hata nije.

14 Wakamtukia wale wenyeji wakwe, wakatuma wat'u wende wakamuandamie na ujumbe, waseme, Hatumtaki huyu atutawale.

15 Hata kisha aliporudi na ule ufaume wakwe amekwisha upokea, ilikuwa yeye kuwaamru

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

arioap'a yo fwedha, kwamba aamanye madzatsuma-dze.

16 Akidza iye wa mbere, akinena, Bwana, i riale-yo idzahenda fwaida riale kumi.

17 Akimwamba, Ndo vidzo, muhumiki mudzo: kwa hvivi udzizhokala mut'u wa kuejemerwa na ut'u uchache, kala uwe na uenye-ts'i dzulu ya midzi kumi.

18 Akidza wa hiri akinena, I riale-yo Bwana idzahenda riale ts'ano.

19 Akimwambira na-ye, Na-we kala dzulu ya midzi mitsano.

20 Akidza mungine akimwamba, Bwana ino ndo riale-yo ino, dzaika-t'o kidemu-ni:

21 kwani nere nikikogoha kwa hvizho urizho mut'u m'omu, mwenye kuhala usizhoika, na kuvuna usizholaya.

22 Akimwamba, Nindakwalamula kahi ya mulomo-o, hewe muhumiki mui. Wánimanya ndimi mut'u m'omu mino, nihalaye nisizhoika, nivunaye nisizholaya:

23 be i fwedha yangu ni-ni kutsaahasa enye dhora, hata haho nidzaho ningere kuihala hamwenga na kindichokusala?

24 Akiambira mariokalaho, Muusizeni yo riale, mum'gere mwenye riale kumi.

25 Makimwamba, Bwana, yuna zo riale kumi.

26 Namwámba jeri, kwamba kila mwenye kit'u up'ewa: na-ye asiye kit'u undausizwa hata kicho aricho na-cho.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

wende wakaitwe wale watumwa wakwe aliowapa fe*dha*, illi awajue wamepataje kwa u*t*umi wao.

16 Aka*t*okea yule wa kwanza, akasema, Bwana, ra*t*ili yako imefanya ra*t*ili kumi *t*ena.

17 Akamwambia, Ndivyo vyema, mtumwa mwema wewe; kwa hivyo ulivyokuwa muaminifu kwa neno dogo sana, twaa na hukumu juu ya miji kumi.

18 Aka*t*okea na wa pili, akasema, Ra*t*ili yako imefanya ra*t*ili *t*'ano, bwana.

19 Akamwambia nae, Nawe iwa juu ya miji mi*t*ano.

20 Akaja mnginewe akasema, Bwana hii ndiyo ra*t*ili yako nimeitia katika ki*t*ambaa nimeiweka:

21 kwani nalikuogopa kwa hivyo ulivyo mt'u mgumu: waondoa usiyoweka, wavuna usiyopanda.

22 Akamwambia, *T*'akuhukumia kanwa lako, mtumwa mbaya wewe. Ulinijua kuwa ni mgumu, niondoae nisiyoweka, nivunae nisiyopanda:

23 ehe, fedha yangu mbona hukuitia kwa wa*t*oao riba, nami hija hivi ningejilipiza pamoja na suu*d*i yakwe?

24 Akawambia wale waliosimama k'ando, Mnyang'anyeni ra*t*ili: mumpe mwenyi ra*t*ili kumi.

25 Wakamwambia, Bwana, yuna ra*t*ili kumi.

26 Nawambia kwamba killa mwenyi nacho a*t*akuja pawa, na asiyekuwa nacho a*t*anyang'anywa ha*t*a alicho nacho.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

27 Ela kaheri arya ai angu marionikahala nikatsakala mwenye-ts'i dzulu yao, kaahaleni mudze na-o haha, mukaatsindze mbere zangu.

28 Hata arihonena gaga, wákala kwenda mbere kuambuka kwenda Jerusalem'.

29 Yákala unafikira hehi Betifage na Betani, ho hariho na kirima kiifwacho cha Mizeti na--ye wáhuma airi kahi ya afundwi-e,
30 akiamba, Haya endani hata karya kadzidzi kerekezenyecho: be, mundihofika mundam'ona mwana wa ndzowe udzaangizwa kibigili-ni, ambaye k'akuna 'mut'u bule adziyekwenda dzulu-ye siku yosi: be muvuguleni mudze na-ye haha.
31 Be mut'u akimuuza, Muna'mvugulira-ni? mwambeni, Bwana yuna ut'u na-ye.
32 Be makiuka arya mariohumwa, machenda ona here zho adzizhoambira.
33 Hata manam'vugula ye mwana wa ndzowe, arya enye makiauza, Munam'vugulira-ni yu mwana wa ndzowe?
34 Makiamba, Bwana yuna ut'u na-ye.
35 Be, machenda na-ye kwa Jesu: machenda m'tsuhira mavwalo gao dzulu-ye yuyat'u mwana wa ndzowe, makimwendesha Jesu dzulu-dzulu.
36 Achenda, kuno manam'ikira mavwalo gao ngira-ni.

37 Hata unafikira hehi hvivi taramuko ra Kirima cha Mizeti, arya afundwi mutunganano

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

27 Pamoja na haya, kawatwaeni wale a*d*ui zangu wasiokubali niwa*t*awale, muje nao hapa mkawa*tind*e mbele zangu.

28 Nae alipokwisha sema haya, alikuwa kwendelea mbele kukwea kwenda Jerusalem.

29 Ilikuwa alipopata karibu ya Bethifage na Bethania, p'ande za kilima kiitwacho cha Mize*t*uni, nae alituma wat'u wawili katika wanafunzi wakwe,
30 akiwambia, Endani kijiji kile kilichokabili, nanywi mkingia ndani m*t*amuona mwana wa p'unda mumo, amefungwa, ambae mt'u hajapanda juu yakwe po po*t*'e: mfungueni muje nae.
31 Basi mkiulizwa, Mwamfunguliani? semani, Bwana yuna haja nae.
32 Wakenda wale waliotumwa wakaona vivile kama alivyowambia.
33 Nao walipomfungua yule mwana wa p'unda, wenyewe waliwambia, N nini kumfungua mwana wa p'unda?
34 Wakasema, Bwana yuna haja nae.
35 Wakamtwaa wakenda nae kwa Jesu; wakam*t*upia mavao yao juu yakwe yule mwana wa p'unda, wakampandisha Jesu juu,
36 akenda huku wamtandikia mavao yao n*d*iani.

37 Nae mu*d*a ule alikuwa amepata karibu ya ma*t*eremko ya Kilima cha Mize*t*uni, waka-

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

wao m'zima makiaha kum'lika Mwenye-Mulungu na mumiro mubomu kwa kuererwa-t'o, kwa ut'u wa madhedhu gosi madzigoona,
38 makinena, Udzahadzwa-t'o ye shaha adzaye kwa dzina ra Bwana; ni kuhurire mulungu--ni dzulu, na nguma hadzihoanuka zhomu!
39 Makim'uza Mafarisi nganya marokala mo mutunganano-ni, makimwamba, Mukulu--fundi, achemere a afundwi-o.
40 Akiaudzya, akiamba, Namwámba kwamba ano chá mananyamala, na gano mawe gandakupiga k'ululu.

41 Hata unahafikira hehi, akiulola o mudzi hvivi, akiuririra ut'u-we uriokala,
42 akinena kwamba, Kala udzamanya na siku ii ya rero maut'u ga dheri-yo—, ela hvikara udzafitswa matso-go:
43 kwa kukala zindakutekeza siku zambazo amaidha-o mandakuhendera chandza, makuzingire, na kukuzulia kosi-kosi:
44 na-o mandakugwaga na-ts'i na ahoho-o ndani-yo, matsaricha dziwe ndani-yo rikakala dzulu ya dziwe mwandzi-we, kwa hvizho usizho manya makati ga kulolwa-ko.

45 Hata unaangira mo ridziza-ni, akiaha kuatsuha-ndze marokala mo ndani managula na kuguza,
46 akiambira, Vidzaorwa kare, Nyumba yangu indakala ni nyumba ya kuhasa Mulungu; nwi mudzaihendya p'anga ya ahoki.

Digitized by Google

Original from HARVARD UNIVERSITY

anza wanafunzi mk'utano mzima kumsifu Mngu kwa sauti k'uu, kufurahia vitendo vyot'e vya uwezo walivyoona,

38 wakisema, Amebarikiwa Mfaume ajae kwa jina la Bwana: na iwe amani mbinguni, na utukufu wa juu sana!

39 Wakasema nae wat'u kadhawakadha katika Mafarisi waliokuwamo mle katika mk'utano, wakamwambia, Bwana, wakanye wanafunzi wako.

40 Akajibu akasema, Nawambia kwamba hawa watakaponyamaza na mawe yatapiga k'elele.

41 Kupata kwakwe karibu alipouona mji, aliulilia,

42 akisema, Lau kwamba wayajua nawe, kwa hii siku ya leo, yapasayo amani yako—, lakini sasa yamefitamania mato yako.

43 Kwani zitakuk'uta siku watakozokuzungushia boma adui zako, wakuzingire na kukuzuia kot'e-kot'e.

44 Nao watakupomoshea nt'i na wanayo ndani yako, wasisaze ndani yako jiwe lililo juu ya jiwe wenziwe, kwa ajili ya hivyo usivyojua zamani za kuangaliwa kwako.

45 Akangia hekaluni, akaanza kuwatoa wale waliofanya biashara,

46 akiwambia, Imeandikwa kwamba, Nyumba yangu itakuwa nyumba ya kusali; lakini nywinywi mmeifanya p'ango ya wevi.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

47 Na-ye kila siku were akifunda at'u mo ridziza-ni; o alombi abomu na o aori makimala kumwangamiza, ao na vitswa zha enye-mudzi:

48 na k'amaonere ra kuhenda, kwani o enye-mudzi mere makimweremera osini kuno mana-m'sirikiza.

UKOMO WA MAKUMI-MERI.

20. KUKIKALA siku dza irya arihokala kuafundya o enye-mudzi mo ridziza-ni na kuambiriza uworo-wa-t'o, kumwimirira arya alombi abomu na aori hamwenga na azhere,

2 makinena na-ye, makimwamba, Fwambe, ni kwa wadimi wa-ni uhendazho gaga, hedu ni hani adziyekugera wadimi uu?

3 Akiadzigidzya, akiamba, Na mino ninda-muuza ut'u, munambire na-mi:

4 Ye Johan'ne, kuangiza-kwe at'u madzi zhálaa m'lungu-ni hedu na at'u?

5 O makigaluzanya-galuzanya enye kwa enye, makinena kwamba, Cha hundámba, Ni kula' m'lungu-ni, yundahuuza, Zhákala-dze kutsa-mukuluhira bai?

6 Kaheri hundihoamba, Ni kula' na at'u, a enye-mudzi osi mandahupiga na mawe: kwani mamweremere Johan'ne kukala mwambirizi.

7 Makim'dzigidzya kwamba, K'ahuvimanya vilaireko.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

47 Nae alikuwa akihubiri *d*aima mle hekaluni. Na makuhani wakuu na waan*d*ishi wali*t*aka kumuangamiza, wao na vi*t*wa vya wat'u:
48 wasione la kutenda, kwani jamii ya wenyeji walikuwa wakimtegemea hivi, wakimsikiza.

MLANGO WA ISHIRINI.

20. Na siku zile moja-wapo alipokuwa yeye akiwafunza wenyeji katika hekalu, akihubiri maneno ya injili, ilikuwa kumuondokea makuhani wakuu na waan*d*ishi pamoja na wazee,
2 wakisema nae; wakamwambia, Twambie ni kwa uwezo gani utendavyo mambo haya, au n nani aliyekupa uwezo huu?
3 Akajibu akawambia, Nami *t*'awauza neno; nambiani basi:
4 Yeye Johanne, uzamishi wakwe uli*t*oka mbinguni au ni wa wat'u?
5 Wakahujiana wao kwa wao, wakasema, Tu*t*akaposema, Ni wa mbinguni, a*t*asema, Ilikuwaje basi ku*t*omsa*d*iki?
6 Na tukisema, Ni wa wat'u, wenyeji wo*t*'e wa*t*atu*t*upia mawe, kwani wamemkubali Johanne kuwa n nabii.
7 Wakajibu kwamba, Hatuujui u*t*okapo.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

8 Na-ye Jesu akiaamba, Na mino sinda-mwambira ni kwa wadimi wani nihendazho gaga.

9 Akiaha kuambira o enye mudzi funjo iyo: Nganya m'siku wálaya munda-we wa miko-ngozamanga, akiap'a ak'urima mamurimire, akihamba siku mbahe:

10 hata arihofisha makati-ge akiahirikira muhumiki-we, makamup'e kahi ya ndude za munda-we; o ak'urima makim'bimbinda, maki-m'dodomeza muhuhu.

11 Akikaza kuahirikira muhumiki mungine, makim'bimbinda na-ye, makim'ika mulongo, makim'dodomeza muhuhu.

12 Akikaza kuahirikira wa hahu; na-ye ma-kim'hendya maranga, makim'tsuha-ndze.

13 Akinena ye mwenye-munda, achamba, Nihende-dze? nindam'huma mwanangu mu-hendzwi wangu: ni kwenda makam'ishimu.

14 Hata manam'ona o ak'urima, makikala kugaluzanya-galuzanya enye kwa enye, maki-nena, Yuyu ndeye muhala-ufwa; ni humwa-lage bai, ufwa-we ukale wehu.

15 Hata marihom'tsuha-ndze ya munda ma-kimwalaga. Be yundaahenda-dze ye mwenye munda?

16 Yundadza yundaangamiza ak'urima aa, map'ewe angine o munda. Marihosikira gaga makinena, Hha'a! visikale hvino!

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

8 Jesu akawambia, Wala mimi siwambii ni kwa uwezo gani nitendavyo haya.

9 Akaanza kuwambia wenyeji fumbo hii: Fulani alitulia mizabibu kitanguni mwakwe: akapangisha wak'ulima, akenda akasafiri siku nyingi.

10 Hata kwa wakati wa matunda akamtuma mtumwa ende kwa wale wak'ulima, wapate kumpa katika t'unda za kitangu, nao wak'ulima wakampiga, wakamfukuza, hana k'itu.

11 Akendelea kumtuma mtumwa mngine. Nae walipompiga na kumvundia muruwa wakamfukuza, hana k'itu.

12 Akamtuma na wa tatu, nae wakamjirihi, wakamtupa n'de.

13 Akasema bwana wa kitangu, Nifanyeje? T'amtuma huyu mwanangu mpenzi wangu: k'wenda wakamhishimu.

14 Walipomuona wale wak'ulima, wakasemezana wao kwa wao, wakasema, Huyu ndiye mrithi; na tumuue, upate kuwa wetu urithi wakwe.

15 Walipomtupa n'de ya kitangu, wakamuua. Basi atawafanyani bwana wa kitangu?

16 Atakwenda waangamiza wale wak'ulima, wapawe wengine kitangu. Waliposikia yale, walisema, Hayawi haya!

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

17 Ye akiavumiriziza matso, akiamba, Be ni neno rani rino ridzoorwa ?—Iwe madzokahala aaki, ndo ridzirokala ni-ts'a ya p'embe :

18 iwe riro kila mut'u wosi adziyegwerera ni kutsikitswa, na ye rindiyem'gwerera dzulu--ye, ni kum'tisa-tisa.

19 Makimala o aori na o alombi abomu--abomu kum'tsuhira mikono kahi ya murongo uryat'u, makiaogoha enye mudzi : kwani mere kumanya kukala ni kwa ut'u wao adzizhonena funjo ii.

20 Be, makimumanyirira, makilazha k'ozi makadzihendye here at'u ajeri, kwamba mapate kum'hala na maneno-ge, kwa kumwangiza ts'ini ya wadimi na kanwa ka liwali.

21 Makim'uza, makiamba, Mukulufundi, hudzakumanya u mwenye kunena na kufundya ga kara-kara, na-we k'uhokera uso wa mudamu, ela kaheri ufundya ngira ya Mulungu jeri-jeri :

22 ni vidzo kumup'a Kaisari ts'andzi hedu ni vii ?

23 Na-ye unamanya utiriri wao, akiamba,

24 Nionyesani karupia. Kana uso na maoro ga hani ? Makim'dzigidzya, Ga Kaisari ?

25 Ye akiamba, Zha Kaisari mup'eni Kaisari, na zha Mulungu mup'eni Mulungu.

26 Na k'amadimire kum'hala mbere za at'u na ko kunena-kwe ; hata manamaka go maudzyo-ge, makinyamala myá.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

17 Akawaángalia, akasema, N nini basi neno hilo lililoan*d*ikwa?—Jiwe walilokataa waashi limekuwa ni ki*t*wa cha p'embe lilo:

18 Jiwe hilo killa a*t*akaeanguka juu yakwe huvun*d*ika, nae li*t*akaemwangukia, humponda--ponda.

19 Waan*d*ishi na makuhani wakuu waka*t*aka kumtia mikono kwa waka*t*i uo, wakawaogopa wenyeji, kwani walijua kwamba fumbo hii amewanenea wao.

20 Wakamuangalia-angalia, waka*t*oa na wapelelezi wakajifanye kuwa ni wat'u wa kweli, illi kumtwaa katika maneno yakwe, wapate mtia katika enzi na uwezo ya hakimu.

21 Wakamuuza-uza, wakasema, Tumekujua Mwalimu kuwa wasema na kufunza ya haki, nawe hukubali uso wa mt'u, lakini wafunza hakika n*d*ia ya Mngu:

22 ndiyo halali kum*t*olea t'aja Kaisari, aulaa?

23 Yeye akatambua hila zao: akawambia,

24 Nionyeshani *d*inari. Ni za nani sura na maan*d*ishi yaliyomo? Wakasema, Ni za Kaisari.

25 Akawambia, Basi, Kaisari mlipeni vya Kaisari, na Mngu vya Mngu.

26 Wasiweze kupatiza neno lile mbele za wenyeji; basi walipokwisha *t*aajabia yale aliyojibu, walinyamaa kimya.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

27 Makim'kwendera angine kahi ya Masaduki, mambao ndo makanaizao kufufuka kwa afu, makim'uza,

28 makimwamba, Mukulufundi, ye Mose udzafworera kwamba mut'u andihofwererwa ni ndugu-ye, ambaye were na muche-we wa kum'lola, akikala k'azhalire ana, iye ndugu-ye ni amuhale muche-we, akamwinyize mbeyu ndugu-ye.

29 Be here na at'u-alume afungahe ndani-mwenga: ye mukulu wao akihala muche akifwa k'adzangwe kuzhala na-ye,

30 na wa hiri makim'hala,

31 na wa hahu, makim'hala hvizho osi afungahe, k'amarichire ana; makifwa.

32 Hata kusira-kwe na ye muche akifwa.

33 Be ho kufufuka-ni yundakala ni muche wa hiye? Kwani mere na-ye osi afungahe, akikala muche wao.

34 Jesu akiamba, Ana a urumwengu uu ni kulolana na kulozanya;

35 ela ano maonekao kukala ni at'u a kupata urumwengu uryat'u na kufufuka mwa afu, k'amalolana ano na k'amalozanya;

36 kwani k'amadima kufwa kaheri: kwani madzahalana na malaika, kaheri madzakala ana a Mwenye-Mulungu, kwa hviryat'u madzizhokala ana a kufufuka-ni.

37 Be, dza kwamba afu ni kufufuka hata ye Mose udzaika lwazu kahi ya uworo wa kitsahukuzi, ho am'hadzaho Bwana kukala ni Mulungu wa Abarahamu, Mulungu wa Isaaki, Mulungu wa Jakobo:

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

27 Wakamwendea na wengine katika Mafarisi, hao wasemao kwamba hakuna kufufuliwa. Wakamuuza,
28 wakisema: Mwalimu, Mose alituandikia kwamba mt'u afiliwapo ni nduguye nae yuna mke wala hakuzaa, namtwae yule mkewe amsimamishie mbeyu nduguye.
29 Basi, palikuwa na wat'u sabaa ndugu moja, wa kwanza akaoa mke akafa, hajazaa mwana:
30 akaolewa yule mke ni wa pili
31 na wa tatu: ikawa kama hivyo, wakafa wot'e sabaa wasiate watoto.
32 Hatima yakwe akafa yule mke nae.
33 Basi katika kufufuliwani atakuwa ni mke wa nani, kwani ameolewa ni wat'u sabaa.
34 Jesu akawambia, Wana wa ulimwengu huu huoana na kuozana;
35 lakini wahasibiwao kuwa ni wat'u wa kuupata ulimwengu ule na kufufuka katika wafu, hawaoi wala hawaozani.
36 Kwani hawawezi kufa tena wat'u hao, kwani wao wamekuwa mtindo mmoja na malaika, tena ni wana wa Mngu, kwa hivyo walivyokuwa wana wa kufufuliwani.
37 Tena ya kuwa wafu hufufuka, Mose nae ameonyesha wazi katika habari ya Kitua cha Mti, hapo amtajapo Bwana, Mngu wa Abaraham, Mngu wa Isaaki, Mngu wa Jakobo:

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

38 na-ye seye Mulungu wa afu, ni Mulungu wa maro m'oyo tuu: kwani at'u osi ma m'oyo kwakwe.
39 Makidzigidzya angine kahi ya aori, makimwamba, Mukulufundi, udzanena-t'o.
40 Kwani mere k'amasubutu kum'uza ut'u kaheri.

41 Be akiamba, At'u ni kunena-dze kwamba Masiha ni mwana wa Davidi?
42 Kwani ye mwenye Davidi yunanena kahi ya Chuwo cha Zaburi: Bwana wámwamba Bwana wangu, Kelesi mukono wangu wa kuume
43 hata nikuikire amaidha-o makakale kiejemero-cho ts'i-ni ya magulu-go.
44 Be Davidi yunamwiha Bwana hvivi, udzakala-dze ni mwana-we be ye?

45 Hata o enye mudzi osi manam'sirikiza hvivi, akiambira o afundwi-e:
46 Dzimanyirireni na ano aori, mahendzao kutsembera madzavwala ino miamba yao, mamalao kulam'sanya-lam'sanya kahi ya mihala ya madhora, na vihi zha dzulu kahi ya migojo, na makalo ga mbere kahi ya nyambura:
47 mambao ndo maryao nyumba za magungu, na kuhasa na mahvoyo mare kwa kudzihendya. Ndo mandiokudza masemwe ui-ni zhomu ano.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

38 nae hawi Mngu wa wafu, isipokuwa wa walio hai: kwani wat'u wot'e huwa hai kwakwe.

39 Wakamjibu wengine katika waandishi, wakamwambia, Mwalimu, umesema vyema.

40 Kwani hawakusubutu kumuuliza neno la zaidi.

41 Akawauza, Husemaje wat'u kwamba Masiha ni mwana wa Davidi?

42 Kwani mwenyewe Davidi yuasema katika Chuo cha Zaburi: Bwana alimwambia bwanawangu, K'eti mkono wangu wa kuume

43 hata nishe kuwaweka adui zako wawe kiti chako cha t'ini ya maguu.

44 Davidi basi yuamwita Bwana, nae amekuwaje ni mwanawe?

45 Wa katika kumsikiza wale wenyeji wot'e, akawambia wanafunzi wakwe:

46 Jilindeni na waandishi, wapendao kutembea na nguo ndefu-ndefu, na kutaka kuamkuzana masokoni, na viti vya mbele vya misikitini, na makazi ya kwanza ya karamuni;

47 walao majumba ya wajane; wafanyao ndefu sala zao illi kupata sifa. Hao watapatikana ni hukumu k'uu.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

UKOMO WA MAKUMI-MERI NA MWENGA.

21. HATA unahirika matso akiaona apati matsuhazho vigero zhao kahi ya kiya cha kuikira mali:

2 akim'ona muche-gungu m'siku ariye mukiya, yunatsuha ndani upesa uiri.

3 Akiamba: Namwámba jeri kwamba muche iye mukaha udzatsuha zha kuakira aa osi;

4 kwani ao osi madzatsuha kahi ya unji wa maro na-zho kahi ya vigerwa zha Mulungu, ela kaheri ye muche udzatsuha vit'u zhosi erezho nazho.

5 Hata angine manarihadza ro ridziza, zho ridzizhoangizwa urembo wa midziwe na maombozezo, akiambira:

6 Gago mulolago, siku zinadza zambazo iwe k'arindarichwa dzulu ya iwe mwandzi-we risokudza rigwagwe-ts'i.

7 Ao makim'za-uza, makimwamba, Mukulu-fundi, maut'u gaga gandakala rini? kaheri muwano-we ni wani gandihokutimira maut'u gaga?

8 Akiambira, Dziloleni mutsakengwa; kwa kukala mandakudza at'u anji kwa dzina-rangu mandionena kwamba, Ndimi mino; na, Makati gadzakala hehi: mutsaatuwa nyuma at'u ao!

9 Ela mundihosikira maworo ga viha-viha na masunulo-masunulo, m'tsahondoka, kwani

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

MLANGO WA ISHIRINI NA MOJA.

21. AKAPELEKA mato, akawatezama matajiri watupavyo sadaka zao katika vyombo vya hazina:
2 akamuona mwanamke mmoja mjane masikini yuatupa mle nusu-pesa mbili.
3 Akasema, Hakika nawambia, mwanamke mjane huyu ametia zaidi ya wot'e;
4 kwani hawa wot'e walivyotupa masadakani ni katika kuzidi kwao, nae huyu pamoja na upungufu wakwe ametupa vit'u vyakwe vyot'e alivyokuwa navyo.

5 Na wat'u fulani waliposumulia mambo ya hekalu, ilivyopambwa kwa mawe mema na t'unu, aliwambia:
6 Hayo m'yaangaliayo, katika zamani itakayokuja halitasalia jiwe juu ya wenziwe lisilopomoshwa nt'i.
7 Wakamuuza, wakasema, Mwalimu, yatákuwa lini mambo haya? na ishara yakwe ni ipi ya kuwa karibu yatatukia?
8 Akasema, Angaliani msije mkangia ujingani, kwani watakuja wat'u wangi kwa jina langu, waseme, Mimi ndiye, tena, Umekaribia wakati wakwe: msiwaandamie basi hao!
9 Nanywi msikiapo habari za vita na mishindo-shindo, msishituke; kwani haya hayana

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

gago ndo gaagirwego ni kukalako kwandza, ela ho ha kusindikiziza si hehi.

10 Ndo arihoaambira: At'u a-ts'i ino mandakudza maaimirire at'u a ts'i ino; na ushaha uno undakudza uimirire uno:
11 kaheri-ts'i indakala kusumba-sumba zhomu, hat'u hangine-hangine, na kundakala na magumbo na p'eho mbii, na kundakala na midhana na miwano mibomu ya mulungu-ni.
12 Be mbere za gaga gosi mandam'tsuhira nikono yao dzulu yenu, mam'sirinye na kum'wangiza migojo-ni mwao na chumba-ni, kuno mukilongozwa mbere za mashaha na vitswa zha at'u, kwa ut'u wa dzina rangu.
13 Be gaga gandakala ni chodherwa kwenu.
14 Kwa ut'u uo ririkirani mwenu myoyo-ni kutsaaza-aza mbere go mundigoudzya.
15 Kwani mino nindamup'a kanwa na ulachu, zhambazho k'amandadima kuvikahalira hedu kuvinenera kinyume ak'ondo enu osi.
16 Be mundakulonderwa ni azhazi-enu na ndugu-zenu na mbari-zenu na asenenu, na-o mandamwalaga angine enu.
17 Na-nwi mundakala at'u a kutsukiza kwa at'u osi kwa ut'u wa dzina-rangu.
18 Na-nwi hata ludzere lwa vitswani mwenu k'alundaangamika ng'o.
19 Kahi ya kuvumirira kwenu ndo mundizhokala na-go maroho genu.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

bu*d*i ya*t*atukia kwanza, lakini ule mwisho haujakuwa karibu ba*d*o.

10 Ndipo akawambia: *T*aifa i*t*aondoka juu ya *t*aifa, na ufaume juu ya ufaume,
11 *t*ena ku*t*angia na mitetemo ya n*t'*i mikuu, na n*d*aa nyingi na ma*t*auni mwahali mwengine-mwengine, na matisho na ishara k'uu za mbinguni.
12 Ela kwanza yasijangia haya yo*t'*e, wa*t*awatia mikono juu yenu na kuwafukuza-fukuza, kwa kuwaa*t*ia wat'u wa misikitini na kuwatia chumbani, huku mkipelekwa mbele ya wafaume na mahakimu kwa ajili ya jina langu.
13 Basi i*t*akuwa ni ushuhu*d*a kwenu.
14 Iwekeni basi myoyo yenu kwamba ku*t*ofikiri kwanza katika m*t*akayojibu.
15 Kwani *t'*awapa kanwa na maarifa wasiyoweza watesi wenu wo*t'*e kuyakingamia wala kuyanenea kinyume.
16 Nanywi m*t*akuwa kua*t*wa wazi ni wazee wenu baba na mama na nduguzenu na mbari zenu na rafiki zenu: nao wa*t*awaua baa*dh*i yenu.
17 *T*ena m*t*a*t*ukia k*w*a wat'u wo*t'*e kwa ajili ya jina langu.
18 Wala haupo*t*ei unywele wa vi*t*wani mwenu ha*t*a umoja.
19 Nanywi m*t*akavyo*t*amalaki maisha yenu huwa katika kuvumilia kwenu.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

20 Be ela ho mundihoona kaya ra Jerusalem udzahenderwa chandza ni aviha, manyani kwamba haho ndo udzihokala hehi o uijo-we.

21 Makati gago at'u makelesio ts'i-ya Juda ni makimbirire m'rimani, na mario kahi-kahi--ye ni maombole-ndze, na mario nyika matsaangira mudzi-ni.

22 Kwa kukala gago ndogo masiku ga ore--we, ga kuadzazwa vidzoorwa zhosi.

23 Ore wao! maro na mimba na o maamwiswao kahi ya siku zizo; kwani kundakala na kusirima kunji dzulu ya-ts'i, na kuatsukirirwa enye-mudzi aa.

24 Na-o mandakugwa kwa maso ga sime, mandatawiwa mende kwa k'olo zosi zirizoko, na Jerusalem' indazhogwa ni k'olo, hata gatimizwe ga makati ga k'olo.

25 Kaheri kundakala na midhana kahi ya dzua na mwezi na nyenyezi, na kusirima kwa k'olo, kuno at'u makiangalaziwa ni kururuma kwa madzi-manji na rifulo rinji

26 na kualagwa myoyo na kogoha kwa kugaririkana garya gandigokudzira urumwengu-ni: kwani minguvu ya mulungu-ni indakusumbywa.

27 Be ndo mandihom'ona mwana wa mudamu yunadza kahi ya maingu hamwenga na nguvu na nguma nyinji.

28 Na makati gakiaha kukala-ko maut'u gago, lolani dzulu, kaheri anulani vitswa zhenu: kwa hvizho udzizhokala hehi o ukombolwi wenu.

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

20 Basi wakati mtakapoona Jerusalem imezungukwa ni jeshi nyingi, ndipo mjue kuwa umesha kurubia uvundifu wakwe, wakati uo.

21 Wakati huo walio Judea na wakimbilie milimani, na walio kati-kati yakwe watoke n'de, na walio majimbo wasingie mjini:

22 kwa kuwa hizo ndizo siku za mapatilizo, illi kwamba yatimie yaliyoandikwa yot'e.

23 Ole wao! walio na mimba nao wenyi kuamwisha katika siku hizo: kwani nt'i itangia shida nyingi na ghadhabu juu ya wenyewe.

24 Nao watakuwa kuanguka kwa makali ya upanga na kutekwa nyara kupelekewa taifa zot'e: na Jerusalem itakanyagwa ni mataifa, hata zitimie zamani za mataifa.

25 Tena kutakuwa na ishara katika jua na mwezi, na tashwishi ya mataifa wenyi kusangaa kwa kivumi cha bahari na msuko-suko wakwe,

26 wat'u wakivundika myoyo kwa kuogopa na kutezamia mambo yatakayotukia juu ya nt'i. Kwani nguvu za mbinguni zitateza-teza.

27 Na zamani zile watamuona mwana wa mt'u yuaja ndani ya wingu pamoja na uwezo na enzi k'uu.

28 Nayo yaanzapo kutokea mambo hayo, tangamkani nywi! muinue vitwa vyenu, kwa kuwa umekwisha kurubia huo ukombozi wenu.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

29 Akiambira funjo: Lolani mukuyu na mihi yosi:
30 ikikala idzagunula hvivi, ho muilolaho munamanya enye kwamba dzua ni hehi rindakala ra kutsano.
31 Na-nwi ni hvizho zhenye, mundihogaona gadzakala gago, manyani kwamba udzakala hehi ushaha wa Mulungu.
32 Ni jeri namwamba kwamba k'alundakira lukolo lulu, hata gaombole gosi.
33 Dzulu na-ts'i vindakira, ela maneno gangu k'agandakira ng'o!

34 Dzimanyirireni bai! p'ore ikaejemezwa myoyo yenu ni kuvumbizwa na kurea na kusirima kwa urumwengu-ni, siku irya ikam'dzirira kwa kudulukiza:
35 kwani indaavungira at'u osi makelesio dzulu ya uso wa-ts'i yosi here dza muhambo.
36 Chesani matso bai, muhvoye kila siku yosi kwamba mukale at'u a kutia hahi ya maut'u garya gosi gandigokombola, mupate kuima mbere za mwana wa mudamu.

37 Be kila mutsana wosi were akifundya at'u mo ridziza-ni, achenda na usiku hata kirima kiifwacho Kirima cha Mizeti akichesa;
38 na-o enye mudzi makim'kwendera madzacha-madzacha, kwenda m'sirikiza mo ridziza-ni.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

29 Aliwambia na fumbo, Utezameni m*t*ini na miti wenziwe:
30 waka*t*i ishapo *t*epuza mwaona na kutambua nafusini mwenu kuwa majira ya matunda yansha kurubia.
31 Nanywi vivyo muonapo mambo haya yanza *t*okea juani kwamba umekuwa karibu *t*ena ufaume wa Mngu.
32 Ni kweli nawambia kwamba haki*t*apita kizazi hiki ha*t*a yeshe *t*imia yo*t*'e.
33 Mbingu na n*t*'i zi*t*apita, lakini maneno yangu hayapiti kamwe!

34 Basi, jiangalieni! msije mkalemewa myoyo yenu ni ulevi na ndeo na masumbuko ya maisha haya, siku ile ikawak'uta ghafula kama mtambo:
35 kwani ndivyo i*t*akavyowaangukia wat'u wo*t*'e wak'e*t*io juu ya uso wa n*t*'i yo*t*'e.
36 Basi angazani-angazani killa waka*t*i, mukanyenyekee, mpate nguvu mpone katika yale ya*t*akayotukia yo*t*'e, illi mpate simama mbele za mwana wa mt'u.

37 Basi, killa siku m*t*ana alikuwa akifunza katika hekalu, aki*t*oka mjini na usiku kwenda kilima kiitwacho Kilima cha Mize*t*uni, akikaa kucha,
38 akendewa asubuhi na mapema ni wenyeji wo*t*'e mle hekaluni illi kumsikiza.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

UKOMO WA MAKUMI-MERI NA MBIRI.

22. IKIKALA hehi nyambura ya mikahe isiyo ts'ats'u, yambayo iifwa siku ya Pasiha.
2 alombi abomu na aori makimala ngira ya kwenda mwalaga, kwani mere makiaogoha o enye-mudzi.

3 Shetani akimwangira Judasi aifwaye Muisikaria, ariyekalamo kahi ya aryat'u at'u kumi na airi:
4 akiuka achenda nena na o alombi-abomu na vitswa zha aviha amwangize-dze mwao.
5 Makifwahirwa, makilagana na-ye kum'p'a fwedha.
6 Be, akigwirana na-o, akikala yunamala-mala hat'u ha kumwangiza mwao hasiho londzo.

7 Hata inadza siku ya mikahe isiyo ts'ats'u, iriyokala ni siku ya kukatsindza kagondzi ka Pasiha,
8 akim'huma Petero na Johan'ne, akiambira, Endani mukahuhendere-t'o ye Pasiha, kwamba hum'rye.
9 Makimwamba, Unamala hukam'hende-t'o hiko?
10 Akiamba, Lolani: ho mundihoangira mudzi-ni, mundakwenda m'tekeza mut'u udzatsukula mutanga wa madzi; be mutuwireni hata mufike nyumba andiyoangira:

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

MLANGO WA ISHIRINI NA MBILI.

22. IKAKURUBIA *id*i ya mikate isiyotiwa *t'at*u iitwayo I*d*i ya Pasiha.
2 Basi makuhani wakuu na waan*d*ishi walikuwa ku*t*afu*t*a n*d*ia ya kumuua, kwani walikuwa wakiwaogopa wenyeji.

3 She*t*ani akamngia Ju*d*asi, yule aitwae Muisikaria, katika hisabu ya wale kumi na wawili:
4 akaondoka, akenda akasema na makuhani wakuu na vi*t*wa vya asikari, a*t*akavyomtia mikononi mwao.
5 Wakafurahi, wakafanya maagano nae ya kumpa fe*dh*a.
6 Akaagana nao, akawa ku*t*afu*t*a majira ya kumtia mikononi mwao pasipo kufanya fujo.

7 Ikafika ile siku ya isiyo *t'at*u, ile iliyopasa ku*t*in*d*wa k'on*d*oo wa Pasiha.
8 Akawatuma Pe*t*ero na Johanne, akawambia, Endani mkatuandalie Pasiha tupate kumla naswi.
9 Wakamwambia, Wa*t*aka tuandalie wapi?
10 Akawambia, Tezamani: m*t*akapongia ndani ya mji m*t*ak'utwa ni mt'u ame*t*ukua m*t*ungi wa maji: mt'u huyo mfuateni ha*t*a mufikilie nyumba a*t*akayongia;

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

11 mukamwambire ye mwenye-nyumba, Mufun*d*i unakuuza, Cho kig*o*jo ki hiho nikam'rye Pasiha mimi na afun*d*wi angu?
12 Na-ye undam'onyesa hat'u halamu hadzoak*w*a dzulu-dzulu, hadzaikirwa viya: be hendani-t'o mumo.
13 Makiuka makiona here adzizhoambira: makim'henda-t'o Pasiha.

14 Ha*t*a murongo-we unafika, akike*l*esi chakurya-ni na o ahumwi hamwenga na-ye.
15 Akiambira, Pasiha yuno dzahenda *t*ama zhomu mino ya kum'rya hamwenga na-nwi k*w*andza sidzang*w*e kuk'ut*y*wa mashaka:
16 k*w*ani namwambira sindam'rya kaheri ha*t*a ga*t*imire go maut'u-ge kahi ya ushaha wa Mwenye-Mulungu.
17 Ha*t*a unag*w*ira cho kikombe, akimulazhizha Mulungu muvera, akine*n*a, G*w*irani kiki, mugazhizhane.
18 K*w*ani namwámba, sindakunwa kahi ya uzhalwi wa mukongoza-manga, ha*t*a ufike ushaha wa Mwenye-Mulungu.
19 Ha*t*a unaug*w*ira mukahe, akilazha muvera akiumogola, akiap'a akine*n*a, Ndo mwiri wangu uno, ulazhwao k*w*a ut'u wenu, hendani hvivi k*w*a kunikumbukira.
20 Na kikombe hvizho marihogonya kurya, akiamba, Kikombe kiki ndo kulagana kusha k*w*a milatso yangu, ikup'ulwayo k*w*a ut'u wenu.
21 *E*la na gaga gosi, uu ndoo, mukono-we

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

11 mumwambie mwenyi-nyumba, Mwalimu akwambia, I wapi sebule nikamlie Pasiha mimi na wanafunzi wangu ?

12 Nae atawaonyesha chumba kikubwa ghorofani kinsha andikwa vyombo: andaliani humo.

13 Wakenda wakaona vivile kama alivyowambia, wakamuandaa Pasiha.

14 Hata ulipofika wakati wakwe alik'eti chakulani yeye na mitume pamoja nae.

15 Akawambia, Pasiha huyu nimetamani sana kumla pamoja nanywi kwanza nisijapatikana na mashaka.

16 Kwani nawambia kwamba simli kamwe hata yatimie mambo yakwe katika ufaume wa Mngu.

17 Akapokea kikombe, aliposhukuru akasema, Twaani hiki mkagawanyiane wenyewe kwa wenyewe,

18 kwani nawambia kwamba tokea sasa sinwi mimi katika uzao wa mzabibu, hata ufike ufaume wa Mngu.

19 Akatwaa na mkate, alipokwisha shukuru akawapa; akasema, Huu ndio mwili wangu utolewao kwa ajili yenu: fanyani haya kwa kunikumbuka.

20 Na kikombe nacho vivyo hivyo baada ya kwisha kula; akisema: Kikombe hiki ndiyo maagano mapya ya katika damu yangu, imwaywayo kwa ajili yenu.

21 Na haya yot'e, huu ndio, mkono wakwe anitongeae upo nami hapa mezani!

Digitized by Google

Original from HARVARD UNIVERSITY

anilonderaye u haha hamwenga na-mi dzulu ya lubao!

22 *kw*a kuk*a*la mwana wa mu*d*amu udzak*a*la unenda here zho idzizhoik*w*a mbadha: *e*la orewe! mut'u ambaye iye ni kulonderwa na-ye.

23 Makiaha kuuzanya enye k*w*a enye, ni hiye mwao andiyehenda ut'u uu?

24 Kukiombola maheho kahi yao hat'u ha mut'u aonekaye kuk*a*la mubomu wao, ni hani?

25 Akiambira, Mashaha ga at'u a k'*o*lo ni kuk*a*la na uenye-ts'i dzulu yao, na-o maro na wa*d*imi mwao maífwa Ahendi-a-t'o.

26 N*i*nwi k'amu dza hvirya: *e*la ariye mubomu-mubomu mwenu ni ak*a*le here dza ariye mu*ti*e-mu*ti*e: na ariye hmwinyi here ahumikaye.

27 K*w*ani ariye mubomu ni hiye? ni yuno mwenye kuke*l*esi chakurya-ni, he*d*u ni yuno ahumikaye? Seye ake*l*esiye chakurya-ni? Na--mi kahi mwenu dzak*a*la here ahumikaye.

28 Be n*i*nwi ndinwi mudziokala hamwenga na-mi kahi ya majezo gangu.

29 Na-mi ni kum'hendera-t'o udzumbe here zho Baba adzizhonihendera-t'o udzu mbe:

30 k*w*a k*w*amba mupate kurya na kunwa lubao-ni mwangu kahi ya udzumbe wangu. Na-nwi mundakuke*l*esi dzulu ya vihi zha indzi, kuno mukialamula k'*o*lo kumi-na-mbiri za Isiraili.

31 Hewe Simon', Simon', yuno ndeye, She*t*ani

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

22 kwa kuwa mwana wa mt'u nae yuenda kama ilivyoazimiwa kwakwe: pamoja na haya, ole mbwakwe! huyo ambae yeye yuatongewa nae.

23 Wakawa kusemezana wao kwa wao, n nani kwao atakaetenda jambo hilo?

24 Yakaondoka na mashindano kwao: n nani athaniwae kuwa mkubwa?

25 Akawambia, Wafaume wa mataifa huwatawala-tawala, na walio na hukumu juu yao huitwa Wafanyaji-wa-wema:

26 nanywi ham'wi kama vile: lakini aliye mkubwa kwenu nawe kama aliye kijana, na mwenyi kutawala kama atumikae.

27 Kwani aliye mkubwa ni yupi? yule aliyek'eti chakulani au yule atumikae? Siye yule aliyek'eti? Basi nami katikati yenu nimekuwa kama atumikae:

28 Tena nywinywi ndinywi mliodumu nami katika kujaribiwa kwangu.

29 Nami huwaagizia ufaume, kama vile nilivyoagiziwa mimi ni Babaangu;

30 mpate kula na kunwa mezani pangu katika ufaume wangu: nanywi mtak'eti juu ya viti vya enzi, huku mkiwahukumu kabila kumi na mbili za Israili.

31 Ewe Simon! Simon! tezama: Shetani

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

udzamum*a*la kumuheheta-heheta here muhunga!

32 Be dzakuhv*o*yera k*w*a ut'u-o mino k*w*amba kuluhiro-ro risir*e*gere: na-we haho undiholongoka-t'o ag*w*izanye o nd*u*gu-zo.

33 Iye na kumwamba, Hewe Bwana, nindihok*a*la hamwenga na uwe sikahala k*w*enda chumba-ni he*d*u ha*t*a kifwa-ni.

34 Akimwamba, Nak*w*amba uwe Pe*t*ero, rero k'anda*i*ka jogolo ha*t*a ugonye kunikana k'ana t'ahu dza k*w*amba k'unimanya.

35 Akiambira, Harya t'u nirihom'huma musiho kafuko na kakuchi na virahu, mwátsowa kit'u? makimwamba, Hha*t*-*t*a!

36 Akiamba, *E*la hvikara mwenye kafuko--ke ni akahale, na kakuchi-ke kaheri; na asiye sime ni aguze ro amba-re akagule.

37 K*w*ani namwámba k*w*amba gago gadzoorwa kare k'agandaricha ku*t*imizwa mwangu, dza k*w*amba, Na-ye wá*t*alwa hamwenga na ahendi-a-vii: k*w*ani gago gangu ni kuk*a*la na usiko.

38 Makimwamba, Lola bwana, sime mbiri zizi! Akiamba, Vina*t*osha.

39 Akiombola m'dzi-ni achenda Kirima cha Mize*t*i here a*d*a-re: o afun*d*wi-e makim'tuwira, machenda na-ye.

40 Ha*t*a unafikira ho hat'u akiambira, Hv*o*yani k*w*amba mutsangira maj*e*zo-ni.

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

amewataka kuwapepeta-pepeta kama nafaka!

32 Nami nimekuombea kwa ajili yako, illi kwamba isizimie imani yako; basi ukisha ongoka wewe wathibitishe nduguzo.

33 Akamwambia, Bwana, mimi niwapo pamoja nawe ni tayari kwenda kifungoni au hata kifoni.

34 Akamwambia, Nakwambia Petero, leo halitawika jimbi, illa kwanza unikane mara t'atu kutoa nijua.

35 Akawambia, Jee pale nalipowatuma hamna fundo wala mkoba wala viatu, mlipungukiwa ni k'itu? Wakasema, 'A'a!

36 Akawambia, Lakini sasa, aliyefundika k'itu nende nacho, na mkoba vivyo; na asiyekuwa na upanga auze nguo yakwe ya juu anunue.

37 Kwani nawambia kwamba maandiko haya hayana budi yatatimia kwangu mimi, kana kwamba: Nae alihasibiwa pamoja na mahalifu. Kwani yanipasayo huwa na matimio yakwe.

38 Wakasema, Bwana, hizi ndizo, p'anga mbili. Akawambia, Yatosha.

39 Hata akisha toka alikwenda Kilima cha Mizetuni kama dasituri yakwe. Wakamuandamia wale wanafunzi nao.

40 Alipokwisha fika pahali pale akawambia, Ombani kwa Mngu kwamba msingie kujaribiwani.

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

41 Akitanywa na-o haviche here kutsufwa kwa dziwe, hata unapiga mavwindi akikala kuhvoya, akiamba,

42 Hewe Baba, kala unahendza, ni kiniukire kure kikombe kiki. Na hvivi zhosi, gasikale mahendzo gangu, isihokala gako uwe.

43 Akioneka kwakwe malaika ala'ye m'lungu--ni, yunamwangiza muhuye.

44 Hata unakala kusirima-ni hvivi, akikaza sana kuhvoya. Gakikala mavukuhi-ge here dza madhing'a ga milatso gatsererago-ts'i.

45 Hata nyuma za kuhvoya-kwe akiuka, akiendera o afundwi-e, akiaona marere kwa uvuvu;

46 akiamba, Mudzalalira-ni? ukani mum'hvoye Mwenye-Mulungu, p'ore mukaangira kujezwa-ni.

47 Yuchere kunena, mutunganano wa at'u po! madzire, na yuya aifwaye Juda, mumwenga-waho arya kumi-na-airi, wáatongodhya; akim'sengerera Jesu kwa kum'tsudza.

48 Ye Jesu akimwamba, Hewe Juda, unamulondera ui-ni mwana wa mudamu na tsudzo?

49 Hata aryat'u andzi-e managaona gandizhoombola, makimwamba, Bwana, huateme na sime?

50 Haho mumwenga-waho nganya m'siku akim'tema muhumiki wa mulombi-mubomu, akim'tosa sikiro-re ra luhande lwa mukono wa kurya.

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

41 Mwenyewe aka*t*engwa nao kiasi cha ku-*t*upa jiwe, akapiga magot'i akawa kuomba;
akasema,
42 Ewe Baba, kwamba wapen*d*a, niondolea kikombe hiki. Pamoja na haya, yasiwe nipen*d*ayo mimi, illa upen*d*ayo wewe.
43 Akaonekana kwakwe malaika mmoja a*t*okae mbinguni, yuamtia nguvu.
44 Nae ali katika *dh*iki, akazi*d*i ṣana kuomba Mngu, zikawa hari zakwe kama matone ya *d*amu yendayo n*t*'i.
45 Kisha alipoondoka pale alipokuwa akiomba, alipokwenda kwa wanafunzi wakwe, aliwaona wamelala usingizi kwa majonzi;
46 akawambia, N nini kulala usingizi? Ondokani muombe kwa Mngu, msije mkangia katika kujaribiwa.

47 Basi yu katika kunena haya, nao hao ndio, mk'utano wa wat'u; na yule aitwae Ju*d*asi, ni mmoja-wapo katika wale kumi na wawili, amewatangulia mbele yao. Akamsongelea Jesu illi kumbusu.
48 Jesu akamwambia, Ewe Ju*d*asi, wam*t*ongea mwana wa mt'u kwa busu?
49 Nao waliokuwa k'ando-k'ando yakwe walipoyaona mambo yale ya*t*akavyokwenda, walisema, Bwana, tuwa*t*eme kwa upanga swiswi?
50 Mt'u mmoja katika wao akam*t*ema mtumwa wakwe kuhani mkuu, akamk'ata sikio la upande wa mkono wa kuume.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

51 Ye Jesu akiudzya akinena, Richani hvivi tu'. Akikagut'a ko kasikiro-ke akim'hoza.
52 Jesu akiambira o alombi-abomu na vitswa zha aviha a ridziza-ni na azhere madzom'ombolera, Ndimi mwivi hata muniomboleraye hvivi na sime na njogoma?
53 Ho nirihokala nichere hamwenga na-nwi kahi ya ridziza, k'am'nigolozeze mikono yenu dzulu yangu. Ela uu ndo murongo wenu, na wadimi wa kiza.

54 O makim'gwira makimulongoza kwenda na-ye nyumba-ni kwa mulombi mubomu. Na--ye Petero akimutuwira kwa kure.
55 Makibusa m'oho kahi ya muhala, hata marihokelesi k'anda-k'anda. hvivi, na-ye Petero wákelesi hamwenga na-o.
56 Na mwana-muche nganya, po! unam'ona adzihokelesi haho mulangaza-ni, akim'huriziza matso, akinena, Na mut'u yuyu were-ho hamwenga na-ye.
57 Akikana, akinena, Mwana-muche uwe, simumanya.
58 Hata nyuma-ze p'unde mungine akim'ona, akiamba, Na-we umo mwao.
59 Petero akinena, Mut'u uwe, simo! Hata hat'u ha murongo mumwenga mungine nganya m'siku wákala kukaza sana, akiamba, Ni jeri-jeri, na-ye yuyu wákala-ho hamwenga na--ye: kwani na-ye ni M'galili.
60 Petero akimwamba, Hewe mut'u siga-

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

51 Jesu akajibu akasema, Iwani ra*dh*i kwa haya *t*uu! akamgusa sikio lakwe akampoza.

52 Jesu akawambia wale waliomjia juu yakwe, makuhani wakuu na maaki*d*a wa hekaluni na wazee, Jee, mme*t*oka na p'anga na fimbo kama muin*d*ao mwivi?

53 Msininyoshee mikono juu yangu nilipokuwapo nanywi killa siku katika hekalu? Lakini hii ndiyo saa yenu, nao ndio uwezo wa kiza.

54 Wakamshika wakamuongoza, wakenda nae nyumbani kwa kuhani mkuu. Nae Pe*t*ero alimfuata kwa mbali.

55 Basi walipokwisha washa moto kati-kati ya ua, wakik'e*t*i pamoja, alikuwa Pe*t*ero kuk'e*t*i kati-kati yao.

56 Nae kijakazi kimoja alipomuona amek'e*t*i penyi mwanga wa moto, alisema, Nae huyu alikuwa pamoja nae.

57 Akakana, akasema, Ewe mwanamke, simjui!

58 Baa*d*ae p'un*d*e mwengine akamuona, akamwambia, Nawe umo mwao. Pe*t*ero akamwambia, Mt'u wewe, simo!

59 Kisha baa*d*ae kama kitambo cha saa moja, mt'u mwengine alikaza sana, akasema, Hakika yakwe huyu alikuwapo pamoja nae, kwani nae ni Mgalili.

60 Pe*t*ero akasema, Mt'u wewe, siyajui ma-

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

manya ga unenago! Haho henye, arihokala iye yuchere kunena, jogolo rikiika.

61 Na-ye Bwana akigaluka, akim'lola Petero. Petero akikumbukira maneno ga Bwana, arizhomwambira kwamba, Rero jogolo k'adzangwe kuika, uwe undanikana k'ana t'ahu.

62 Akiuka Petero achenda cha-ndze, achenda rira kwa utsungu.

63 Na arya at'u alume mariomugwira makim'tokoza, kuno manam'piga.

64 Hata manam'fundira matso hvivi makim'za-uza, manamwamba, Henda uambirizi: adziyekupiga ni hani?

65 Makimwambira maneno manji kaheri ga kum'tsea-tsea.

66 Hata kunagunuka mutsana makitunganana azhere maro kahi ya enye-mudzi, o alombi-abomu na aori, makim'usa harya, makim'longoza machenda na-ye kwao m'oro-ni, manamwamba,

67 Kala ndiwe Masiha uwe, fwambire. Akiamba, Ningahomwamba, k'amundakuluhira ng'o,

68 na kaheri ningahomuuza neno k'amundadzigidzya.

69 Hangu hvikara yundakala ye mwana wa mudamu kukelesi luhande lwa mukono wa kulume wa Mwenye-Mulungu.

70 Makiamba hosini, Ndiwe mwana wa Mulungu be uwe? Ye akiambira, Ninwi enye munanena kwamba ndimi mino.

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

ana yakwe uneneayo! Yu katika kunena hivi, mara likawika jimbi.

61 Bwana akageuka, akamtezama Petero usoni mwakwe. Petero akakumbuka maneno ya Bwana, aliyomwambia, ya kwamba: Leo kwanza lisijawika jimbi utanikana mara t'atu.

62 Akatoka n'de, akalia kwa utungu.

63 Na wale wanawaume waliomzuia Jesu walikuwa kumfanyia dhihaka wakimpiga-piga.

64 Wakamfumba mato wakamuuliza-uliza, wakisema, Tuagulie basi n nani aliyekupiga?

65 Wakamtolea na maneno mengine mangi kwa kutukana.

66 Hata kulipokucha, wakak'utanishwa wazee katika wenyeji, nao ndio makuhani wakuu na waandishi. Wakamuongoza wakenda nae katika majilisi yao, huku wakimwambia,

67 Wewe ukiwa u Masiha, twambie basi! Akawambia, Nijapowambia hamsadiki kamwe,

68 tena nijapowauza neno hamtajibu.

69 Illa tangu sasa mwana wa mt'u atakuwa kuk'eti mkono wa kuume wa nguvu za Mngu.

70 Wakasema wot'e, Basi u mwana wa Mngu nawe? Akawambia, Nywinywi mwasema kwamba mimi ndiye.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

71 Makiamba, Huna ut'u wani kaheri siswi na chodherwa? kwani hudzasikira enye kanwa--ni mwakwe.

UKOMO WA MAKUMI-MERI NA T'AHU.

23. MAKIIMA mutunganano wao wosi, makim'longoza kwenda na-ye kwa Pilato.

2 Makiaha kum'sema, makiamba, Mut'u yuyu hudzam'ona akiononga lukolo lwehu kuno akikahaza kum'lazhizha Kaisari ts'andzi, yunasema kwamba ndeye Masiha, shaha.

3 Ye Pilato akim'uza kwamba, Uwe ndiwe shaha ra Mayahudi? Akim'udzya, akimwamba, Ndo wambazho.

4 Pilato akinena na-o o alombi abomu na yo mitunganano, akiamba, Mut'u yuyu sionere mwakwe ut'u usiokala.

5 O makikaza kum'sema, makinena kwamba, Yunaatukusa enye mudzi, akifunda-funda kahi ya Judea yosi hangu Galili muhaka haha.

6 Hata unasikira Pilato uworo wa Galili, akiauza kala ndeye Mugalili mut'u yuyu.

7 Na arihomumanya kwamba ni kahi ya indzi ra Herode, akim'hirika kwa Herode, kwa kukala iye were kahi ya Jerusalem' siku zizo.

8 Hata unam'ona Jesu ye Herode, akiererwa sana; kwani were akimala kum'ona hangu kapindi, kwa kukala udzasikira maut'u manji

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

71 Wakasema, Tuna haja gani *t*ena ya ushu-hu*da*? kwani wenyewe tumesikia kanwani mwakwe.

MLANGO WA ISHIRINI NA T'ATU.

23. WAKASIMAMA mk'utano mzima, waka-m*t*ukua wakenda nae kwa Pila*t*o.

2 Wakawa kumshi*t*aki, wakisema, Huyu tu-memuona akipotoa-potoa *t*aifa yetu huku aki-kanya kum*t*olea t'aja Kaisari, akisema kwamba mwenyewe ni Masiha, ni mfaume.

3 Pila*t*o akamuuliza, akasema, Wewe ndiye mfaume wa Mayahu*di*? Akamjibu kwamba, Wewe wasema.

4 Pila*t*o akasema nao wale makuhani wakuu na mak'utano ya wat'u, akawambia, Mt'u huyu sioni kwakwe neno lisilokuwa.

5 Nao wakakaza sana, wakisema kwamba, Yuawafi*t*ini wenyeji, akifunza wat'u n*t'*i nzima ya Ju*d*ea ko*t'*e-ko*t'*e, tokea Galili mpaka hapa.

6 Aliposikia Pila*t*o, aliuliza kama ni Mgalili mt'u huyu?

7 Ha*t*a kisha alipomjua kwamba ni *t'*ini ya hukumu ya Hero*d*e, alimtuma kwakwe He-ro*d*e, kwa kuwa nae alikuwako Jerusalem zamani zile.

8 Basi Hero*d*e alipomuona Jesu, alifurahi sana, kwani alikuwa aki*t*amani kumuona tangu zamani, kwa vile alivyosikia habari

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

hat'u-he, na-ye akiaza aone mudhana uhendeke kwakwe.

9 Be akim'uza maneno manji: k'amwahikire.

10 O alombi abomu na o aori makiima makim'sema kwa uwara.

11 Ye Herode akim'wudhya hamwenga na asikari-e, akim'tokoza, akim'tsuhira nguwo ya kumeta-meta, akim'udzya ko kwa Pilato.

12 Pilato na Herode makigwirana usena siku iryat'u yenye: kwani ho mbere mere amaidha enye kwa enye.

13 Hata Pilato unaatsungumanya alombi--abomu na vitswa zha at'u na enye-mudzi, akiambira,

14 Mudzanirehera mut'u yuyu here aonongaye at'u: kidza lolani, mut'u yuyu dzamwalamula hvivi mbere zenu nikatsaona mwakwe ut'u ui kahi ya gaga mum'semago:

15 na kaheri Herode na-ye k'aonere; kwani udzam'udzya kwehu: na-nwi lolani k'auhenderwe kwakwe ut'u uagirweo ni kufwa.

16 Nimutubushe bai, kidza nimuriche ende.

17 Na-ro rákala ni ada kwao makati ga nyambura kurichirwa mut'u mumwenga.

18 O makipiga lukululu osini hamwenga, makinena, Muhale yuyu, uhurichire Baraba.

19 Na-ye were mut'u mumwenga adzetsufwa chumba-ni kwa ut'u wa fitini siku zidzoangira mudzi, na kualaga at'u dambi-dambi.

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

zakwe, akitaraji kuona nga muujiza utendwe nae.

9 Basi akamuuliza-uliza maneno mangi, wala asimjibu kwa lo lot'e.

10 Wakasimama wale makuhani wakuu na waandishi wakamshitaki kwa ushadidi.

11 Nae Herode akamdharau-dharau, na asikari zakwe nao, akamfanyizia na dhihaka, akimvika mavao ya kung'ara; akamrudishia Pilato.

12 Basi siku ile-ile Pilato na Herode wakafanya urafiki; kwani hapo kwanza walikuwa maadui wao kwa wao.

13 Pilato akawak'utanisha makuhani wakuu na vitwa vya wat'u na wenyeji,

14 akawambia, Mmeniletea mt'u huyu kama apotoae wat'u; nae mt'u huyu, huyu ndiye, sikuona kwakwe kosa lo lot'e katika mambo mumshitakiyo:

15 wala hata Herode, kwani amemrudisha kwetu; nae, huyu ndiye, halikutendeka kwakwe neno lipasalo mauti.

16 Basi nikisha mrudi, t'amfungua.

17 Nayo ilikuwa ni sharuti zamani za idi yao kuwafungulia mt'u mmoja kifungoni.

18 Wakampigia ukelele jamii ya waliokuwapo, wakisema, Muondoe huyu, utufungulie Baraba.

19 (Nae ni mt'u mmoja aliyetupwa gerezani kwa ajili ya fitina kadhawakadha zilizongia mji, pamoja na uuwaji.)

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

20 Pilato akinena na-o lwa-hiri kwa kumala kumuricha Jesu;
21 o makipiga k'ululu, makinena, Mwanganye, mwanganye!
22 Be akiambira lwa-hahu, Udzahenda ui wani be ye? sionere mwakwe ut'u uagirweo ni kufwa: nindamutubusha bai, kidza nimuriche.
23 O makim'kaziza na mimiro mibomu, makimumala kwamba akaanganywe muhi wa kukinganywa: mimiro yao ikidhima,
24 Pilato akialamula kwamba vikale here mamalazho,
25 akiarichira iye ariyetsufwa chumba-ni kwa ut'u wa fitini na kualaga at'u bule-bule, mariyemumala, akimwangiza ye Jesu mahendzo-ni mwao.

26 Hata manam'longoza hvivi, makim'gwira mut'u nganya Simon' Mukureni ala'ye minda--ni, makim'hika o muhi wa kukinganywa autsukule iye nyuma za Jesu.

27 Makim'tuwira enye-mudzi madzadzala tele, na ana-ache mam'pigirao malaga gao na kumuririra.
28 Jesu akiadengerekera, akiamba, Henwi ana a Jerusalem' ana-ache, musiniririre mimi: dziriririreni enye na ana-enu.
29 Kwa kukala masiku ganadza hvivi mandihokudza manene, Baha ao! maro t'asa, na

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

20 Basi alisema nao *t*ena yule Pila*t*o, yua*t*aka kumfungua Jesu.
21 Wao wakapiga ukelele *t*uu, wakisema, Msalibu ! msalibu !
22 Akawambia mara ya tatu, Kwani amefanya uovu gani huyu? Sikuona kwakwe neno lipasalo mau*t*i. *T'*amru*d*i basi, kisha *t'*amfungua.
23 Wakakaza sana kupaza sau*t*i kum*t*aka kwamba asalibiwe, sau*t*i zao zikashinda,
24 Pila*t*o akaamua kwamba yawe kama wa*t*akayo.
25 Ikawa kumfungua yule aliye*t*upwa gerezani kwa sababu ya fi*t*ina na uuwaji, yule waliyem*t*aka kwakwe; akamtia Jesu *t'*ini ya ku*t*aka kwao.

26 Nao walipokuwa wakimuondoa, walimshika mt'u mmoja a*t*okea shamba jina lakwe akiitwa **Simon Mkurenii, wakamtweka yeye msalaba, apate utukua kwenda nao nyuma** yakwe Jesu.

27 Akaan*d*amiwa ni wenyeji mk'utano mkuu, na wanawake nao wampigiao vifua na kuombolea kwakwe.
28 Akageuka Jesu akawalekeza, akasema, Enywi watoto wake wa Jerusalem, msinililie mimi : liliani nafusi zenu na wenenu.
29 Kwani, hizo ndizo, siku zaja wa*t*akapo-

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

mazhalo gasigozhala, na mahombo gasigoamwisa.

30 Ndo mandihoambira virima, Hugwerereni! na vitsulu, Hugunikeni!

31 Kwa kukala mahendago na muhi mwitsi gakikala ni gaga, gandakala-dze na muhi m'furufu?

32 Makilongozwa at'u airi kaheri ahendi-a-vii hamwenga na-ye kwenda alagwa.

33 Hata manafikira hat'u haifwa. Ongo-ni, makimwanganya kuko dzulu ya muhi, na o ahendi-a-vii, mumwenga-we luhande lwa mukono wa kurya, na mwandzi-we luhande lwa mukono wa kumotso.

34 Ye Jesu akinena, Hewe Baba, arichire, kwani k'amamanya mahendago. Hata manahenda mafungu mavwalo-ge, makitsuha mburuga.

35 O enye-mudzi makiima na kulola; makikala kumutsea o vitswa zha at'u, mananena, Were akiatizha angine, nadzitizhe mwenye, akikala ndeye Masiha yuno, m'tsagulwi-we Mwenye-Mulungu!

36 Makimutokoza na o asikari, makim'kwendera hehi na kum'songezeza siki;

37 kuno mananena, Kala u shaha ra Mayahudi uwe, dzitizhe mwenye!

38 Hakikala na maorero gadzaorerwa ho dzulu-ye, ga miwano ya Kiyunani na Kiroma na Kiebirani:

YUNO NDEYE SHAHA RA MAYAHUDI.

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

sema, Raha n*d*ao! walio t'asa, wenyi matumbo yasiyozaa na matiti yasiyoamwisha.
30 Ndipo wa*t*akapoanza kuiambia milima, Tuangukieni juu yetu: na vilima, Tufinikeni.
31 Kwani wayatendayo katika mti mbi*t*i yakiwa ni haya, na katika ule mkavu huwaje?

32 Wakaongozwa na wat'u wawili *t*ena mahalifu, kwenda kuuwawa pamoja na*e*.

33 Ha*t*a walipofika pahali paitwapo Ubongoni, walimsalibu huko na mahalifu nao, mmoja mkono wa kuume, mmoja mkono wa kusho*t*o.
34 Jesu akasema, Baba wasamehe, kwani hawajui wafanyayo. Wakagawa mavao yakwe, wakifanya kura.
35 Wakasimama wale wenyeji wakimtezama. Na vi*t*wa vya wat'u nao walikuwa kum*t*olea ufyozi, wakisema, Aliokoa wengine, najiokoe mwenyewe, kwamba ndiye Masiha wa Mngu huyu, m*t*eule wakwe!
36 Wakawa kumfanyizia *dh*ihaka wale asikari nao, wakimsongezea siki,
37 huku wakisema, Kwamba u mfaume wa Mayahu*d*i wewe jiokoe mwenyewe.
38 Basi hapo juu yakwe palikuwa na ha*t*i imean*d*ikwa kwa harufu za Kiyunani na Kila*t*ini na Kiibirani:

HUYU NDIYE MFAUME WA MAYAHU*D*I.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

39 Na arya ahendi-a-vii madzioangama harya mumwenga-we wákαla kum'hadza vii, yuna-mwamba, Uwe seye Masiha? Dzitizhe mwenye na siswi!

40 Akim'udzya yuya mwandzi-we akimuchemera, akimwamba, K'um'ogoha hata Mwenye-Mulungu uwe, ukikαla na-we u ts'i-ni ya ore uu?

41 Na-swi huna ujeri, kwani hunaudzizwa gago gaagirwego ni vihendo zhehu: ela yuno k'ahendere ut'u usiokαla.

42 Akinena, Hewe Jesu, nikumbukira haho undihokudza kahi ya ushaha-o! Akimwamba,

43 Ni jeri nakwambira, hvivi rero undakαla na-mi upeho-ni.

44 Na-o were here murongo wa handahu, kuchangira kiza ts'i-yosi muhaka murongo wa chenda,

45 kuno dzua rinahenda kiza: p'aziya ya ridziza ikitaruka kahi.

46 Hata Jesu unapiga lukululu na mumiro mubomu, akiamba, Baba roho rangu ninaika mwako mikono-ni. Kunena-kwe gaga wáombola roho-re.

47 Na yuyat'u kitswa cha asikari gana, arihoona garigokαla, wámulika Mwenye-Mulungu, akiamba, Ni mujeri mut'u yuyu, k'avina hae-hae!

48 Na mitunganano yosi mariotunganana hamwenga kwa kuulola ut'u uno, makiholola gadzigokαla makiuya, kuno manadzipiga malαga.

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

39 Na wale mahalifu wale waliotungikwa, mmoja wakwe alikuwa kumtukana, akisema, Wewe hu Masiha? okoa nafusi yako na swiswi.

40 Akajibu yule mwenziwe, akamk'aripia, akamwambia, Wewe humchi Mngu nawe? kwa kuwa u katika hukumu ii-hii?

41 Naswi tuna haki, kwani hivi twarudishiwa mfano wa vitendo vyetu: lakini huyu hakutenda lisilokuwa lo lot'e.

42 Akasema, Ewe Jesu, nikumbuka utakapongia katika ufaume wako.

43 Akasema, Ni kweli nakwambia kwamba hivi leo utakuwa nami p'eponi.

44 Na wakati ule kama kungia saa sita, kulifunga kiza nt'i yot'e mpaka saa tisia,

45 huku jua likipungua nuru zakwe: pazia ya hekalu ikapasuka kati-kati.

46 Nae Jesu, alipokwisha toa ukelele ukuu, alisema, Ewe Baba, roho yangu naitia mikononi mwako. Kusema kwakwe haya alitokwa ni roho.

47 Basi yule kitwa cha asikari alipoona yaliyokuwa, alikuwa kumtukuza Mngu, akisema, Hapana shaka, mt'u huyu alikuwa mwenyi haki!

48 Nao wat'u wot'e waliok'utanikia pale palipoonekana mambo yale, walipoona yaliyotendeka walirudi, huku wajipiga vifua.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

49 Na aryat'u amanywi-e maimire k*w*a kure, na arya ache madziomu*t*uwiranya hangu ko Galili, kuno makil*o*la maut'u gaga.

50 Na-ye po! mut'u uifwa Josefu, yu kahi ya m'oro wao, ni mut'u-mulume mumwenga mudzo na ujeri,

51 (akik*α*la: k'adzadzangiza kahi ya chuwo chao na vihendo zhao,) ni mut'u wa Arima*t*ea mudzi wa Mayahu*d*i, mut'u ambaye wárindiza ushaha wa Mulungu:

52 wák*w*enda yuyu k*w*a Pila*t*o, achenda mum*α*la lufu lwa Jesu.

53 Ha*t*a yunalutsereza akilukundzira nguwo ya ka*t*ani, akiluika kahi ya mbira ya kufuluka, yambayo k'adzang*w*e kuik*w*a mut'u.

54 Na-yo yere S*i*ku ya Kuika-t'o k*w*ao, us*i*ku wa kulamukira s*i*ku ya Saba*t*o.

55 Na arya ana-ache mambao madzire hamwenga na-ye kula' ko Galili maki*t*uwa nyuma, makiona yo mbira-ye, na lufu-lwe ludzaik*w*a-dze.

56 Ha*t*a makihouya, makihenda-t'o mih*α*so ya lu*w*ula na uvumba.

Be, maki*o*ya s*i*ku ya Saba*t*o here malagizo.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

49 Na wat'u wot'e waliojuana nae, na wanawake nao waliokuwa wakifuatana nae tokea huko Galili, walikuwa wamesimama kwa mbali, watezama mambo haya.

50 Nawe tezama, mt'u mmoja jina lakwe akiitwa Josefu, nae ni katika majilisi yao, ni mt'u mwema na kuongoka,
51 (wala hakuwamo katika mashauri na vitendo vyao), nae ni mt'u wa Arimathea asili yakwe, mji wa Mayahudi, tena ni mt'u autezamiae ufaume wa Mngu:
52 alikwenda mt'u huyo kwa Pilato, akamtaka kiwili-wili chakwe Jesu.
53 Akakishusha kile kiwili-wili chakwe, akakikunda katika nguo za katani; akamweka katika kaburi lililotongwa jiweni, halijatiwa maiti po pot'e.
54 Na siku ile ilikuwa ni Siku ya Kutengeza, usiku wa kuamkia siku ya Sabato.
55 Basi na wanawake wale walioandama, waliofuatana nae tangu kutoka Galili, waliliangalia lile kaburi, na kiwili-wili chakwe kilivyolazwa.
56 Wakarudi wakafanya tayari manuk'ato na nyudi.

Nao wakasitarehe siku ya Sabato kama maagizo.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

UKOMO WA MAKUMI-MERI NA N'NE.

24. Hata siku ya kwandza ya jumwa machenda ko mbira-ni na madzacha maitsi, madzatsukula yo mihaso ya luwula madziyohenda-t'o, machenda na angine hamwenga na-o.

2 Hata manalola hvivi, ro iwe ridzapingiliswa kure na mbira-ye.

3 Machangira ndani matsaluona lufu-lwe Bwana Jesu.

4 Hata madzaangalaziwa hvivi ni ut'u uu, at'u airi po! madzaaimirira hehi madzavwala ga kumeta-meta.

5 Hata manahenda oga hvivi makidzizanya nyuso zao na-ts'i, ao makiamba, Hambe munamumala are m'oyo henye afu!

6 K'aho haha, udzauka. Kumbukirani bai arigomwambira haho arihokala yuchere ko Galili:

7 dza kwamba, Uagirwe mwana wa mudamu kuangizwa mikono-ni mwa at'u enye dambi na kuanganywa muhi wa kukinganywa, na kuuka kaheri siku ya hahu.

8 Na-o makikumbukira maneno-ge.

9 Hata manauya kula' ko mbira-ni makiamanyisa o at'u kumi na mumwenga na andzi-ao osini maut'u gago gosi.

10 Na-o mere Maria Mumagidali na Joan'na na Maria wa Jakobo na andzi-ao hamwenga na-o, ndo mambao máambiriza ahumwi maut'u gago.

11 Go maneno gao gakioneka kwao here ufuwi, makatsaakuluhira.

Digitized by Google Original from HARVARD UNIVERSITY

MLANGO WA ISHIRINI NA NNE.

24. Hata siku ya kwanza ya Ijumaa, mwanzo wa kupambauka, walikwenda pale kaburini, wameyatukua yale manuk'ato waliyoweka tayari:

2 Wakaliona jiwe limeondolewa kaburini, limebingirishwa k'ando.

3 Wakangia ndani, wasimuone yule maiti, yule Bwana Jesu.

4 Nao walipokuwa kusangaa kwa neno lile, hawa ndio, wat'u wawili wanawaume wamesimama k'ando yao, wamevaa nguo za kumeta-meta.

5 Nao walipongiwa ni hofu, wakiinamisha nyuso zao na nt'i, waliwambia, Penyi wafu hatafutwaje aliye hai?

6 Hapo hapa, amefufuka. Kumbukani aliyowambia, hapo alipokuwa akali Galili,

7 kana kwamba, Imempasa mwana wa mt'u kutiwa mikononi mwa wat'u wenyi dhambi, na kusalibiwa, na kufufuka siku ya tatu.

8 Wakayakumbuka maneno yakwe.

9 Wakaondoka pale kaburini, wakarudi; wakawaarifu wale wat'u kumi na mmoja katika mambo yale yot'e, na wenginewe nao pia ot'e.

10 Nao ni Maria Mmagidali, na Joanna, na Maria wa Jakobo, na wenginewe wenziwao, ndio waliowambia wale mitume mambo yale.

11 Wakayaona maneno yao kuwa ni upuzi utupu, wasiwasadiki.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

12 Ye Petero akiuka, akipiga malo achenda hata mbira-ni, unahirika matso hvivi akiona ro sanda ridzaikwa hake-ye; akiuka achenda, kuno yunamaka m'oyo-ni mwakwe maut'u gadzigoombola.

13 Hata kwa siku iyo yenye airi ao makikala kuhamba kwenda kadzidzi kasiku karikokala kure here mirongo miiri ya m'tsana kwa ala'ye Jerusalem', na-ko dzina-re kaifwa M'mao.
14 Makikala kusumurira enye kwa enye uworo wa maut'u gago gosi gadzigoombola.
15 Be manasumurira hvivi na kuuzanya ut'u-we, na-ye mwenye Jesu akiasengerera hehi akiatuwiranya ngira mwenga.
16 O makizuliwa matso gao matsamumanya.
17 Akiambira, Ni maneno gani gago mugaluzanyago hvino, kuno munatuwa ngira? O makiima kigondzi.
18 Yuya mumwenga-we akim'dzigidzya, dzina-re uifwa Kileopa; akimwamba, Ukelesi hake-yo be' we ko Jerusalem' hata usiyemanya maut'u gadzigoombola kuko kwa siku zizi?
19 Akiauza, Ni maut'u gani? Makimwamba, Ni ga Jesu Munazari, ambaye were mut'u-mulume mumwenga mwambirizi, mwenye nguvu za kuhenda na kunena mbere za Mwenye-Mulungu na enye-mudzi osi:
20 na kaheri hviryat'u madzizhomuricha alombi-abomu ehu na vitswa zha at'u akasemwa kifwa-ni, makimwanganya muhi wa kukinganywa.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

12 Yule Petero akaondoka, akenda mbio hata pale kaburini, akipeleka mato na kuinama hivi akaviona vile vitambaa vya katani vimewekwa, hivyo tuu: akaondoka akenda, huku yuata-ajabu moyoni mwakwe kwa yale yaliyokuwa.

13 Nawe tezama, siku ile-ile wat'u wawili wa myongoni mwao walikuwa wakenda kijiji kimoja kilichokuwa mbali na Jerusalem mwendo wa saa mbili.

14 Wakawa kusumlia wao kwa wao katika mambo yale yot'e yaliyotukia.

15 Basi wa katika kusumlia hivi na kujadiliana, nae mwenyewe Jesu alikurubia, akawa kuwaandama,

16 Yakazibwa mato yao wasimtambue.

17 Akawambia, Ni maneno gani hayo msemezanayo hivi? Wakasimama mato kupe-kupe.

18 Yule mmoja jina lakwe akiitwa Kileopa akamjibu akamwambia, Wewe wak'eti Jerusalem pekeyo hali ya ugeni hata usiyesikia yaliyotukia juzi na jana?

19 Akawambia, Ni kama yapi? Wakamwambia, Ni ya Jesu Mnazari, aliyekuwa mt'u mmoja nabii na uwezo wa kunena na kutenda mbele za Mngu na wenyeji wot'e:

20 tena ya walivyomtia katika hukumu ya mauti hao makuhani wakuu na vitwa vyetu, wakimsalibu.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

21 Na-swi fwere hukimwelelya kuk*a*la ndeye andiyekuakomboza Isiraili. *E*la na gaga gosi, hangu kuhendeka gaga rero ni s*i*ku t'ahu.

22 Be *e*la ana-ache nganya asiku a myongo--ni mwehu madzafwangalaza, marok*w*enda ko mbira-ni na madzacha,

23 kidza marihok*a*la k'amaluona lufu-lwe, makidza n*e*na k*w*amba madzaona malaika ku-aombolera, mambao manan*e*na k*w*amba ye mwenye yu m'*o*yo.

24 Makiuka at'u nganya a myongo-ni mwehu, machenda mbira-ni, makiona hvizho zhenye here marizhon*e*na arya at'u-ache: ye mwenye matsam'ona.

25 Akiamba, Henwi apambavu, enye my*o*yo miziho ya kukuluhira gosi marigon*e*na o ambirizi!

26 K'aagirwe ye Masiha ni kusirinywa hvizho zhenye, na kuangira kahi ya nguma-ye?

27 Akiaha na Mose na ambirizi osi, akiang'a-ziza maut'u-ge mwenye kahi ya Maoro gosi.

28 Makif*i*kira hehi karya kadzidzi mendako: ye mwenye akidzihendya here endaye mb*e*re k*a*t*i*e.

29 O makim'hendya nguvu, makimwamba, Kála hamwenga na-swi, k*w*a kuk*a*la hudza-fisha dzilo-ni, dzua rinatswa hvivi! Achangira ndani k*w*a kukala na-o.

30 Be, zhák*a*la arihokel*e*si na-o k*w*a kurya chakurya, iye kuug*w*ira mukahe, akiuhadza--t'o, h*a*t*a* arihoumogola, akiap'a.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

21 Nae mt'u huyo tulikuwa tukim*t*arajia kana kwamba ndiye a*t*akaewakomboza Isiraili. Basi *t*ena, na haya yo*t'*e, tangu kutendeka mambo hayo leo ni t'atu:

22 isipokuwa ni wanawake kadhawakadha wat'u wa myongoni mwetu swiswi wametusangaza, waliokuwapo kaburini asubuhi na mapema,

23 wasikione kiwili-wili chakwe, wakija wakitwambia kwamba wameona na malaika kuwa*t*okea, waliowambia kwamba yu hai.

24 Wakenda na wengine katika wenzetu kuko kaburini wakaona vivyo hivyo, kama walivyosema wanawake; mwenyewe wasimuone.

25 Akawambia, Enywi msio akili, wenyi myoyo mizito ya kuamini yo*t'*e yaliyosemwa ni manabii,

26 Ehe, haikumpasa basi Masiha kupatikana ni mambo haya, na kungia katika u*t*ukufu wakwe?

27 Akaanza tangu kwa Mose na manabii wo*t'*e, akaweleza-eleza katika Maan*d*iko yo*t'*e kuliko mambo yapasayo nafusi yakwe.

28 Wakapata karibu ya kijiji kile wendacho: akajifanya kama endae mbele.

29 Wakamtenza nguvu wakimwambia, K'e*t*i pamoja naswi, kwa kuwa kumekuwa karibu na ku*t*wa; na jua limekwisha punga *t*ena! Akangia ndani illi kuk'e*t*i nao.

30 Nae alipokwisha k'e*t*i nao katika chakula, ilikuwa yeye alipotwaa mkate kuubarikia, kisha alipoumenya akawapa:

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

31 Makivugulwa matso, makimumanya: ye mwenye akiangamika matso-ni mwao.
32 Makiambirana, K'aifwakire myoyo yehu, hvizho adzizhohusumurira ho ngira-ni, akahugunulira Maoro?
33 Makiuka haho henye, makiuya Jerusalem', makiaona arya at'u kumi na mumwenga na andzi-ao madzatunganana, mananena kwamba,
34 Bwana udzauka jeri; udzaoneka kwa Simon'!
35 Na-o makialazhizha uworo hat'u ha maut'u ga ngira-ni na hviryat'u adzizhomanyikana kwao kwa kuumogola-kwe mukahe.

36 Be makisumurira gaga, na-ye mwenye Jesu po! wimire kahi yao, akiamba, Udheri ni ukale mwenu!
37 O manahondoka na kuhenda oga makielelya madzaona roho.
38 Ye akiamba, Ni-ni kuangalala? kaheri ni-ni kuhenda kugaluzanya-galuzanya myoyo--ni mwenu?
39 Nilolani mikono yangu na magulu gangu, kukala ndimi mwenye. Niguť'ani-guť'ani munilole, kwa kukala roho k'arina mwiri na misoza hvivi munionazho mimi.
40 Arihonena gaga akiaonyesa mikono-ye na magulu-ge.
41 O k'amadzangwe kukuluhira kwa kuererwa, manamaka tu, ye akiauza, Muna chakurya haha?

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

31 wakafumbuliwa mato yao wakamtambua, akatoka kati wasimuone.

32 Wakasemezana wao kwa wao: Hata myoyo yetu haikutuwaka ndani yetu, alivyokuwa akitusumulia ndiani, akitufunulia na Maandiko?

33 Wakaondoka saa ile-ile, wakarejea Jerusalem, wakawaona wale kumi na mmoja wamekusanyika pamoja na wenziwao, wasema:

34 Bwana ameondoka ufuni kweli-kweli, nae amemtokea Simon!

35 Nao wakawatolea habari za mambo ya ndiani, na jinsi alivyojulikana kwao kwa kuumenya kwakwe mkate.

36 Basi wa katika kusumulia maneno haya, mwenyewe akasimama kati-kati yao, akawambia, Amani na iwe kwenu!

37 Wakangiwa ni kituko, wakafanya oga, ikawa kuthani kwamba yule wamuonae ni roho.

38 Akawambia, N nini kufazaika, tena n nini kuhujiana myoyoni mwenu?

39 Niangaliani mikono yangu na maguu yangu, kwa kwamba ni mimi nafusi yangu. Nishikani-shikani mniangalie, kwani roho haina mwili na mifupa kama mnionavyo mimi.

40 Akisha sema haya akawaonyesha mikono yakwe na maguu yakwe.

41 Basi walipokuwa hawajasadiki kwa ile furaha waliyoona, wakali kusitaajabu, aliwambia, Mna chakula hapa kilicho chot'e?

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

42 Makim'lazhizha kihande cha kumba ra kukanja, na kisiku cha lala ra nyuchi.
43 Akivihala mbere zao akivirya.

44 Akiambira, Ndo maneno gangu nirigo-mwamba haho nirihokαla nichere hamwenga na-nwi, dza kwamba maut'u gosi gadzigoorwa kahi ya uagirwi wa Mose, na kahi ya Ambirizi na Zaburi, kwa ut'u wangu, gaagirwe ni ku-timizwa.
45 Haho akiasundula myoyo, kwamba ma-pate kugamanya ut'u-we go maoro.
46 Akiambira kwamba, Ndo vidzizhoorwa, kwamba kuk'utywa Masiha here gago, na kuuka kahi ya afu kwa siku ya hahu,
47 na kuambirizwa at'u a kila lukolo losi kwa dzina-re uworo wa kukolwa na kurichi-rwa dambi, kuandika hangu Jerusalem'.
48 Be ndinwi zhodherwa-zhe maut'u gaga.
49 Na-cho, kicho ndocho, kilagane cha Baba ninam'rehera kim'tserere dzulu yenu! Be kelesini kahi ya mudzi wa Jerusalem' muhaka muvikwe wadimi ula'o dzulu.

50 Be achenda na-o cha-ndze akialongoza, makifikira k'anda ya Betania: hata unaanula mikono hvivi akiahadza-t'o.
51 Na-ye arihokαla kuahadza-t'o, ikikαla kutana na-o, achanuka achenda dzulu ya mulungu-ni.
52 Na-o makim'zamira, kidza makiuya ko Jerusalem', kuno makiererwa zhomu;

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

42 Wakampa kipande cha samaki wa kuoka,
na katika ki*ta*ta cha asali:
43 akavitwaa akala mbele zao.

44 Basi akawambia, Haya ndiyo maneno
yangu niliyokuwa nikiwasumlia nilipokuwa
nikali pamoja nanywi; ya kwamba imepasa
ku*t*imia mambo yo*t*'e niliyoan*d*ikiwa mimi
katika *T*ora*t*i ya Mose na Manabii na Zaburi.
45 Ndipo akawafungua nia, illi wapate elewa
ni Maan*d*iko.
46 Akawambia, Ndivyo ilivyoan*d*ikwa, ku-
patikana Masiha ni mambo haya, na kufu-
fuka katika wafu kwa siku ya tatu;
47 na kuhubiriwa *t*aifa zo*t*'e ya kuzinga*t*ia
na kusamehewa dhambi kwa jina lakwe,
muanze huko Jerusalem.
48 Nanywi mu mashahi*d*i yakwe mambo
haya.
49 Nanywi, huo ndio, waha*d*i wakwe Baba-
angu, nautuma uje uwashukie juu yenu!
Isipokuwa mukae mumu mji wa Jerusalem,
mpaka muvikwe nguvu za juu.

50 Akawaongoza n'*d*e akenda nao ha*t*a pali-
pokabili Bethani, akainua mikono yakwe,
akawabarikia.
51 Yu katika kuwabarikia vile akaji*t*enga
nao, akakwezwa akenda juu mbinguni.
52 Nao walipomuabu*d*u walirejea Jerusalem
na furaha k'uu,

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

53 makikala dii mo ridzi*z*a-ni, kuno mana-
mulika Mwenye-Mulungu na kum'hadza-t'o.

HHAMII.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

53 wakawa ndani ya hekalu *d*aima, wamsifu-
-sifu Mngu na kumbarikia.

AMIN.

Digitized by Google
Original from HARVARD UNIVERSITY

Digitized by Google

Original from
HARVARD UNIVERSITY

Digitized by Google

Original from
HARVARD UNIVERSITY

Digitized by Google

Original from
HARVARD UNIVERSITY

Digitized by Google

Original from
HARVARD UNIVERSITY

Digitized by Google

Original from
HARVARD UNIVERSITY

This book should be returned to the Library on or before the last date stamped below.

A fine is incurred by retaining it beyond the specified time.

Please return promptly.

Digitized by Google

Original from HARVARD UNIVERSITY

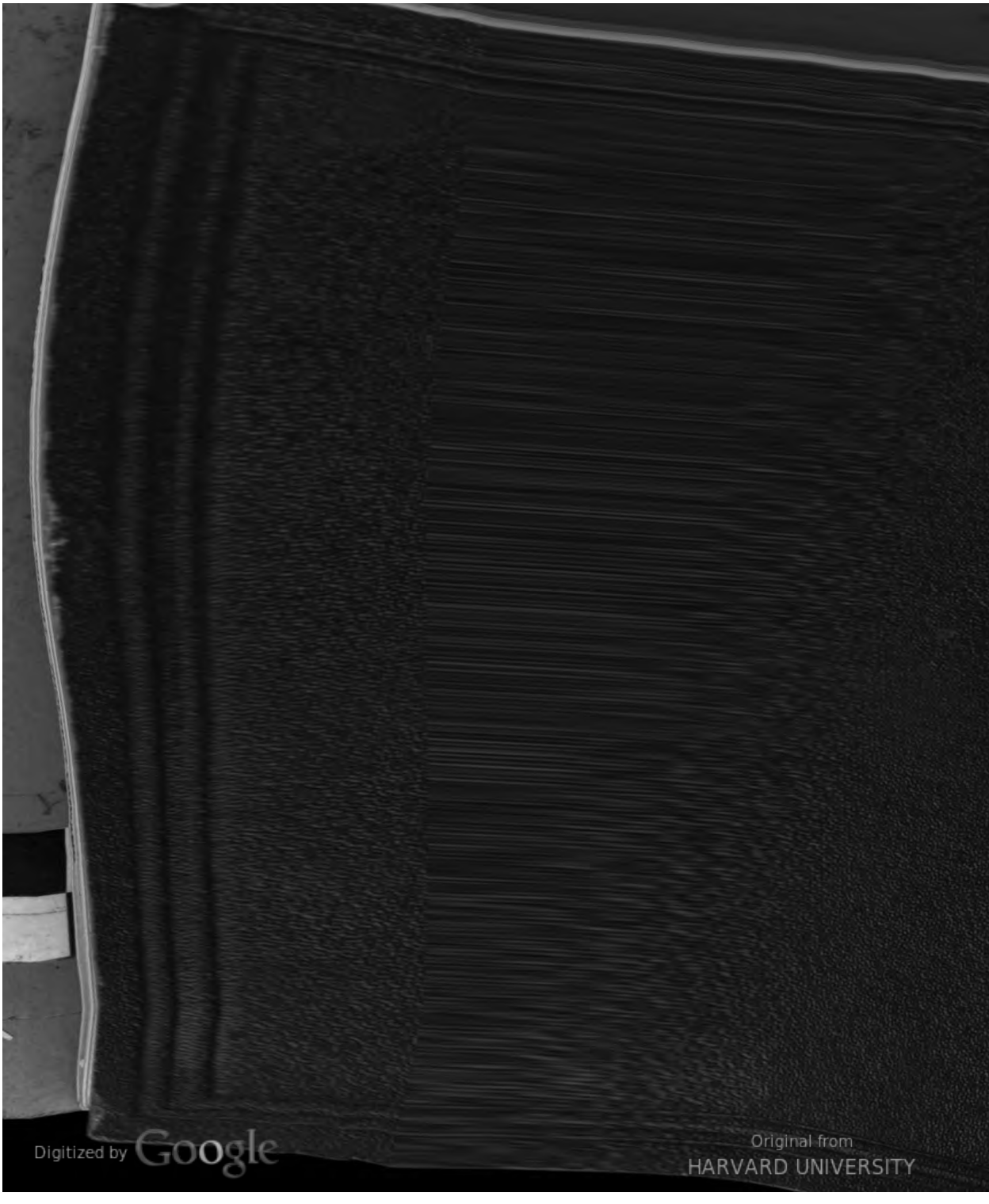
Digitized by Google
Original from
HARVARD UNIVERSITY